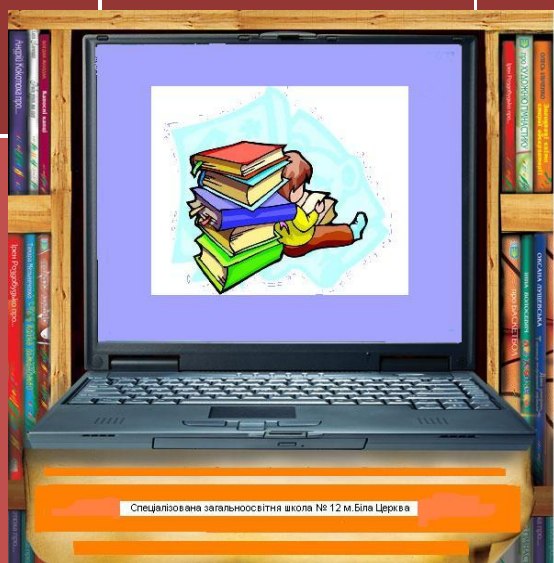

Головне управління освіти і науки Київської обласної державної адміністрації
Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів

Упровадження інформаційно- комунікаційних технологій у практику роботи сучасної шкільної бібліотеки

Збірник матеріалів слухачів обласної школи
ППД бібліотекарів

2011

М.БІЛА ЦЕРКВА

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти діяльності бібліотеки закладу освіти як інформаційного центру	
Литвин Н.В. Виховання інформаційної культури користувачів бібліотечно-інформаційного центру	5
Іванова Я.Є. Інформаційні технології в роботі бібліотекаря	8
Іванова Я.Є. Сучасна бібліотека як науково-інформаційний центр навчального закладу	9
Кохановська О.В. Можливості впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у практику роботи бібліотеки	14
Оксьоненко З.В. Досвід використання засобів інформаційно-комунікативних технологій у практиці роботи бібліотеки	15
Слободенюк Т.М. Шкільна бібліотека – невід’ємна ланка навчально-виховного процесу	17
Слободенюк Т.М. Діяльність бібліотеки закладу освіти щодо формування читацьких інтересів	21
Іванова Я.Є. Як викликати інтерес до читання у сучасних дітей: проблеми дитячого читання та шляхи їх розв’язання	23
Барабаш Л. М. Дитяче читання – шлях до успіху	27
Розділ 2. Практика впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у роботу шкільної бібліотеки	
Слободенюк Т.М. Історія книги	32
Півненко Л.П. Книгодрукування в Україні	34
Іовженко Л.М. Книга із минулого в майбутнє	37
Іовженко Л.М. Українські видавництва – дітям	44
Ковтонюк Т.М. Книги дружать з дітьми	45
Кучма Ю.А. Ілюстрації до книги	50
Іванова Я.Є., Хайрулліна Л.А. Творчий проект «Сьогодні ми актори»	53
Іванова Я.Є., Хайрулліна Л.А. Творчий проект «Бліц-актив»	54
Хлинова Н.Ф. Проект «Сучасна бібліотека як науково-інформаційний центр навчального закладу»	56
Кохановська О.В. Учнівський проект «Літературна Броварщина»	62
Іванова Я.Є., Хайрулліна Л.А. «Казка»	71
Слободенюк Т.М. Світлій пам’яті письменниці-землячки С.А.Музиченко присвячуємо...	74
Слободенюк Т.М. Голодомор 1932-1933рр. на Сквирщині	76
Голомоза Л.М. Традиції та звичаї українців	77
Голомоза Л.М. Поезія надбання вічності	80
Півненко Л.П. За полеглих і живих...	85
Мисловська Т.Г. Титулована українська Мадонна	87

ВСТУП

Утворення інформаційної інфраструктури суспільства є актуальною проблемою сьогодення, в центрі якої стоїть формування інформаційних масивів (тобто накопичення інформації в банках та базах даних) і взаємопов'язаних комунікативних відносин між джерелом інформації та її споживачем.

Значущою інтегральною ланкою інформаційного суспільства є бібліотеки, які акумулюють, обробляють та поширюють у часі й просторі документовані знання.

Нема сумнівів, що в століття цифрових технологій бібліотека повинна рухатися за читачем, швидко реагуючи на зміни попиту щодо її послуг. Однією з головних переваг сучасних книгозбірень залишатиметься безкоштовність отримання інформації. Нові можливості цифрових технологій у поєднанні з безкоштовністю користування зможуть забезпечити бібліотеці збереження статусу гаранта рівних прав громадян на доступ до знань. Саме ця роль дозволить бібліотекам зберегти свій авторитет в суспільстві в умовах інформаційного ринку, що нестримно формується. Для цього їм необхідно почати перегляд підходів до власної діяльності вже сьогодні.

Останнім часом стверджується погляд на бібліотеки як на органічну частину інформаційного середовища суспільства. До їх величезних інформаційних ресурсів додаються комп'ютери, програмні засоби, машиночитані джерела інформації, а можливість підключення до міжнародних комп'ютерних мереж збагачує їх ще й світовими інформаційними ресурсами. Формування інформаційної культури читачів, яка включала б не тільки традиційну бібліотечно-бібліографічну культуру, але й вміння оперувати інформацією з використанням інформаційно-комунікаційних засобів, тобто поєднувала традиційний бібліографічний інструментарій із засобами інформаційно-комунікаційних технологій та є однією з головних функцій сучасної шкільної бібліотеки. Для її реалізації бібліотеки повинні перейти від традиційної пропаганди бібліотечно-бібліографічних знань серед читачів до їх цілеспрямованої інформаційної освіти.

Змінюється технічне оснащення та вимоги до сучасної освітянської бібліотеки: вона перетворюється на складну автоматизовану бібліотечну систему. Обов'язковими умовами її функціонування стають модернізація й інформатизація, залучення фахівців у області інформаційно-комунікаційних технологій і комп'ютерної техніки.

Трансформації піддалася й бібліотечна професія. Сучасний бібліотечний фахівець повинен мати знання й навички з інформатики, лінгвістики й менеджменту знань, добре володіти інформаційно-комунікаційними технологіями. Тобто бібліотекарів, середній вік яких 40-45 років, потрібно навчити володінню цими технологіями.

З огляду на зазначене вище виникла ідея: створення обласної школи передового досвіду шкільних бібліотекарів з проблеми «Впровадження сучасних інформаційних технологій у практику роботи шкільної бібліотеки».

Основним завданням обласної школи було навчити використовувати засоби інформаційно-комунікаційних технологій у практичній діяльності бібліотекаря закладу освіти. На заняттях слухачі школи вивчали різноманітні комп'ютерні програми: від текстових редакторів до програм запису, редагування мультимедійних проектів та закріплювали знання на практичних заняттях.

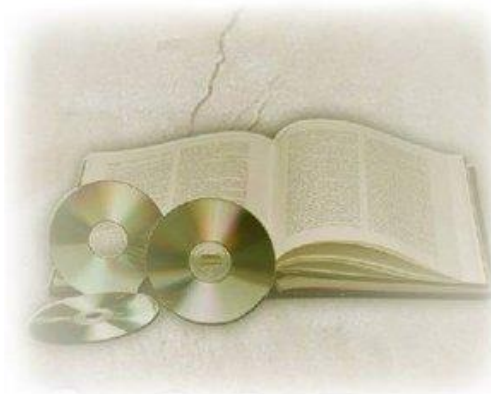
За три роки функціонування школи, слухачі вивчили та сформували навички роботи з програмами: Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft Access, Microsoft PowerPoint, Microsoft Publisher, Windows Movie Maker, ознайомились з правилами роботи в Інтернеті та оволоділи основами створення власних сайтів.

Заняття склалися з теоретичної частини, під час якої слухачі слухали лекції з основ роботи з різноманітними програмами, та практичних занять за комп'ютерами, де бібліотекарі

освоювали практичні навички роботи та створювали навчальні електронні продукти. На допомогу слухачам були розроблені методичні посібники та покрокові деталізовані інструкції роботи з програмами. Керуючись інструкцією, слухачі отримували практичні напрацювання.

Виконуючи домашні завдання, бібліотекарі закріплювали вивчене на заняттях та почали самостійно створювати електронні програмні продукти.

Сьогодні вони вміють підготувати мультимедійний супровід до бібліотечних заходів з пропаганди книги та читання, презентувати свою роботу, бібліотеку, розробляти проекти, реалізовувати їх, складати вебліографічні списки ратури.

Всі слухачі створили електронні каталоги учників, які вивільнили масу їхнього часу через істність у їх використанні, а за допомогою електронних таблиць Excel бібліотекарі-слухачі ППД аналізують найрізноманітніші параметри ути бібліотеки та проводять підрахунки й аналіз дів своїх бібліотек.

Результати роботи обласної школи передового ігогічного досвіду представлено у цьому виданні.

... жаль, формат книги не передбачає висвітлення всіх аспектів практики використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій у роботі бібліотеки сучасного закладу. Вирішення цієї проблеми ми вбачаємо у презентації досвіду роботи ОШППД на електронному носієві, що додається до посібника. Посилання на матеріали, розміщені на диску, зроблені у тексті і позначені: .

*Литвин Н.В., завідувача
бібліотечно-інформаційним центром
СЗОШ І-ІІІ ступенів №12 з поглибленим
вивченням інформаційних технологій
м. Білої Церкви*

**Виховання інформаційної культури користувачів
бібліотечно-інформаційного центру**

На сьогодні інформаційні ресурси України все ще не використовуються належним чином. Одна з причин – відсутність достатньої інформаційної культури споживача в той час, як інформаційна культура – це складова знань, вміння пошуку і освоєння інформації, що зафіксована на різних носіях.

Безпосереднє відношення до формування інформаційної культури суспільства мають засоби масової інформації – це й газети, й журнали, й телебачення, радіомовлення, глобальна мережа Інтернет. Важливе місце в цьому процесі посідають також і бібліотеки, бо саме вони формують інформаційне середовище.

Шкільна бібліотека – перший щабель, який долає учень, щоб дістатися до вершин знань. Тому важливо вже з юних років виховувати необхідність не тільки брати знання, а й уміти їх використовувати в повсякденному житті, збагачуючи свій інтелектуальний та духовний світ. Вважаю, що прищеплювати навички самостійного пошуку інформації, формування умінь її ефективного збору, систематизації, обміну з іншими користувачами дитині потрібно як найраніше.

Проблему формування в учнів основ інформаційної культури на даному етапі розвитку шкільних бібліотек можна вирішити двома шляхами: використовуючи традиційні форми й методи бібліотечно-бібліографічної роботи та застосовуючи нові бібліотечні технології, які передбачають виховання в учнів інформаційної грамотності. А ще краще – якщо традицію поєднати з інновацією.

І тут на допомогу людині приходять різні технічні та програмні засоби – інформаційні технології, про впровадження яких в бібліотечно-інформаційному центрі спеціалізованої загальноосвітньої школи № 12 м. Білої Церкви.

Бібліотека має стати координаційним центром з виховання інформаційної грамотності особистості. Учень повинен знати, що має самостійно навчитися відшукувати інформацію за допомогою вторинних джерел, а не чекати сторонньої допомоги.

На жаль, ще й не всі вчителі володіють основами бібліографічного пошуку, не знають правила роботи з каталогами, не вміють правильно зробити запит бібліотекарю. Думаю, це пояснюється тим, що у вищих навчальних закладах не приділяється достатня увага основам бібліографічної грамотності. Адже для того, щоб кожен громадянин держави був інформаційно адаптований, потрібно, щоб курс «основи бібліографічно-інформаційної грамотності» став чи не головним предметом шкільної програми. Адже без достатнього умінь орієнтуватися в інформаційних потоках не можна повноцінно вивчити жодного предмета шкільного циклу. А бібліографія – це ж все таки наука, без знання якої людина в інформаційному суспільстві, як автомобіль без керма – не знає куди податися. І якщо вчитель не зможе використовувати традиційний бібліографічний довідковий апарат, то як він буде використовувати комп'ютерні банки даних, Інтернет ресурси тощо.

Вивчивши питання інформаційної грамотності наших користувачів: педагогів учнів, батьків, ми пішли таким шляхом. Спочатку бібліотекарі підготували цикл бесід для вчителів з основ бібліографічно-інформаційної культури. Була проведена тематична педагогічна рада “Бібліографічно-інформаційна грамотність – складова успіху педагога”, на якій розглянули

питання важливості знання педагогами школи основ бібліографічного пошуку інформації, та використання цих знань у вихованні інформаційної культури учнів.

З батьками проводимо бесіди на батьківських зборах, де пояснюємо значення уміння дітей використовувати інформаційні та бібліографічні довідники, та просимо стати активними помічниками дитині в оволодінні цими знаннями. Для тих, хто побажав детальніше вивчити питання бібліотечно-інформаційної грамотності ми проводимо теоретичні та практичні заняття під загальною назвою “Інформаційний всеобуч для батьків”, де не тільки вчимо пошуку інформації в традиційних та нетрадиційних довідкових джерелах, а й знайомимо з новинками літератури, газетно-журнальних статей як загально-розвиваючого спрямування, так і педагогічно-психологічного для батьків. Особливо цікавить батьків робота з електронними носіями первинної та вторинної інформації.

Робота з учнями в цьому напрямку у нас проходить поетапно: від вивчення основ інформаційної грамотності до вивчення комп’ютерного пошуку потрібної інформації.

1 етап – 1-4 класи – вивчення елементів роботи з джерелами інформації.

2 етап – 5-6 класи – вивчення правил використання довідкової літератури різних напрямків від словників до енциклопедій для учнів.

3 етап – 7-9 класи – вивчення основ використання довідково-бібліографічних джерел інформації.

4 етап – 10-11 класи – вивчення правил роботи з традиційними та електронними каталогами, опис джерел інформації для при статейної бібліографії, вивчення правил написання рефератів, курсових, дослідницьких робіт.

Для того, щоб навчити учнів використовувати мультимедійні джерела інформації, треба їх створити. Таке завдання постало перед бібліотекою ще декілька років тому.

Хотілося б зупинитися на використанні сучасного помічника бібліотекаря – комп’ютера.

Коли ми робили перші кроки в напрямі використання комп’ютерних технологій у бібліотеці були скептичні запитання: а навіщо це комп’ютер у бібліотеках, і, взагалі, кому потрібні бібліотеки, та ще й шкільні? На жаль, наше суспільство забуває, яке значення має інформація в нашому житті, і що найбільшим акумулятором та провідником інформації до кожного користувача була й залишається бібліотека. Це знали в античному світі, де звання бібліотекаря, людини, яка володіла прийомами пошуку та використання інформації, було почесним. Це знали в середньовіччі та й у наступні періоди розвитку людського суспільства. А ми, сучасні бібліотекарі, змушені доказувати, що виховання інформаційної грамотності потрібне ще в школі, й що бібліотекам в цьому вихованні належить провідна роль. А впровадження новітніх технологій пошуку та використання інформації взагалі шлях тернистий.

Роботу з персональним комп’ютером я почала вже років вісім тому. Спочатку використовувала його як друкарську машинку. Згодом всі документи - від планів роботи і звітів до сценаріїв масових заходів - я набирила на комп’ютері.

Я знаю, для чого мені потрібне все, що я пізнаю, де і як я можу ці знання застосувати, - ось головна теза цього методу.

Тому працюючи над ідеєю комп’ютеризації бібліотечних процесів ми керувалися саме таким методом. Почалася кропітка робота, а що ж в першу чергу потрібно автоматизувати?

Перше, що займає левову долю часу шкільного бібліотекаря – це робота з підручниками і обробка газетно-журнальної інформації. От тоді й виникла ідея створити автоматизовану картотеку реєстрації підручників, а згодом подумали й про систематизацію бібліографічної інформації.

Оскільки бази даних склалися для бібліотеки, вони мали свою специфіку. Адже в бібліотеці існують певні правила опису та систематизації джерел інформації. Після тривалих

пошуків та випробувань ми зупинилися на базах даних бібліографічної інформації, створених за допомогою системи управління базами даних (СУБД) Microsoft Access. Ці бази даних є не що інше як картотеки, або каталоги, створені в електронному варіанті.

Працюючи над цією проблемою, ми організували творчу групу з питання створення банку даних інформації. Спочатку вирішили створити бази даних інформації про інформацію, тобто бібліографічні бази даних. Вони містять дані про газетно-журнальні статті, розділи науково-популярних, тематичних та інших збірників, розкривають їх зміст та напрямок використання. Такі бази даних замінюють тематичні та систематичні каталоги, вони мобільніші, дають можливість за певним словом віднаходити інформацію.

Особливо великого значення набувають такі електронні бази даних для тих понять, предметів, авторів, які стосуються багатьох тем, областей знань тощо.

Мобільність пошуку в базах даних скорочує час обслуговування читача, дає можливість бібліотекарю підібрати всю інформацію про авторів.

Але створити бази даних – це одне, а навчити ними користуватися – інше. Адже, щоб знайти інформацію за допомогою баз даних, потрібно знати певні правила й мати певні навички, як і при використанні стандартного каталогу. Щоб навчити кожного нашого користувача цим навикам потрібен час та спеціальні заняття. А цього якраз у нас і бракує. Тому ми вирішили створити найпростішу та найзручнішу пошукову систему, яка б дала можливість користувачеві тільки ввести потрібне слово, поняття, прізвище і комп'ютер за цими даними знайшов всю інформацію з потрібної проблеми.

Отож, потужний бібліографічний електронний банк даних створено, бази даних заповнюються й уже використовуються. Перейшли до нового етапу – створення повнотекстових баз даних та медіатеки.

Я ні в якому разі не можу ратувати за заміну традиційної бібліотеки, книги – електронною. Але як бібліотекар з великим стажем роботи розумію, що бібліотека перестає бути центром інформації, коли вона не отримує новинок або отримує їх замало. Адже кожен з нас знає, які мізерні надходження допоміжної літератури отримують сьогодні шкільні бібліотеки, якими способами намагаються разом з відділами освіти поповнити свої фонди. Та за браком коштів комплектування дуже погане.

Тому ми пішли шляхом залучення до комплектування бібліотеки медіаресурсів мережі Інтернет, навчальних лазерних дисків з довідковими та іншими виданнями. Створення медіатеки без підтримки адміністрації школи та велетенської праці учнів було б неможливим. Директор підтримав і запропонував піти далі та створити медіацентр – де для користування учнів представлена інформація на різних носіях – від книги, журналу, газети до електронних та лазерних дисків.

Отож, родзинкою нашого центру є створення в ньому комп'ютерних баз даних з основних предметів, а також медіатеки, яка налічує близько 20 тисяч одиниць текстів художньої, науково-популярної літератури (особливо таких, які раніше не друкувалися, або друкувалися в мізерній кількості), довідників, енциклопедій, словників, аудіо- та відеокасет з записами навчальної та розвивальної інформації, лазерні диски з різними навчальними програмами, довідковими виданнями, енциклопедіями, музикальні записи, фільми тощо. Та найголовніше, що бібліотека підключена до Всесвітньої інформаційної мережі Інтернет. Сьогодні наші діти можуть використовувати в навчанні найновішу інформацію з різних куточків світу. Це не рахуючи 28 тисяч одиниць книжкового фонду, 80 назв періодики, 24 тисячі підручників тощо.

Створенню такого медіацентру передувала велика і кропітка робота бібліотекарів та активу бібліотеки, вчителів та, звичайно ж, адміністрації школи.

Ці надбання можуть використовувати як учні так і вчителі під час проведення уроків.

Гордістю нашого бібліотечно-інформаційного центру є створена нами бібліографічна база даних з Київщинознавства, яка містить максимум інформації для вивчення предмета, що

є у фонді нашої бібліотеки. Тому зараз відповідь на будь-який запит, що стосується вивчення цього предмета учнями від молодших до старших класів, дається в лічені секунди, а не тратиться час на пошуки даної інформації. Над цим проектом працювала ціла група людей: це й завідувача бібліотекою, і вчителі Київщинознавства, й учні-одинадятикласники, які свої проекти завершили учнівськими роботами та захистили їх під час державної атестації з інформатики. До речі, ми знаходили інформацію в найрізноманітніших джерелах: від газет та журналів до енциклопедій. Жодна журнально-газетна стаття, традиційна чи електронна книга з даних предметів не залишається поза увагою бібліотекарів.

Під час навчальної практики 2004-2005 навчального року учні виконували роботу з створення бази даних інформації з предмету «Київщинознавство». Учні здійснили комп'ютерний набір статей із газет та журналів, що стосується історії Київщини, зокрема про видатних людей, які в різні часи відвідали Білу Церкву.

Крім того вже два роки поспіль на базі бібліотечно-інформаційного центру створюється відеотека навчальних та науково-популярних фільмів, що допомагають вчителям у підготовці та проведенні уроків, а також ми знімаємо фільми з життя школи, про роботу центру та проведення масових заходів пропаганди книги.

Хотілося б ще сказати про ту безцінну допомогу, яку надають бібліотекарям учні-активісти, вчителі-ентузіасти, адміністрація школи. До речі, без постійної та дієвої підтримки й допомоги з боку адміністрації створення й ефективна робота такого центру просто неможлива. Адже в цій роботі потрібно вирішувати такі питання, які не є в компетенції бібліотекаря. Що стосується вчителів, то більшість з них надають посильну допомогу бібліотечно-інформаційному центру, бо знають, що вся робота бібліотекарів направлена на задоволення інформаційних потреб і їхніх вихованців.

*Іванова Я.Є., методист
міського методичного центру
відділу освіти Славутської міської ради*

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ БІБЛІОТЕКАРЯ

Сьогодні неможливо уявити життя без комп'ютеризації та інтернетизації всіх його сфер. Молодь уже переконалась: хто не володіє комп'ютером, не вміє «ходити» по Інтернету, той зупинився у своєму розвитку і не має перспективи повної самореалізації в майбутньому. Наші діти звикли бачити різноманітні шоу по телебаченню, різні ігрові програми в комп'ютерних мережах, а тому прості читання текстів та розповіді бібліотечних працівників їм уже не цікаві.

Як же зробити так, щоб кожний захід, який проводять бібліотекарі, став цікавим, змістовним та корисним? Сьогодні на допомогу бібліотечним працівникам приходить комп'ютер зі своїми можливостями яскравого оформлення та доступного й змістовного подання інформації в друкованому та анімаційному вигляді.

Складно уявити собі бібліотечну роботу без активного використання комп'ютерних технологій. Вони допомагають здійснювати пошук інформації, доступно й ефективно подавати її, структурувати, застосовувати різні способи подання.

Саме на активне використання новітніх інформаційних технологій у практиці роботи бібліотечних працівників була розрахована обласна школа перспективного досвіду бібліотекарів "Використання інформаційно-комунікаційних технологій в роботі шкільної бібліотеки", яка розпочала свою роботу у 2007 році.

Вивчивши основи роботи з різноманітними програмами Microsoft Office, навчилися складати електронні каталоги, створювати мультимедійні презентації та публікації.

Сьогодні у м. Славутичі діє «Школа майстерності бібліотечного працівника», яка носить практичний характер. Особливу увагу ми приділяємо роботі за комп'ютером: вчимося створювати комп'ютерні презентації масових заходів та власних виступів за допомогою програми Microsoft Power Point; оформляти виставки, буклети, списки літератури за допомогою програми Publisher; складати акти, переліки, списки в Access, створювати діаграми та графіки за допомогою програми Excel; в повній мірі використовувати потужну мережу Інтернет.

Бібліотекарі нашого міста переконані в тому, що комп'ютер – це надійний помічник у роботі, а Інтернет – це безмежний простір інформації. Тому працювати на комп'ютері та в мережі Інтернет – це завдання №1 для сучасних працівників бібліотек, що обслуговують сучасних користувачів!

 Презентацію розміщено на диску [ОШПД 13.04.2010 0001.wmv](#)

*Іванова Я.Є., методист
міського методичного центру
відділу освіти Славутицької міської ради*

Сучасна бібліотека як науково-інформаційний центр навчального закладу

З найдавніших часів, бібліотеки, як соціальні інститути, опрацьовували, зберігали та надавали у користування бібліотечні фонди, а також інформували про них. Сьогодні людство вступило в еру інформаційного суспільства. Розвиток глобальної інформаційної мережі Інтернет, поява нових, нетрадиційних джерел інформації змінює уявлення про бібліотеку, спонукає до створення її нової моделі. Щоб дати відповідь на питання «Якою має бути сучасна шкільна бібліотека, як науково-інформаційний центр?» познайомимось з моделями бібліотек, запропонованими О.К. Громовою у посібнику «Типичные модели школьных библиотек». Автор дає шість основних моделей шкільних бібліотек, які найбільш часто зустрічаються у Росії. У своїй роботі наведу деякі приклади запропонованих моделей та порівняю їх з моделлю бібліотеки Славутицького ліцею.

Отже, базовою моделлю бібліотеки загальноосвітнього навчального закладу можна вважати той мінімум оснащення й функцій, які дозволяють говорити про бібліотеку, пов'язану з навчально-виховним процесом.

Структура фонду бібліотеки базової моделі включає:

- книжковий фонд, що містить художню літературу, яка входить у шкільну програму; науково-популярні видання; літературу для позакласного (дозвілєвого) читання, а також методичні та довідкові видання;
- матеріали на будь-яких інших видах носіїв інформації залежно від забезпеченості навчального закладу;
- періодичні видання, пов'язані із забезпеченням навчально-виховного процесу, та для дозвілєвого читання, як друковані, так і електронні;
- фонд підручників, що існує в кожному навчальному закладі і робота з ним становить левову частку діяльності будь-якої бібліотеки загальноосвітньої установи.

Будь яка бібліотека загальноосвітнього навчального закладу має:

- абонемент та читальну залу, навіть якщо приміщення бібліотеки зовсім маленьке, там є місця для роботи в режимі читальної зали; матеріали, які не видаються додому — фонд читального залу, — а також кафедра видачі й фонд абонементу;

- каталоги і картотеки, карткові або електронні;
- штат, достатній для виконання робіт, пов'язаних із забезпеченням навчально-виховного процесу інформаційними ресурсами, обслуговуванням користувачів та організацією ДБА бібліотеки.

Функціями базової моделі шкільної бібліотеки звичайно вважаються:

- інформаційна підтримка навчального процесу (забезпечення учнів і вчителів підручниками, посібниками й методичною літературою за їх потребами);
- наукова організація фондів й обробка документів (бібліографічний опис документів, їх класифікація, технічна обробка, оформлення й розміщення фондів, ведення каталогів і картотек);
- діяльність по залученню дітей до читання (підготовка і проведення заходів, спрямованих на розвиток інтересу до читання, оформлення тематичних книжкових виставок тощо);
- заходи на допомогу розвитку інформаційної грамотності користувачів (проведення бібліотечних занять);
- комплектування фондів;
- ведення облікової і планово-звітної документації.

Вся ця діяльність відбувається в будь-якій моделі бібліотеки, а тому надалі ми будемо говорити про неї лише у зв'язку з розширенням тих або інших функцій, не перераховуючи всі інші види роботи.

Модель 1. Бібліотека – інформаційний центр

Ця модель найбільше відповідає цілям і завданням бібліотеки загальноосвітньої установи, заявленим у «Маніфесті шкільних бібліотек ЮНЕСКО»: «Шкільна бібліотека надає інформацію й ідеї, без яких не можна успішно функціонувати в сучасному суспільстві, орієнтованому на інформацію й знання». Як правило, вона використовується у гімназіях, ліцеях, школах з поглибленим вивченням окремих предметів, або які співпрацюють із вузами.

Головною, функцією бібліотек цієї моделі є інформаційна підтримка навчального процесу. Звичайно її розуміють у таких школах значно ширше, ніж просто забезпечення учнів і вчителів підручниками, посібниками та методичною літературою.

Як правило, крім згаданого забезпечення навчальною й методичною літературою від бібліотеки в цих закладах очікують:

- надання розширеного репертуару науково-популярних, довідкових, і періодичних видань, аж до організації міжбібліотечного абонементу (МБА);
- ведення повного довідково-бібліографічного апарату (каталоги й тематичні картотеки на книжковий фонд та інші носії інформації, рекомендаційні списки, розпис періодичних видань для систематичної картотеки статей тощо);
- регулярного проведення тематичних та інформаційних оглядів літератури й періодики.

Крім того, саме тут на бібліотеки покладається завдання розвитку інформаційної грамотності учнів. Ця робота може вестися в різних школах по-різному: в одних у вигляді спеціальних бібліотечних занять або їх фрагментів; в інших – це здебільшого робота у вигляді індивідуального консультування. Звичайно в бібліотеках даної моделі вона вважається необхідною і займає багато часу. Найбільш вірним управлінським рішенням є таке, де заняття основ інформаційної культури уведені в сітку годин і становлять невід'ємну частину навчального процесу.

Головними завданнями такої бібліотеки є створення максимально комфортних умов для доступу користувачів до інформації на всіх видах носіїв і навчання їх роботі з інформацією. Відповідно, більша частина зусиль її працівників спрямовується на якісне багатогалузеве комплектування.

Незважаючи на явний крен убік інформаційного забезпечення, і в цих школах з бібліотек не знімається функція просвітництва й залучення до читання. Ця робота багато в чому пов'язана з підготовкою цілого ряду спеціальних заходів, спрямованих на залучення до позакласного, позапрограмового читання. Отже, бібліотекарі приділяють багато уваги аналізу читання.

Відповідно до плану виховної роботи школи бібліотека бере участь у підготовці класних годин і позакласних заходів, співпрацюючи із класними керівниками, заступниками з виховної роботи, педагогами-організаторами, однак у бібліотеках даної моделі бібліотекарі бачать свої завдання знову ж у першу чергу в наданні їм якісної і різноманітної інформації.

Зустрічаються досить цікаві варіанти об'єднання всіх ресурсів школи на базі інформаційного центру. Де бібліотека не тільки працює з усіма видами ресурсів не гірше наукової бібліотеки, але також зберігає й видає напрокат у класи всю техніку для роботи з нетрадиційними носіями інформації і відповідає за її обслуговування.

Модель 2. Інформаційно-дослідницький і творчий центр

Ця модель, як правило, застосовується у школах з експериментальними програмами, із проектними та іншими розвивальними методами навчання, націленими на вироблення в учнів умінь вести дослідницьку діяльність. Як правило, такі бібліотеки добре укомплектовані й оснащені різноманітною комп'ютерною та іншою технікою, хоча зустрічаються й працюючі тільки на основі традиційного фонду на паперових носіях.

Ці бібліотеки, слідом за вимогами розвивальних програм, велику увагу приділяють самостійній роботі учнів, індивідуальній та груповій, над поставленою проблемою й створенню ними власного продукту дослідницької або творчої діяльності. Бібліотекарі виступають як помічники, консультанти й організатори цієї роботи поряд із учителями. Результати самостійної роботи учнів збираються в бібліотеці й використовуються надалі як частина фонду.

Відповідно, багато уваги в роботі з учнями приділяється їхньому навчанню технології проведення й обробки результатів учнівських досліджень, оформленню робіт, створенню бібліографічних матеріалів, за використаними джерелами у процесі діяльності. Саме в таких школах частіше присутні в сітці годин заняття основ інформаційної культури та основ науково-дослідницької діяльності.

Фонди в першу чергу комплектуються науково-пізнавальною літературою, першоджерелами, з медіаресурсів перевага надається освітнім, розвивальним, пізнавальним, довідковим.

У такій бібліотеці повинен бути дуже добре організований довідково-бібліографічний апарат.

Модель 3. Культурний центр школи

Крім обов'язкової функції забезпечення навчально-виховного процесу, бібліотеки тут часто є соціальними й культурними центрами школи. Відповідно, провідними напрямками роботи є виховання та просвітництво. Бібліотека проводить спільні заходи з батьками, місцевими органами різних рівнів, організовує роботу клубів та гуртків на базі бібліотеки.

Велика увага приділяється індивідуальній виховній роботі з дітьми. Бібліотека виступає як центр релаксації й неформального спілкування. Багато бібліотекарів називають це пріоритетним для них напрямком роботи і не жалкують на нього часу, сил, уваги.

Якщо бібліотека позиціює себе як культурний центр школи, то її робота зосереджена на прищепленні учням жаги до підвищення власного культурного рівня, на розвиток їх внутрішньої й читацької культури та творчих здібностей, на створення особливого клімату в бібліотеці та школі. Часто в таких бібліотеках виникають літературно-художні об'єднання, клуби за інтересами.

Як зазначає автор посібника: «Практично жодна з описаних моделей не існує звичайно в абсолютно «чистому виді». Бібліотека може містити в собі ознаки різних моделей або поступово, в міру змін у школі, міняти одну модель на іншу».

У Славутицькому ліцеї бібліотека має модель, яка включає в себе функції вищенаведених трьох, і може називати себе науково-інформаційним і культурним центром закладу.

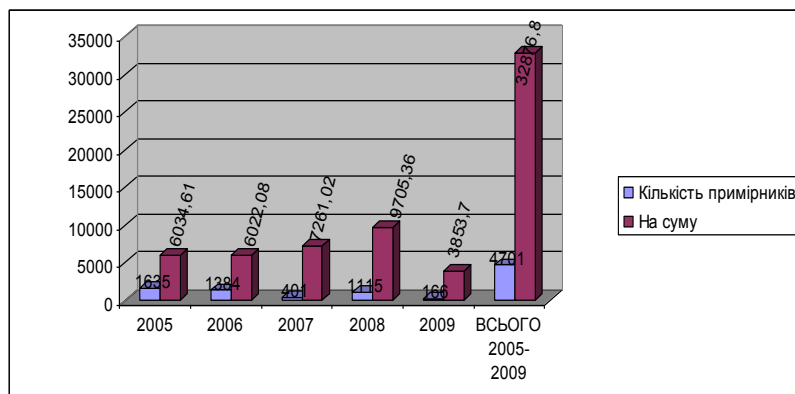

Рис. Динаміка поповнення бібліотечного фонду за останні 5 років

Адже бібліотека спрямовує свою діяльність на надання розширеного репертуару науково-популярних, довідкових, і періодичних видань, аж до організації МБА; ведення повного довідково-бібліографічного апарату; проведення тематичних та інформаційних оглядів літератури й періодики; створення максимально комфортних умов для доступу користувачів до інформації на

всіх видах носіїв та навчання їх роботі з нею; зберігання і користування технікою для роботи з нетрадиційними носіями інформації; збереження і використання в бібліотеці науково-дослідницьких робіт ліцеїстів; комплектування фонду науково-пізнавальною літературою, першоджерелами, медіаресурсами освітнього, розвивального, пізнавального, довідкового спрямування; індивідуально-виховну роботу з дітьми, де бібліотека виступає як центр релаксації й неформального спілкування; прищеплення учням жаги до підвищення власного культурного рівня, на розвиток їх внутрішньої й читацької культури та творчих здібностей, на створення особливого клімату в бібліотеці.

Аналіз ресурсного забезпечення бібліотеки за останні 5 років (див. таблиці) свідчать про те, що дії адміністрації, піклувальної ради спрямовані на поліпшення роботи бібліотеки, розширення її ресурсного фонду, зміцнення матеріально-технічної бази.

Для керівництва закладу саме цей напрям є пріоритетним, адже належне ресурсне забезпечення є не лише інструментом для ефективного виконання ролі бібліотеки як інформаційно-наукового культурного центру ліцею, а й необхідною умовою її розвитку.

Рис. Забезпечення загально-педагогічною літературою та методичною літературою з окремих предметів

Рис. Забезпечення літературою універсального змісту

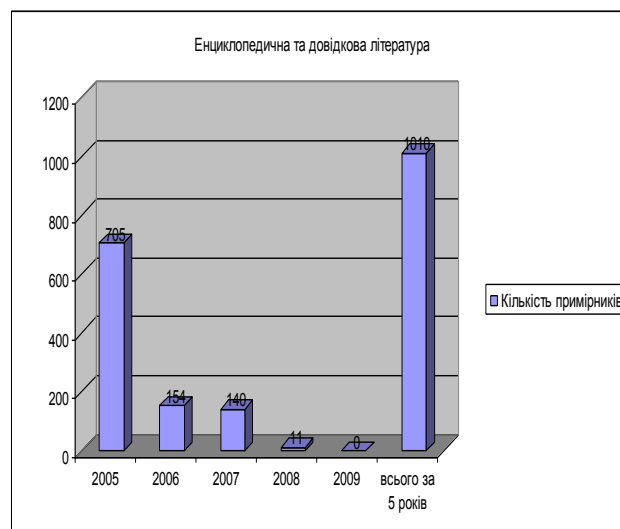

Рис. Забезпечення енциклопедичною та довідковою літературою

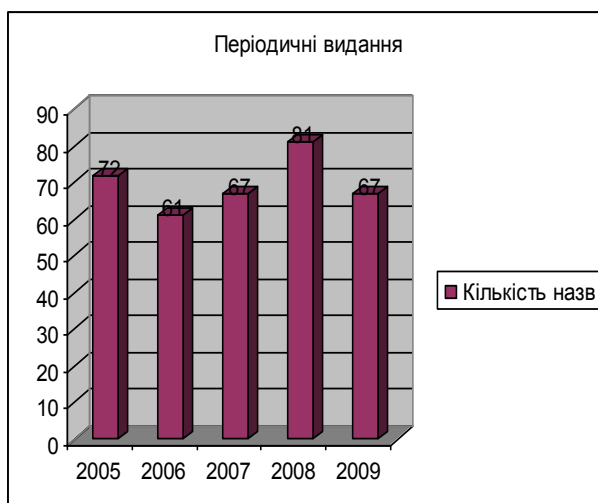

Рис. Передплата періодичних видань

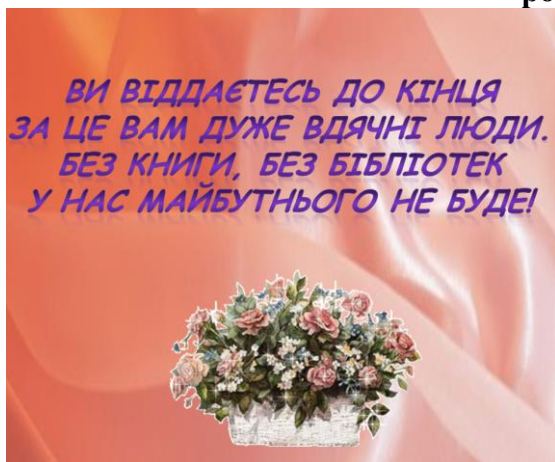
Список використаних джерел

1. Громова О.К. Типичные модели школьных библиотек [Текст] / О.К. Громова .– М.: Чистые пруды, 2006. – 30с. – (Библиотечка «Первого сентября») (Библиотека в школе)
2. Круц С. Роль бібліотеки-медіатеки у навчальному закладі інформаційно-технологічного профілю навчання [Текст] / С. Круц // Інформатика . – 2005. – №31-32. – С. 18-19
3. Мотульський Р. Библиотека: Сущность и трансформация [Текст] /Р.Мотульський // Шкільна бібліотека плюс. – 2006. - № 17. – С.4-10
4. Шкільна бібліотека як інформаційний соціокультурний центр [Текст]: навчально-методичний посібник / уклад. О.Є.Матвійчук. – К., 2008. – 159с.

Можливості впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у практику роботи бібліотеки

Чудова ідея відкрити школу передового досвіду для шкільних бібліотекарів особисто мені припала до душі. На заняттях ділилися не просто досвідом роботи, а своєю душею, запалювали любов не тільки до професії, а й до роботи. Як слухачі школи ми мали змогу заразитися вірусом любові.

І виходячи з цього, впевнена, що головна проблема впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у практику роботи шкільного бібліотекаря криється саме в ньому ж, в бібліотекареві, в його перспективному

мисленні, стратегії в роботі.

Звичайно, є об'єктивні фактори проблеми, в основному матеріально – технічна база. Але вся база сама по собі грудя металу та пластмаси. Знаю одну бібліотеку, де комп'ютер стоїть, де б ви подумали, під столом... Мабуть, в тій бібліотеці йому місце там. Це тільки підтверджує мудру думку: "Коли є бажання – знайдеш тисячу можливостей, якщо немає – тисячу приводів, щоб цього не робити". Інформаційно – комунікаційні технології, а саме використання комп'ютера і ІКТ, можна порівняти з іноземною мовою: спочатку нічого не зрозуміло – переляк, далі починаєш розуміти через слово, і, звичайно ж, чим більше користуєшся мовою, тим вона зрозуміліша. Тож і персональна техніка, якщо ви нею користуєтесь, з кожною годиною буде більш знайомою.

Хочу поділитися з вами тим, як ми шукали можливості впровадження в нашу роботу інформаційно – комунікативних технологій. На момент відкриття ШППД в нашій бібліотеці був один сучасний комп'ютер і один БФП.

Поки що не має спеціальної бібліотечної програми, тому ми користуємося набором запропонованих MS Office. Я думаю, що всі користуєтесь ними, тому покажу вам останні з наших робіт.

Програмами Word та Publisher користуємося зазвичай для надання певної друкованої інформації у вигляді списків, пам'яток, рекомендацій – порад до читання, анотованих списків рекомендованої літератури тощо. До вашої уваги Анотований рекомендаційний список літератури "НПП Росток: досвід впровадження". 10 років НПП Росток в нашій школі, тож семінар був присвячений саме цій темі. Остання робота в Publisher пам'ятка для учня "Ми - здорове покоління", була розроблена та складена разом із соціально – психологічною службою школи.

Звичайно ж, Excel незамінна у нашій бібліотечній і бухгалтерській праці, коли потрібно здавати звіти, інформації про відсотки тощо. На момент, коли почалася ШППД у нас всі підручники були вже записані в таблиці Excel і поки що ми продовжуємо користуватися ними як базою даних підручників. Функції Excel дозволяють робити відбір за заданими параметрами через "фільтр". Ось таким чином. Немає заперечень, що програма Access є більш досконалою та існує саме для створення баз даних, але я її ще опановую, як ту іноземну мову. Excel та Access вивільняють час від рутинної роботи для творчої.

І наступна програма PowerPoint дає змогу розгулятися нашій творчій натурі.

На сьогодні у нас створено 52 презентації. Звичайно, першою була презентація про роботу бібліотеки як виступ на педраді, тобто вчилися на своїх. Далі, всі бібліотечні уроки, що ми проводимо, були оформлені презентаціями. Учителі побачили як ми це робимо й почали звертатися до нас за допомогою не тільки за інформацією, а й за суто технічними питаннями. Звичайно, жодна подія у школі не проходить повз нас, бібліотека здійснює супровід на всіх рівнях та етапах роботи. Три тижні тому у школі відбувся методичний фестиваль “Отак і працюємо!”, на якому шість учителів представили фрагменти своїх уроків, кожен з них супроводжувався презентацією. Де які з презентацій я тільки відкоректувала та оздобила, а де-які повністю створювалися з учителем від початку до кінця. І всі вчителі були дуже задоволені роботою на уроці з презентацією, не говорячи про дітей, які захотіли, щоб таким був кожний урок.

Хочу побажати всім і собі не боятися нового, не боятися перетворень, з пташеняти стати птахом, а навчившись літати, показати інший простір роботи шкільного бібліотекаря.

 Презентацію розміщено на диску [Виступ на конференції 13 04 2010 Біла Церква.ppt](#)

Список використаних джерел

1. Автоматизация библиотек: Анализ деятельности [Текст] / ДОУНБ им. Н. К. Крупской; Сост. Е. А. Соколова. – Донецк, 1997. – 18с.
2. Бабіч В. Імідж бібліотеки на межі тисячоліть [Текст] // Вісн. Кн. палати. – 1999. – №6. – С. – 8-9.
3. Белоглазкина И. Г. Эталон и реальность: [О моделях и реальном состоянии информ. культуры соврем, библи.-библиогр. персонала] // Библиография. – 1999. – № 4. – С. 42–51. – (Грани информ. культуры).
4. Вобленко Ю. Інформаційна культура в працях провідних бібліотекознавців та бібліографознавців [Текст] // Вісн. Кн. палати. – 1999. – № 2. – С. 7–8.
5. Вобленко Ю. Система формування інформаційної культури юнацтва в бібліотеці на основі програмно-цільової методики [Текст] // Вісн. Кн. палати. – 1999. – №3. – С. 4–6.
6. Головка С. И. Самим учиться и учить других [Текст] // Библиография. – 1995. – №3. – С. 24–28.
7. Ершова Т. В. Информационное общество и будущее библиотеки [Текст] // Науч. техн. б-ки. – 1998. – № 1. – С. 38–40.
8. Ершова Т. В. Усиление роли библиотеки в информационном обществе [Текст] // Науч. и техн. б-ки. – 1999. – № 1. – С. 71–76.
9. Медведева Е. А. Информационное обучение на Украине [Текст] // Библиография. – 1997. – № 1. – С. 10–19.
10. Медведева Є. Концептуальна модель інформаційного навчання користувачів [Текст] // Бібл. вісн. – 1997. – № 2. – С. 4–7.

**Оксьоненко З.В.,
завідуюча бібліотекою
Ірпінської ЗОШ І-ІІІ ступенів №13**

Досвід використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій у практиці роботи бібліотеки

Основне завдання сучасної бібліотеки не тільки навчити читати та аналізувати книгу, а й навчити орієнтуватися у великому потоці інформації, швидко знаходити й відокремлювати основне.

Тому необхідно модернізувати роботу шкільного бібліотекаря: не тільки озброїти сучасними комунікаційними технологіями, а й навчити його володіти комп'ютером як засобом інформації, який підвищує рівень комп'ютерної грамотності бібліотекаря, що дає йому можливість забезпечити запити наших читачів.

Удосконалювати рівень володіння комп'ютерною грамотністю ми навчаємося на курсах ОШППД. Вони дали нам можливість на більш якісному рівні створювати мультимедійні супроводи масових бібліотечних заходів за допомогою Microsoft Office Power Point. Ми навчилися працювати з актами в програмі Excel, створювати та використовувати електронні бібліографічні каталоги за допомогою програми Microsoft Office Access.

Перший комп'ютер у нашій школі з'явився 10 років тому. Це на ньому ми робили свої перші звіти, акти – списання, назви виставок тощо. Комп'ютер переважно використовувався в адміністративних цілях. На сьогодні підвищився рівень якості обслуговування наших користувачів. Завдяки інформаційним технологіям відкриваються нові можливості для творчості та розвитку читачів. Розуміючи важливість впровадження засобів інформаційних технологій, адміністрація нашої школи створює належні умови для комп'ютеризації бібліотеки. Ми маємо три потужні комп'ютери, принтер, сканер, телевизор, DVD. Комп'ютери мають підключення до мережі Інтернет, таким чином діти можуть використовувати в навчанні найновішу інформацію з різних куточків світу.

Сьогодні підвищився рівень підготовки користувачів бібліотеки, їх інформованості й бажання отримати повну інформацію в найкоротші терміни за допомогою сучасних інформаційних технологій. Це примушує бібліотеку по-новому підходити не тільки до вдосконалення своїх технологій, але, головним чином, до системи й рівня обслуговування своїх користувачів. Уся діяльність бібліотеки підпорядкована одній меті – створенню ефективної бібліотеки майбутнього. Найважливіше завдання – модернізація бібліотеки.

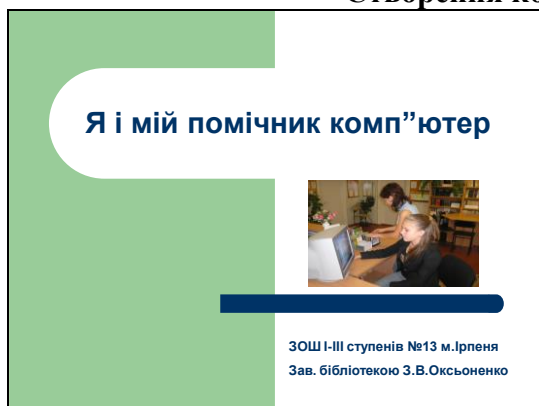
Для цього у 2008 році була придбана програма «Бібліотека», за допомогою якої була розпочата робота зі створення комп'ютерної бази даних із основних предметів. Програма дає можливість переглядати документи, автоматизує всі основні виробничі процеси бібліотеки: комплектування, обробку, бібліографування, аналіз фонду, адміністрування.

У першу чергу була створена електронна база даних для фонду підручників, що дало можливість організувати роботу з фондом на більш якісному рівні.

Також було започатковано створення електронного варіанту картотеки статей. Вона створена як предметна і розроблена з урахуванням можливостей та потреб шкільної бібліотеки. Пошук здійснюється за ключовим словом, галуззю, джерелом документа.

Можу з упевненістю сказати, що у створенні електронної бази даних підручників, художньої літератури, періодичних видань, бібліографічних каталогів ми тільки почали робити свої перші кроки.

Створення комп'ютерної презентації

📖 Презентацію розміщено на диску [Я і мій помічник комп.ppt](#)

Шкільна бібліотека – невід’ємна ланка навчально-виховного процесу

Робота шкільної бібліотеки надзвичайно багатогранна. Бібліотека - це світ відкриттів, світ творчості, де формується читач-творець. Це й центр інформації, духовного збагачення дітей, де вони розвивають читацький смак, формують любов до книги.

Поєднуючи традиційні та нетрадиційні форми роботи, бібліотека працює над тим, аби заохочувати учнів до читання, зацікавити їх книгою, процесом пізнання, стимулювати до використання книг, що є у бібліотеці.

І головна мета бібліотеки - це надання учням і педагогам допомоги в забезпеченні їхніх інформаційних потреб. Для виконання цієї мети розробляю проблемну тему: «Бібліографічно-інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу».

Книги перед дітьми відкривають навколишній світ, знайомлять з життям суспільства, вказують на зв’язки з минулим, дають дороговказ у майбутнє, формують світогляд та риси характеру особистості.

Сучасна шкільна бібліотека є невід’ємною ланкою навчально-виховного процесу, а робота бібліотекаря стає дедалі складнішою і водночас – більш творчою.

Свою діяльність шкільна бібліотека організовує спільно з педагогічним колективом відповідно до планів роботи й регламентуючої документації, що затверджуються директором школи. До читання залучено близько 90% учнів школи, вчителів, працівників школи. В обслуговуванні читачів та популяризації книги використовуються різноманітні форми та методи роботи. Бібліотекар разом з педагогами школи прилучає дітей до книги, вчить оволодівати мистецтвом літературного читання, активно популяризує книгу, закріплює читацькі навички, розвиває художній смак і самостійність суджень, формує національну свідомість, характер, моральні якості. Співпраця шкільного бібліотекаря з педагогічним колективом полягає у проведенні уроків позакласного читання, бібліотечних уроків, прищеплення учням навичок роботи з книгою, користування бібліотекою та інформаційними технологіями.

Постійну допомогу надаю класним керівникам. Підбираючи літературу, намагаюсь якнайширше розкрити тему, знайти нову літературу, використовуючи при цьому картотеки, газети та журнали.

Для забезпечення інформаційних потреб учнів та вчителів у бібліотеці створено довідково-бібліографічний апарат, який включає: довідкові видання (енциклопедії, довідники, словники); бібліографічні покажчики; систему каталогів і картотек.

Бібліотека має алфавітний і систематичний каталоги, які постійно поповнюються й редагуються. Ведуться картотеки: систематична картотека статей (СКС), картотека масових заходів, краєзнавча картотека, картотека серії “Шкільна бібліотека”, картотека руху підручників, картотека реєстрації періодичних видань.

Використовуючи різні форми і методи бібліотечно-бібліографічної роботи, бібліотека надає особливу увагу забезпеченню читачів необхідною їм інформацією. Для цього вивчаються інформаційні потреби і запити читачів шляхом аналізу читацьких формулярів, бесід, спостереження. З цією метою в 2009 році було проведено комплексне дослідження діяльності бібліотеки.

З основами бібліотечно-бібліографічних знань знайомлю школярів на бібліотечних уроках, графік яких складається на початку навчального року, а також в процесі повсякденної роботи: бібліотечно-бібліографічні консультації, пов’язані з добором і вибором

літератури (індивідуальна форма для старшокласників). Бібліотечні уроки формують культуру читання, вміння користуватися довідковою літературою, каталогами і картотеками.

Останнім часом бібліотечні уроки проводжу з використанням комп'ютерних презентацій. Підготовлений бібліотечний урок «Історія книги» для молодшого шкільного віку дуже подобається дітям.

Сьогодні я не можу уявити роботу бібліотеки без комп'ютера. Звітна документація, оформлення бібліотеки, книжкових виставок, випуск газет, буклетів, вся масова робота, взагалі все пов'язано з комп'ютером.

У бібліотеці проводяться бібліографічні огляди, складаються рекомендаційні списки літератури, вивчаються інтереси читачів.

Впроваджую в роботу бібліотеки нові інтерактивні форми роботи з популяризації книги: інформаційні хвилинки (до знаменних дат), години спілкування «Твій майбутній вибір», урок-реквієм «День пам'яті жертв голодомору», «День пам'яті героїв Крут» (з використанням презентацій).

Змістовному розкриттю фонду бібліотеки допомагають постійно діючі книжкові виставки “Моя Україна”, “Школа сьогодні і завтра”, “Не розгубіть скарбів душі”, “Чарівний серцю рідний край”, “Таланти світлі і могутні”, “Вічна слава Кобзаря”. Користуються популярністю тематичні полицьки “Закон про мене, мені про закон”, “До совісті і розуму людського”, “Не зашкодь собі”, “У нас в гостях герої книг”, “Вони захищали наше майбутнє”. Традиційна, добре відома всім виставка знаменних і пам'ятних дат набула емоційного, яскравого вигляду завдяки використанню комп'ютера в оформленні.

Любов до Батьківщини, почуття причетності до долі рідного міста не виникають самі по собі, а виховуються. Краєзнавча робота – один з провідних напрямків діяльності бібліотеки. Вона допомагає зберегти традиції, виховати справжніх патріотів свого краю. Ряд заходів, що проводяться в бібліотеці, підпорядковані цьому. З метою популяризації краєзнавчої літератури організовані краєзнавчі виставки “Чарівний серцю рідний край”, “Гордість сквирської землі – С.Музиченко”. Створюється фонд “Літературна Сквирщина”. В краєзнавчій картотеці є рубрики “Історія рідного краю”, “Знані люди Сквирщини”, “Література рідного краю”.

Саліма Музиченко знайома кожному сквирянину. Її книги з великим задоволенням читають як учні, так і вчителі. Тому захотілося більше розповісти про письменницю-землячку. Так з'явилася презентація про неї. Підготувала також презентацію про відомого дитячого письменника В.Нестайка (до 80-річчя від дня народження).

Щоб належно виконувати свої функції, бібліотека перш за все повинна мати відповідні книжкові ресурси. Книжковий фонд шкільної бібліотеки сьогодні нараховує 9742 примірники, фонд підручників – 7570 примірників.

Веду облікову документацію. Технічно опрацьовую нові надходження, вилучаю з фонду застарілі і зношені документи та списую їх за актом. Якість роботи бібліотекаря залежить від повноцінно сформованого фонду, оперативного його відображення і всебічного розкриття в довідково-пошуковому апараті, належній організації фонду, включаючи розстановку, збереження, використання. Книжковий фонд бібліотеки має майже третину застарілих книг. Щорічне списання перевищує надходження нових видань. Обмежене фінансування привело до незадовільного комплектування фондів, відсутності книг за новими програмами. Тому доводиться шукати різні джерела комплектування фонду: централізоване комплектування з РВО, дарчі, батьківські кошти, передплата періодичних видань, акція “Моя улюблена книга - шкільній бібліотеці”. Фонд бібліотеки поповнився енциклопедіями, довідниками, виданнями з історії України, нововведеними творами. З новою літературою учні знайомляться за допомогою виставок нових надходжень. Та, на жаль, доводиться признати, що інформаційні потреби учнів фонд шкільної бібліотеки не задовольняє. В наш

час бібліотека має бути комп'ютеризована і підключена до Інтернету. Це полегшило б і осучаснило пошук потрібної інформації.

Для задоволення запитів читачів з актуальних тем в бібліотеці оформлені тематичні папки, до яких збираються газетно-журнальні статті минулих років: "Сквирка. Сторінки історії", "Видатні люди Сквирщини", "За здоровий спосіб життя", "Рідна мова", "Мистецтво", "Письменники України", "Голодомор - 1933", "Екологія. Чорнобиль", "Бібліотека і книга". Шкільна бібліотека бере участь у масових заходах, що проводить школа: предметні тижні, вечори, читачкі конференції, зустрічі (оформлення книжкової виставки, пошуки сценаріїв, бібліографічні огляди).

Вже стало традицією проводити Тиждень дитячої книги, відзначати День бібліотеки в школі. Найбільш ефективною формою роботи по залученню дітей до книги, яка використовується в роботі бібліотеки, є пізнавальні ігри "Зоряний час", "Щасливий випадок", "Що? Де? Коли?", "Літературні кругозори, міні - вікторини, хвилинки - цікавинки.

Використанням традиційних форм роботи з пропаганди книг серед читачів-учнів діяльність сучасної шкільної бібліотеки не обмежується, адже на часі впровадження засобів інформаційно-комунікативних технологій.

Приклади публікацій в програмі Microsoft Publisher

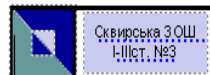
План роботи тижня зарубіжної літератури понеділок 1. Виставка малюнків "Сторінки улюблених книг" (5-7класи) 2. Вікторина "Шанувальники зарубіжної літератури" (5-7класи)	Вівторок 1. Конкурси читців "Краса поетичного слова" (5 - 11 класи) 2. Конкурси учнівських творів "Гоголь у нашій пам'яті" Середа 1. Інтелектуальна гра "Історія козацтва у творах Гоголя М. В. 2. Диспут "Світова література і формування духовності людини"	Четвер 1. Брейн - ринг "Знавці зарубіжної літератури" (8—9 клас) 2. Виготовлення газети, присвяченої ювілею М.Гоголя 3. Розгадування ребусів, кросвордів, шарад П'ятниця 1. Усний журнал "Мандрівка шляхами Гоголя" (9 - 11 класи) 2. Підведення підсумків "Тижня зарубіжної літератури"
---	---	---

Сквира

Сквирська ЗОШ І-ІІІ ст. №3

М. Сківа
Вул. Шевченка, 43
Кабінет зарубіжної літератури
Тел. 5-17-49
Телефон: (04468) 51749

Тижень зарубіжної літератури

**до 200 - річчя
з дня
народження
М.В. Гоголя**

Тел. (0-4468) 5-17-49

Вітрила

30 СІЧНЯ 2016 РОКУ

Atropine is a factor in

Юбилейный выпуск, посвященный 80-летию со дня рождения В.Я. Костыкина

Восточноевропейские страны и 30 шт. США

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47
В С К В О Л О Д А
Н Е С Т А Н К А
 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63
 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79
 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95
 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111
 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127
 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143
 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159
 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175
 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191
 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207
 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223
 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239
 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255
 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271
 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287
 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303
 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319
 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335
 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351
 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367
 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383
 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399
 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415
 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431
 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447
 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463
 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479
 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495
 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511
 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527
 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543
 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559
 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575
 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591
 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607
 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623
 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639
 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655
 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671
 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687
 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703
 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719
 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735
 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751
 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767
 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783
 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799
 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815
 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831
 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847
 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863
 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879
 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895
 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911
 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927
 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943
 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959
 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975
 976 977 978 979 980

SECRET

Всего олод	1
Несчастия	
Крестина Солнечного добра	1
Наше приращение	
Зависимость от	
персонального	

ВСЕВОЛОД НЕСТАЙКО[illegible]

Та небагато було часу на її п'ястий—серпін знають, і цим. Хлопчиків доводилося підтримувати ретельно, бо був холод. Мовчавість—тіло універсальне, яке працює на в

[illegible]

• multig20-00-00-c@lists.sourceforge.net

Основна теза цієї теорії Ніхала — життя як колір, формування духовного світу дитини.

Ньюкою "Торнадо"и з "Шасси-100" піднялися Мікошарди з Радзі з дитиною на спеціальній літературі зважено до "Спогадів про життя" сестри Г. - "Характеристика", односторонній фільм з двох творів одержав "Гран-прі" на Мікошарду, нову кінофестиваль і Мікошарду і головну скарбину на Мікошарду нову кінофестиваль і Австрія-198.

КРАЇНА СОНЯЧНОГО ДОБРА

Теорема, доказуемая на протяжении существования нашей страны, имеет богатую историю: математическая, философская, историческая.

Хоча перебуваючи під владою нацистської влади, незгодні і нацистські війська Ізраїлю, вони не могли не помітити, що Ізраїль не тільки не виступав проти них, але й надавав їм допомогу.

Мрію про те, що бібліотека буде підключена до Інтернет.

Постійно працюю над підвищенням свого фахового рівня, займаюся самоосвітою, слідкую за новинами, що з'являються в журналі "Шкільна бібліотека", "Інформаційному збірнику Міністерства освіти і науки України", відвідую педради, семінари, а також вивчаю досвід інших шкільних бібліотек міста, району.

Навчаючись в обласній школі передового досвіду, оволоділа інформаційними технологіями, створюю презентації, бібліотечні уроки із використанням мультимедійних засобів, адже якісна презентація привертає увагу учнів, має вплив на емоційне сприйняття матеріалу, допомагає швидко підготуватись до уроку або виховного заходу. Комп'ютеризація бібліотечних процесів – важлива складова розвитку шкільних бібліотек. Вона забезпечує інформаційне обслуговування вчителів та учнів, формує інформаційну культуру школярів. Сучасний кваліфікований бібліотекар має бути всебічно розвинутим, технічно освіченим, культурним, вміти професійно застосовувати засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

Презентація шкільної бібліотеки

Бібліотекар Слободенюк Т.М.

Дата заснування бібліотеки—1964 рік

Фонд наукової літератури—8861 примірників

Фонд підручників—7796 примірників

Кількість учнів-читачів—400

Кількість вчителів-читачів— 40

Фонд бібліотеки поповнюється за рахунок:

- державного фінансування;
- благодійних коштів;
- акції "Подаруй книгу".

В ЧИТАЛЬНОМУ ЗАЛІ БІБЛІОТЕКИ ВИ МОЖЕТЕ ПОЧИТАТИ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ, ОЗНАЙОМИТИСЬ З НОВИНКАМИ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ. НА АБОНЕМЕНТІ МОЖНА ВЗЯТИ КНИГУ ДОДОМУ. БІБЛІОТЕКАР ДОПОМОЖЕ ВИБРАТИ КНИГУ ДЛЯ ЧИТАННЯ, НАДАСТЬ КВАЛІФІКОВАНУ ДОПОМОГУ УЧНІМ І ВЧИТЕЛЯМ У ПОШУКУ ПОТРІБНОЇ ІНФОРМАЦІЇ, РОЗПОВІСТЬ ПРО НОВІ НАДХОДЖЕННЯ, ПІДГОТУЄ РЕКОМЕНДАЦІЙНІ СПИСКИ ЛІТЕРАТУРИ.

Книжкові виставки змістовно розкривають фонд бібліотеки, знайомлять з новинками художньої літератури...

Завітайте до нас в бібліотеку!

*Слободенюк Т.М., бібліотекар
Сквирської ЗОШ І-ІІІ ступенів №3*

Діяльність бібліотеки закладу освіти щодо формування читацьких інтересів

Користувачами шкільної бібліотеки є учні, вчителі, батьки та інші користувачі.

Під час проведення дослідження була проаналізована динаміка розвитку фонду підручників та фонду художньої літератури.

Темпи розвитку фонду художньої та галузевої літератури за останні два роки помітно зросли. Збільшилась кількість книг, одержаних з районного відділу освіти. Це вселяє надію, що бібліотечний фонд художньої літератури поступово оновиться і буде відповідати вимогам нашого часу. Суттєво поповнюється фонд за рахунок акції “Подаруй книгу бібліотеці“, спонсорських та батьківських коштів.

Аналіз забезпечення шкільними підручниками проводиться щорічно. Дані свідчать про те, що розвиток фонду підручників є стабільним. Вчасно списуються підручники, які не відповідають шкільним програмам.

Порівняльний аналіз за три роки показує, що в зв'язку із збільшенням контингенту молодших класів, зменшилась їх забезпеченість.

Зроблено аналіз виконання плану роботи шкільної бібліотеки по масових заходах. Найбільшу частку в масовій роботі бібліотеки займають бібліотечні уроки.

Комплексне дослідження діяльності бібліотеки щодо формування читацьких інтересів включає ряд заходів:

- бесіда,
- спостереження,
- опитування,
- аналіз читацьких формулярів,
- рекомендації бібліотекаря,
- анкетування тощо.

Аналіз читацьких формулярів проводиться в бібліотеці систематично й доводиться до відома класоводів і класних керівників.

Спостереження, бесіди про прочитане, рекомендації бібліотекаря при виборі книги дають змогу навчити розповідати про прочитане, розвинути інтерес до книги, виявити читацькі уподобання, виховати культуру читання. Бібліотекар вивчає формування і задоволення читацьких запитів.

Анкетування учнів 1-4 класів проводилось усно, методом «встаньте ті, хто...»

Було виявлено, що більшість дітей (43%) любить читати казки, 29% - книги про природу, пригодницькі книжки – 17%, решта – різні.

Якими ж є мотиви користування бібліотекою учнів 5-8 класів? Для чого учні читають? Більшість учнів мають конкретний запит (24%), 21% учнів читає літературу по шкільній програмі. Помітно вплив виховних заходів (17%). Значну роль відіграють рекомендації

Класи	Шкільна програма	Класні години	Рекомендації бібліотекаря	Наочність	Конкретний запит	Рекомендації батьків,
5	46	7	15,7	10	12	9,3
6	52,3	14	9,5	7	10,4	6,8
7	49	10	14,1	4	25,9	3
8	48,5	7	5	1	53,1	2

бібліотекаря, товаришів, батьків; 8% учнів користується рекомендованою літературою з виставок, рекомендаційних списків, масових заходів.

Запити, з якими звертаються до бібліотеки користувачі досить різноманітні. Тому в анкеті виділено групи, які найбільше впливають на запит читача-учня (порівняльна таблиця по класам):

В результаті анкетування виявлено читацькі уподобання:

60% учнів читають художню літературу за власним вибором,

Рис. *Причини запитів*

- 17% - програмову літературу,
- 15% - довідкову літературу,
- 8% - пресу.

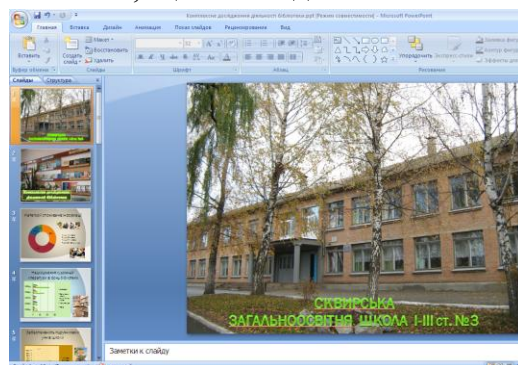
Чим займаються учні у вільний час? Найбільше діти люблять гратися в ігри (в тому числі комп'ютерні), читати, спілкуватися, дивитися телепередачі, займатися власними справами.

Самоаналіз показав, що більшість опитаних учнів вважає, що читає достатньо – 65%, багато – 16% і мало – 19%.

Під час комплексного дослідження бібліотеки зроблено наступні рекомендації:

- продовжувати вивчати роботу бібліотеки шляхом анкетування, опитування,
- проводити тематичні аналізи читання учнів школи,
- проводити анкетування батьків на класних зборах.

На основі комплексного аналізу створено мультимедійний звіт, з яким бібліотекар презентує свою діяльність на батьківських зборах в класах, на нарадах та семінарах тощо.

Презентацію розміщено на диску: [Комплексне дослідження діяльності бібліотеки.ppt](#)

*Іванова Яна, методист
міського методичного центру
відділу освіти Славутицької міської ради*

Як викликати інтерес до читання у сучасних дітей: проблеми дитячого читання та шляхи їх розв'язання

Падіння інтересу до читання – загальносвітова тенденція. Сьогодні, вивчаючи читання дітей і підлітків як соціальне явище, фахівці різних країн приходять до тривожних висновків. Чисельні соціологічні дослідження в Росії та Україні фіксують переміщення читання у структурі дозвілля дітей на 4-6 місце. Це підтверджують проведені в Україні соціологічні опитування, здійснені Інститутом соціології НАН України. За їхніми даними, у структурі

культурного дозвілля людей на перше місце виходить звернення до мас-медіа (телебачення, радіо, преса). Значно знизився соціальний статус книги.

Роблять висновки, що сьогодні юний читач – якісно новий тип читача. Змінилися дозвілєві переваги дітей, їхні

пізнавальні та читацькі інтереси, джерела одержуваної інформації. Однією з основних тенденцій дитячого читання стало домінування "ділового" читання над читанням "для душі".

Отже, можна зробити висновки, що учні не прагнуть охопити тему цілком, розглянути її під різними кутами зору, прочитати щось додатково. Дитина не перестає читати – просто її читання стає іншим, а саме: більш індивідуальним, прагматичним, інформаційним і поверхневим.

Одним із "винуватців" відлучення дітей від дозвілєвого читання називають комп'ютер – цей неперевершений компаньйон в іграх і пошуку цікавої інформації. Втім, бібліотекарі вже дійшли висновку, що краще не обвинувачувати ЕОМ у витисненні книги, а використовувати його на користь читанню. Комп'ютер для бібліотекаря – це засіб та інструмент швидкого, точного, повного отримання інформації. Завдяки комп'ютеризації стало більш очевидно, що бібліотека – центр збереження і поширення не тільки самих документів інформації, а й орієнтир для читачів у пошуку інформації про документи, навіть тих, яких немає в наявності. Крім того, комп'ютер – це привабливий для дітей технічний засіб, ще один із шляхів залучення до бібліотеки, засіб пробудження інтересу до книги, до пізнання. Адже від знайденої за допомогою комп'ютера інформації читачі потім переходять до книжкових полиць. Такий своєрідний міст між віртуальним світом і реальною бібліотекою сприяє росту її популярності, поєднуючи старі форми з новітніми інформаційними технологіями, перетворюючи бібліотеку в особливе інтелектуальне середовище, що спонукає до здобуття знань.

Бібліотекар у системі "користувач-комп'ютер" повинен бути активним, технологічно підготовленим професіоналом, психологом і педагогом. Сьогодні місія бібліотекаря полягає, насамперед у тому, щоб допомогти користувачам зорієнтуватися не тільки у безмежному просторі книг і традиційних носіїв інформації, але й у світі електронної інформації.

Опрацювавши багато матеріалів колег та з власного досвіду можна стверджувати, що основні завдання: інформаційного забезпечення навчального процесу, роботи з вчителями – інформування про нову методичну і педагогічну літературу, підбір додаткової літератури до уроків і класних заходів, роботи з батьками, бібліотекар навчального закладу відіграє важливу роль у первинному залученні дітей до читання. Шкільна бібліотека більш ніж будь-яка інша наближена до дитини. У публічну дитячу бібліотеку дитина піде у тому випадку, якщо в неї уже сформована потреба у читанні. Шкільну не мине ніхто.

Завдяки своїй наближеності до дітей, постійному контакту з учителями і батьками бібліотекар має можливість спостерігати дитину в різних сферах її життя – в бібліотеці, на уроці, з друзями на перерві або на святі – завжди може порадитися з вчителем, класним керівником. Учитель у свою чергу може вирішувати деякі педагогічні проблеми не безпосередньо, а використовуючи можливості бібліотеки. Участь шкільного бібліотекаря у житті школи, підготовці свят і спільних уроків з вчителями дає великі можливості для залучення дітей до читання та прищеплення їм культури роботи з книгою. Коли батьки підтримують контакт зі школою, бібліотека повинна звертати увагу на те, що і як читають діти. В цьому полягає ще одна важлива особливість роботи шкільних бібліотек.

Та якщо вже говорити про вплив на дитяче читання, то саме ця включеність в життєвий простір дітей і навчальний процес школи роблять роботу бібліотеки особливо важливою.

Бібліотекар перебуває в школі увесь час на очах дітей. Навіть тоді, коли дитина ходить в бібліотеку лише два-три рази на рік за підручниками (адже буває і так), вона все одно знає співробітників бібліотеки в обличчя, хочеш не хочеш знає, що відбувається в стінах бібліотеки і в школі. Раніше або пізніше щось її зацікавить. Крім цієї непрямої дії, яка безумовно, є в кожній школі, де бібліотека – не лише пункт видачі підручників, бібліотекар може впливати на читання дітей через їх друзів, учителів, через спільну підготовку заходів у класі.

У бібліотекаря із будь-яким учнем інша форма стосунків: за ними не стоїть ні зроблене домашнє завдання, ні оцінка в класному журналі або проблеми поведінки на уроці. Учень для бібліотекаря – читач, а не двієчник або відмінник, не паїнька або хуліган. Це інше

спілкування. Воно може бути більш довірливим або більш діловим, але воно дає інші можливості, як на мене – більші, ніж навіть в учителя. Часто в школі бібліотека – місце неформального спілкування. Кому не доводилося бачити дітей, що приходять в шкільну бібліотеку просто так? Не за книгою, не у справі – поспілкуватися. І саме тут необхідно звернути увагу на самоосвіту бібліотекаря адже читачі бажають бачити бібліотекаря людиною ерудованою, обізнаною, з почуттям гумору, готовою до спілкування, а ще, безумовно, це повинен бути майстер своєї справи, актор, педагог, який налаштовував би юних користувачів бібліотеки на плідну співпрацю з книгою, створював атмосферу гармонійного сприйняття ними книги, ауру доброзичливості та взаєморозуміння. Бібліотекар сам повинен бути обізнаним і активним читачем.

Для цього бібліотекарі загальноосвітніх навчальних закладів міста Славутича організовують та беруть участь у семінарах, тренінгах, круглих столах, конференціях. Щороку працює “Школа майстерності бібліотечного працівника”, традиційним стало проведення дискусійних гойдалок, тема яких у цьому навчальному році «Сучасна література в колі читання бібліотекарів”.

Оскільки особистість значною мірою формується у дитячі й шкільні роки, то потреби, навички й інтереси читання дорослого, в основному, залежать від його ставлення до книги у дитинстві. Отже, якщо ми хочемо, щоб завтрашній читач захоплювався книгою і читанням, мав різнобічні інтереси, то сьогодні ми повинні приділяти увагу дітям, їхньому ставленню до книги і бібліотеки. Батьки, як організатори дитячого читання мають стати союзниками з відродження престижу читання у дітей та підлітків.

Багато шкіл вже прагнуть зробити бібліотеку не лише інформаційним, але і культурним центром школи, об'єднуючи у себе вчителів, дітей, батьків.

Відомий бібліотекознавець Георгій Полікарпович Фонотов якось сказав, що якщо в країні дуже добре розвинені й ведуть педагогічну роботу шкільні бібліотеки – про решту можна не турбуватися. Діти, що вирости в школі з такою бібліотекою не допустять згасання культури, створять всі інші необхідні їм бібліотеки, школи, музеї. Хочеться сподіватися, що так коли-небудь буде. Будуть шкільні бібліотеки центром життя школи.

З усього вище зазначеного можна сказати, що для залучення дітей до книги батькам, вчителям, бібліотекарям необхідно спільно діяти у вихованні інтересу до читання. У бібліотеках поряд із традиційними формами роботи активно використовувати новітні інформаційні технології, проводити різноманітні цікаві заходи спрямовані на залучення дітей до читання, керівникам дитячого читання займатися самоосвітою адже “Читання – шлях до успіху”.

На державному рівні необхідне прийняття конкретних практичних заходів: створення урядових програм, що забезпечують видання й поширення книг для дітей і підлітків; проведення циклу виховних заходів у дитячих дошкільних установах, середніх і вищих навчальних закладах, бібліотеках, книгарнях-клубах; створення спеціальних телевізійних і радіопрограм, цільове використання засобів масової інформації, у першу чергу "книжкових" газет і журналів.

Список використаних джерел

1. Богданов Г. Соціологія вивчення інформаційних потреб читачів (Україна — Німеччина) [Текст]/ Георгій Богданов // Вісн. Кн. палати. — 2005. — № 12. — С. 21.
2. Бурбан В. Книга и молодежь. Взгляд в третье тысячелетие... [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.zerkalo-nedeli.com/nn/show/274/25439/>. — Загл. с экрана.
3. Бутенко И. А. Чтение 90-х годов: предмет раздумий, предмет исследований [Текст] / И. А. Бутенко, Б. В. Бирюков // Homo legens. — М., 1999. — С. 183—201.

4. Бутенко И. Чтение накануне нового тысячелетия: [Текст] / И. Бутенко // Alma mater. — 1997. — № 10. — С. 3—6.
5. Громова О.К. Роль шкільних бібліотек в розвитку грамотності і читання дітей [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http:// library.ntu-kpi.kiev.ua /html/arhiv/arh177/tom2/section2/Doc109.HTML](http://library.ntu-kpi.kiev.ua/html/arhiv/arh177/tom2/section2/Doc109.HTML) - 11k
6. Дзюба Н. Дитяче читання очима бібліотекаря [Електронний ресурс] // Світ дитячих бібліотек. — 2003. —Режим доступу [http: // www.chl.kiev.ua /UKR/ magazin/ Svit_n5/dzyba.htm](http://www.chl.kiev.ua/UKR/magazin/Svit_n5/dzyba.htm) - 20.63 Кб
7. Дудник И. Духовный дефицит [Текст]/ Игорь Дудник // Корреспондент. — 2005. — № 20. — С. 70—73.
8. Есенькин Б. В пользу функционального чтения [Текст]/ Б. Есенькин, Ю. Майсурадзе // Витрина. — 2001. — № 5. — С. 33—37.
9. Кюблер Х.-Д. Читающая Германия с точки зрения библиотек [Текст] / Х.-Д. Кюблер // Библиотековедение. — 1999. — № 1. — С. 50—59.
10. Кожевникова Е. С. Читатель и Интернет : (по итогам исследования) [Текст] / Е. С. Кожевникова // Библиотековедение. — 2005. — № 2. — С. 31—45.
11. Леонтьева В. Вытеснит ли экранная культура книжную? [Текст]/ В.Леонтьева // Высш. образование в России. — 2005. — № 9. — С. 88—92.
12. Мастипан О. Моніторинг купівельного та читацького попиту населення України (1997—2003) [Текст]/ О. Мастипан, В. Студенкова // Соціологічні дослідження в бібліотеках : інформ.-аналіт. бюл. — К., 2004. — Вип. 29. — С. 3—15.
13. Мастипан О. Читач — основний об'єкт соціологічних досліджень [Текст] / О. Мастипан // Соціологічні дослідження в бібліотеці : інформ.-аналіт. бюл. — К., 1998. — Вип. 22. — С. 3—22.
14. Медведєва В.М., Пхайко К.М. Книга і читання [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://libs.org.ua/ELTU/> - 21.01 Кб
15. Новальська Т. Читання в Україні в новому столітті [Текст] / Тетяна Новальська // Вісн. Кн. палати. — 2002. — № 12. — С. 21—24.
16. Покровский Н. Е. О чем умолчал Джон Дьюи. Культура без литературы и литература без культуры [Текст]/ Н. Е. Покровский // Высш. образование сегодня. — 2005. — № 6. — С. 14—23.
17. Савіна З. Сучасний читач та тенденції читання в Україні [Текст] / З. Савіна // Бібл. планета. — 2001. — № 1. — С. 9—10.
18. Стельмах В. Цель — создание нации читателей [Текст] / В. Стельмах // Библиотека. — 1998. — № 7. — С. 72—73.
19. Черноус В. Діти, книга, читання: погляд на проблему [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http: //www.chl.kiev.ua/ UKR/magazin/ Svit_n17/ 10.htm](http://www.chl.kiev.ua/UKR/magazin/Svit_n17/10.htm)
20. Янина С. Без чтения нет настоящего образования [Текст] / С. Янина // Воспитание школьников. — 2003. — № 2. — С. 15—17.

 Презентацію розміщено на диску [Як викликати інтерес до читання у сучасних дітей.ppt](#)

Дитяче читання – шлях до успіху

*Якщо з дитинства у дитини не виховано любові до книжки,
якщо читання не стало її духовною потребою на все життя,
в роки отрочества душа підлітка буде порожньою. В.Сухомлинський*

Книга – постійне джерело знань, надбана людством протягом віків. Спілкування з книгою допомагає дитині оволодіти певною сумою цих знань, засвоїти досвід попередніх поколінь, прилучає її до культурних надбань та цінностей українського народу, його звичаїв і традицій. Книга – головний засіб навчання.

Якщо дитині з раннього віку не прищепити любов до книги, вміння нею користуватися, то це неможливо буде компенсувати в майбутньому. Вона вступає в життя, ще не має життєвого досвіду. Саме з книги дитина дізнається, що таке добре і що таке погано, дістане відповіді на своє нескінчене «чому?». Книги, прочитані в дитинстві, запам'ятовуються на все життя, впливають на подальший розвиток дитини.

Зараз гостро постає питання залучення дітей до книги, формування вміння її читати, користуватися нею, вміння правильно вибрати книгу.

Вмінню читати систематично і осмислено дітей навчає школа. Щоб діти полюбили книжку, хотіли приходити до бібліотеки і були в ній якомога довше, створюю всі умови.

Перше знайомство дитини з книгою починається з першого уроку, коли вона бере до рук свою першу книгу «Буквар», а от із шкільною бібліотекою вона знайомиться вперше, коли переступає її поріг, і це знайомство відбувається під час екскурсії до шкільної бібліотеки.

Під час екскурсії до бібліотеки, в ході розмови з дітьми, проводжу анкетування на виявлення читацьких інтересів дітей та навичок користування книжкою.

1 . Чи вмієте і любите читати?

2 . Чи доводилось вам самотійно читати книжку? Яку?

3 . Чи читають вам книжки вдома? Хто ?

4 . Що ви любите найбільше слухати; казки, оповідання чи вірші?

5 . Де можна брати книжку для читання ?

6 . Що ви найбільшу любите отримувати в подарунок; книжку, іграшку, одяг чи цукерки?

Діти знайомляться з правилами поведінки з книгою, до них звертається книга з проханням бережливого ставлення до неї. Обов'язково проводиться свято посвячення дітей у читачі, після чого у дітей виникає цікавість бути користувачем бібліотеки.

Читання це не тільки отримання інформації засобами друкарського слова, але і творчість.

У цьому контексті дуже важлива співпраця дорослого і дитини, що має на меті передачу знань від покоління до покоління. Перш за все дуже важливо зберегти традиції сімейного читання .

Дитина розпочинає своє знайомство зі світом у колі своєї родини. І, звісно, батьки посідають головне місце у вихованні своєї дитини. У сім'ї беруть початки світогляд, цінності, орієнтації, норми поведінки та трудові навички.

Бібліотека активно проводить роботу серед батьківської громадськості (ознайомлення батьків з рекомендаціями «Допоможіть дитині правильно читати») про необхідність збереження і розвитку традицій сімейного читання. Дослідження показали, що читання в сім'ї визначає читання дитини.

Тільки там, де читають батьки

Зростає дитина, яка читає. Я.Корчак

Тож шановні батьки, беріть активну участь у формуванні читацьких інтересів та культури читання вашої дитини :

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ БАТЬКІВ

- 1. Як тільки ваша дитина навчиться читати, познайомте її з першою книжкою самостійного читання.**
- 2. Поцікавтесь, чи зрозуміла дитина прочитане .**
- 3. Обговоріть з нею книжечку .**
- 4. Поясніть незнайомі слова і розкажіть про словники .**
- 5. Контролюйте тематику читання. Обговорюйте з дитиною книги.**
- 6. Коли радите дитині прочитати якусь книгу, то спочатку самі прочитайте – тоді ви зможете доторкнутися до внутрішнього світу вашої дитини.**
- 7. При обговоренні прочитаного не наполягайте на своїй думці.**
- 8. Створіть власну домашню бібліотеку.**
- 9. Учіть дитину бережливого ставлення до книги.**
- 10. Учіть поважати будь-яку книгу – цікаву чи нецікаву – це як повага до іншої думки .**

У спеціально створеному куточку діти знаходять пораду: як вибрати книгу для читання, як читати книгу, як працювати з художньою книгою, як користуватися довідковою літературою, як написати реферат, як читати газету.

1. Читайте газету кожного дня. Це дасть Вам змогу бути у курсі подій, які відбуваються.
2. Перш ніж розпочати читати газету, передивіться назви всіх статей, це допоможе Вам вибрати цікавий і важливий матеріал.
3. Читайте вміщені в номері матеріали вдумливо, проаналізуйте, які головні положення тієї чи іншої, чого нового вона вчить.
4. Зверніть увагу на незрозумілі слова, обов'язково з'ясуйте їхнє значення у словнику.

Захист читацьких формулярів

Завдання бібліотекаря – навчити читачів – учнів користуватися бібліотекою, її книжковим фондом, довідково – бібліографічним апаратом. Бібліотекар вивчає формування й

задоволення читацьких запитів, з цією метою у формулярах користувачів робляться позначки, відповідні записи. Для цього вживаю певні позначки:

ШП – шкільна програма

РТ – рекомендація товариша

ПР – позакласна робота

Кн.в – книжкова виставка

РБ – рекомендація бібліотекаря

ТП – тематична полиця

Кл.год – класна година

РВ – рекомендація вчителя

Аналіз читацьких запитів учнів школи проводиться щорічно за однією із таких схем.

Тематичний аналіз читання класу

Прізвище ім'я	Кількість відвідування		Прочитано книг		З предметів				Причини запиту			
	Абонент	Чит.зал.	Абонент	Чит.зал.								

Аналіз причин читацького запиту (одного дня або за семестр)

Прізвище ім'я	Кількість книговидач	Кількість запитів	Причини запиту
------------------	-------------------------	----------------------	-------------------

Ця робота містить цілу систему заходів: анкетування, опитування, рекомендація щодо прочитання певних книг та бесіди про прочитане, спостереження та аналіз читацьких формулярів. Проведення цієї роботи дозволяє отримати правильні висновки за характером і мотивацією читання та причини читацьких запитів.

Аналіз причин читацького запиту в бібліотеці проводиться систематично в кінці навчального року, заслуховується на малій педраді, розглядається на педагогічній раді. Робляться висновки, накреслюється план роботи з читачами на наступний навчальний рік.

Анкета

вивчення читацьких інтересів

учнів 5-6 класів

1. Чи любиш ти читати книги? Які саме?
2. В яких бібліотеках береш книги для читання?
3. За чийми рекомендаціями вибираєш книги?
4. Чи читаєш ти газети і журнали? Які саме?
5. Чи маєш домашню бібліотеку?
6. Чи допомагають прочитані книги готуватися до уроків, відповідати на них?
7. Твоя улюблена книга.
8. Твій улюблений літературний герой.

Анкета

вивчення читацьких інтересів

учнів 7-8 класів

1. Про що любиш читати?
2. Хто допомагає вибирати книги для читання?
3. Скільки книг прочитуєш протягом місяця?
4. Назви цікаві книги, прочитані у цьому році.
5. Розкажи про одну з прочитаних (не програмних) книг в цьому році (тему, сюжет).
6. Назви журнали і газети, які ти читаєш систематично.
7. Які статті з останніх номерів тобі запам'яталися найбільше?
8. Скільки книг у домашній бібліотеці?

9. В яких бібліотеках, окрім шкільної, береш книги?
10. Твій улюблений письменник.
11. Твій улюблений літературний герой.
12. Назви сучасних письменників.

Анкета
вивчення читацьких інтересів
учнів 9-11 класів

1. Які книги ти любиш читати?
2. Чи робиш будь-які записи під час чи після читання?
3. За чийми рекомендаціями ти найчастіше вибираєш книги?
4. Скільки книг прочитаєш протягом місяця?
5. Чи використовуєш додаткову літературу при підготовці до уроків?
6. Назви цікаві книги, прочитані в цьому році.
7. Розкажи про одну з прочитаних (не програмних) книг в цьому році (тему, сюжет).
8. Назви журнали і газети, які ти читаєш систематично.
9. Які статті з останніх номерів тобі запам'яталися найбільше?
10. Назви політичні події, які відбулися протягом останнього місяця в Україні та світі.
11. Чи маєш ти домашню бібліотеку? Чи велика вона? Які книги в ній переважають?
12. В яких бібліотеках, окрім шкільної, береш книги?
13. Твій улюблений письменник.
14. Твій улюблений літературний герой.
15. Назви сучасних письменників.

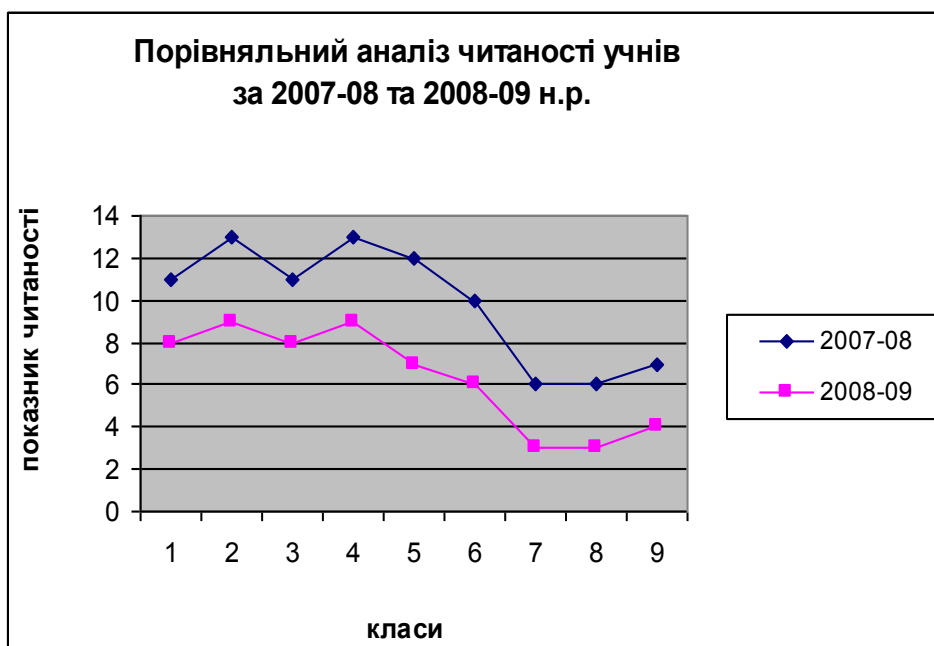

Рис. Порівняльний аналіз читаності

З читачами молодшого шкільного віку проводимо читання вголос – поширена техніка спілкування шкільного бібліотекаря з дітьми. Для голосних читань добираю цікаві за змістом, невеликі за обсягом книги чи уривки з окремих оповідань, казок. Голосне читання обов'язково закріплюється бесідою. Це дає змогу познайомити дітей із творами різної тематики, глибше зрозуміти їх зміст, співпереживати з героями, відчувати красу й багатство рідної мови. Під час видачі книг, постійно проводжу бесіди з учнями. Також використовую і групові бесіди, які дають можливість з'ясувати особливості читацьких інтересів кожного,

визначити рівень сприйняття й характер оцінки літературних творів читачами: бесіда має бути ненав'язливою, читач має право мовчати.

Вивчення читацьких запитів – одна з умов результативності роботи бібліотеки. Вивчення та аналіз читацьких формулярів спонукає бібліотекаря до більш відповідального уважного та систематичного підходу в обслуговуванні читачів. Періодично проводжу аналіз читацьких формулярів – індивідуальний, тематичний, груповий тощо, наприклад:

- що і як читають учні, схильні до правопорушень;
- як учні 5 – 6 класів читають програмову літературу;
- як учні 2 – 4 класів читають періодичну літературу.

За результатами аналізу читацьких формулярів майже 80% учнів користуються послугами шкільної бібліотеки, в тому числі систематично читають:

95 % - учні початкових класів; 78 – 79 % - 5 – 8 класів; 92 % - 9 – 11 класів.

Порівняльний аналіз учнів, які читають за 2007 – 2008 та 2008 – 2009 н.р. показав, що показник учнів 2 – 11 класів зріс у середньому на 30.

Значна частина читацьких запитів вмотивована шкільними завданнями, які потребують нових знань з метою їх розширення та поглиблення.

Облік читацьких запитів показує, що у читачів – учнів 5 – 8 класів збільшується інтерес до книг з історії, біології, зарубіжної та української літератури, музики. Так, виконуючи домашнє завдання з музики, учні 7 – х класів вибирали матеріал для складання кросвордів. Під час цієї роботи використовувався довідково – бібліографічний апарат.

Аналізуючи запити учнів середньої та старшої ланки від початкової, треба відмітити зміну у формуванні питань побудови запиту Найскладніше виконувати запити учнів – читачів підліткового віку. Інтереси у цьому віці різнобічні, їх цікавить тваринний та рослинний світ України та рідного краю, корисні копалини світу, який найбільший діамант було знайдено в Африці, мова та її роль у житті людини, нумізматика, грошова одиниця у стародавній Ольвії та сучасній Туреччині .

Групи, які найбільше впливають на запит читача. Це і шкільна програма, класна година, підручники, наочність бібліотеки, рекомендація бібліотекаря, товариша та батьків. Найбільший вплив на читацький запит в усіх вікових групах має шкільна програма, за нею – конкретний запит, у 5 класі – 4,7 (де записується книга певної назви і рідше автора), до 53,1 в учнів 8 – х класів . Це говорить про те, що діти з віком навчаються формувати запити.

Значну роль відіграє наочність бібліотеки та сам бібліотекар. Так в учнів 5 – х класів найвища рекомендація бібліотекаря – 15,7 та наочність бібліотеки – 22,6. Зростає конкретний запит в читачів 5 – х класів - 4,7; 6 – х класів – 20,4; 7 – х класів – 25,8; 8 – х класів – 53,1. У читачів – учнів 7 – 8 класів читацька активність помітно знижується, вони набагато менше цікавляться книгою, віддаючи перевагу телебаченню, відео, Інтернет.

Краще зберегти в пам'яті зміст прочитаного, а також сформувати вміння самостійно висловлювати власні враження про художній твір допомагає ведення читацьких щоденників. Адже саме цей вид роботи допомагає у вивченні читацьких інтересів та їх аналізу. Форма ведення читацьких щоденників досить довільна. Дуже важливо виховати в учнів потребу в такому співрозмовникові, пам'ятаючи слова письменника М. Пришвіна, що «щоденник – це спосіб зосередитися на чомусь, покликавши його з життя до себе на допомогу».

Останній вид роботи, який використовую при вивченні читацьких інтересів та їх аналізу, це творчий вид роботи – написання відгуку про прочитану книгу. Відгук – це ваша власна думка про зміст книги, оцінки її позитивних і негативних якостей.

Широко практикую розміщення на виставках відгуків дітей, які прочитали пропоновані книги. Оскільки не всі діти уміють красиво оформити відгуки, пропоную варіанти оформлення листівок – відгуків про книгу. Це дозволяє спланувати інформаційно – бібліотечну діяльність згідно із запитам читачів.

Безмежний книжковий океан. Невичерпна фантазія людського розуму. Бібліотекарі використовують найрізноманітніші форми роботи. Але час іде, й з'являються нові форми і методи роботи. Можливо, для одних – це давно забуте минуле, а для інших – несподівана знахідка. Нове не виникає на голому місці і не з'являється кожного дня. Це – безперервний пошук, постійна творчість людини

Великий філософ Д.Дідро сказав, що найщасливіша людина - та, яка дає щастя великій кількості людей. А моя професія надає таку можливість. Чудово, коли ти можеш подарувати читачеві радість спілкування з книгою.

*Слободенюк Т.М., бібліотекар
Сквирської ЗОШ І-ІІІ ступенів №3*

Методична розробка бібліотечного уроку «Історія книги» (для учнів 5-6 класів)

Мета: узагальнити знання учнів про історію виникнення книги та книгодрукування.

Бібліотекар: У давню минувшину, у кам'яному віці, люди не знали літер, не знали, що слова можна записувати.

Для передачі інформації вони користувались малюнками, які малювали на камені, на стінах печер тощо.

Поступово малюнки ставали більш простішими, щоб кожен міг їх намалювати й зрозуміти. І невдовзі перетворились на значки з двох - трьох ліній. Кожен значок позначав одне слово. Такі значки називаються ієрогліфи.

Згодом ієрогліфи з'явилися у багатьох країнах.

У Стародавньому Єгипті замість паперу використовували папірус – листя рослини, якої в Єгипті було дуже багато. Писали єгиптяни червоним і чорним чорнилом, у яке вмочали гостру паличку.

Але такі книги були не довговічними, через кілька років вони ламались і розсипались.

А от в Стародавньому Вавилоні папірусу не було, але не було й паперу. Зате було дуже багато глини. Саме з неї почали робити таблички для письма. Поки глина була сирою та м'якою, на ній гострою паличкою можна було досить легко видавлювати написи.

Та на глині досить важко було проводити криві лінії. Тому вавилонські ієрогліфи невдовзі перетворились на прямі рисочки, схожі на клинці. Вавилонська писемність так і називається – клинопис.

З часом люди навчилися робити зручні й легкі книжки з пергаменту – тонкої козячої або телячої шкіри. Першу таку книжку зробили в Малій Азії, в стародавньому місті Пергамі в 2 ст. до н.е. Через те папір із шкіри назвали пергаментом. Але ці книжки були дуже дорогі. На виготовлення однієї книжки потрібні були шкури з цілої череди телят.

Народи, які населяли північ нашої країни, писали на бересті – на верхньому шарі березової кори.

1 Учень: Писали в Україні й на пергаменті, який завозився спочатку з грецьких земель, потім його навчилися робити й у нас.

Близько 105 року нашої ери китайський чиновник Цай Лунь зробив із суміші ганчірок, конопель і кори дерев густу масу, розкачав тонкий шар і висушив. Так він винайшов папір. Це було велике відкриття.

З появою паперу стала швидко рости кількість книжок.

Спочатку книжки писали вручну – рукописні книжки.

У Київській Русі перші книжки писали монахи в монастирях та соборах. Книжки були дуже дорогими. Написану книжку переплітали, палітурку оздоблювали коштовним камінням, золотом, сріблом.

2 Учень

Монах-літописець Києво-Печерського монастиря Нестор, який жив на зламі XI-XII століть, вважається першим давньоруським істориком. Він є автором житій князів Бориса і Гліба та Феодосія Печерського, вважається автором першої редакції *“Повісті минулих літ”* (1113р.). Він звів в одне ціле літописи, написані його попередниками, доповнивши їх народними переказами, свідченнями очевидців.

Найдавнішою рукописною книгою, яка збереглася до наших днів, є Остромирове Євангеліє. Написане воно було в 1050-1057 роках дяком Григорієм.

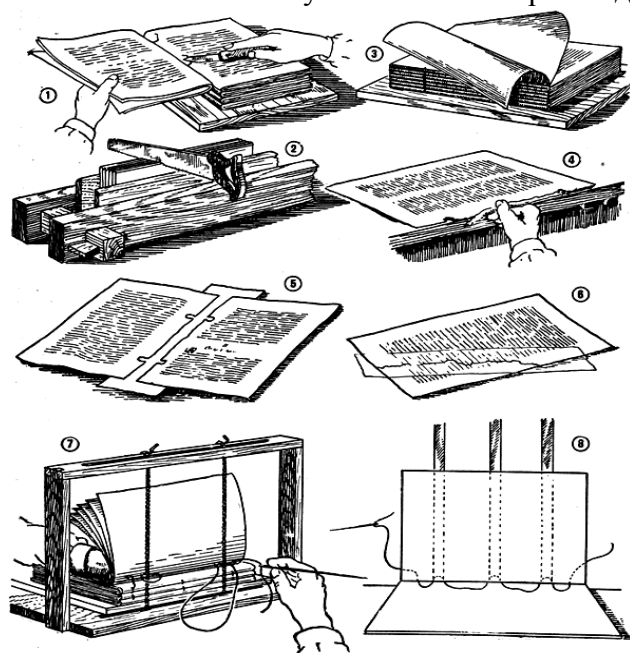

Рис. Зшиття книжкового блоку

Його робота й досі з вдячністю згадується усіма. Недарма на могилі першодрукаря у Львові викарбовано напис: “Друкар книг, перед тим небачених”.

У наш час важко уявити життя без книги. Різноманітність друкованої продукції просто вражає: від книжок-малюток до величезних фоліантів!

Бібліотекар:

Книга – постійне джерело знань, набутих людством протягом віків.

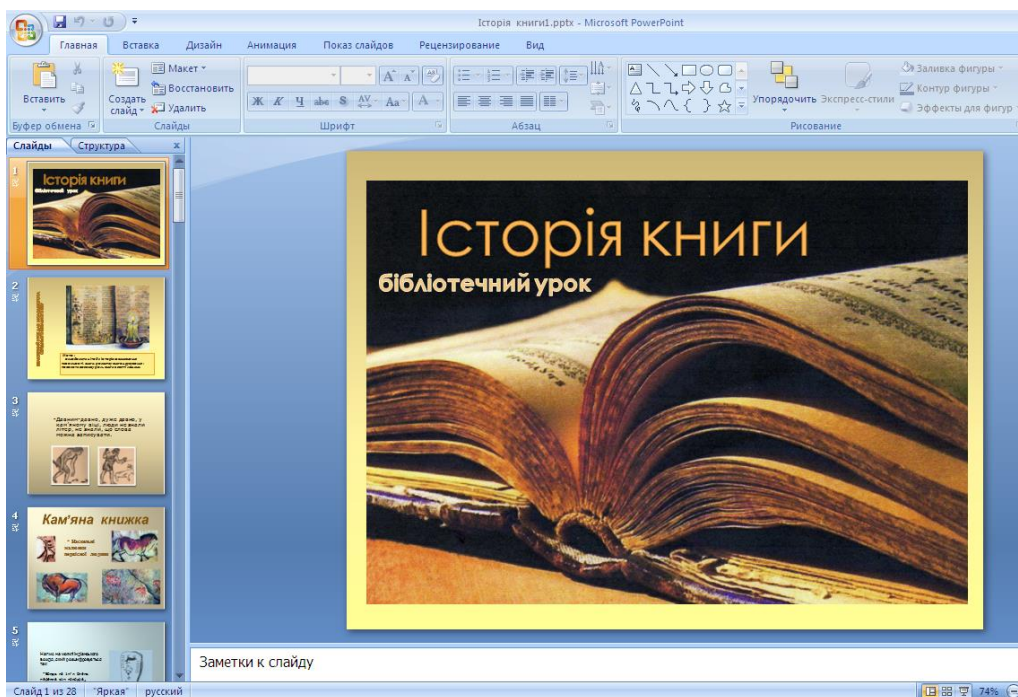
Вікторина:

1. На чому була написана перша книга?
2. Назвіть перші засоби писемності.
3. Що означає слово “ієрогліф”?
4. Як називалось письмо древніх племен ірокезів?
5. Де й коли почали використовувати папірус?
6. На якому ще матеріалі писали в давнину?
7. Які народи писали клинописом?
8. У якій країні винайшли папір?
9. Що ви знаєте про Нестора-літописця?
10. На якій книзі приносить присягу Президент України?
11. Назвіть ім'я першодрукаря.
12. Хто й коли в Україні надрукував першу книгу?

Список використаних джерел

1. Бергер А.К. Олександрійська бібліотека : дитяча енциклопедія. – М.: Педагогика, 1975. – С.81–82.
2. Глухов А. Із глибини століть : нариси про бібліотеки світу. – М.: Книга, 1971. – 112 с.
3. Данталов М.А. Бібліотека / М.А. Данталов // 3 історії людського суспільства : дитяча енциклопедія. Том 8. – М.: Педагогика, 1975. – С.36–38.
4. Історія книги./Під редакцією А.А.Говорова, Т.Г.Купріянової. – М.: Светотон, 2001.– 400 с.
5. Малов В.И. Книга. – М: Слово, 2002. – 48 с.
6. Павлов И.П. Про твою книгу / И.П. Павлов. – М.: Освіта, 1991. –13 с.
7. Ратке И. Історія писемності. Випуск 4. – Ростов-на-Дону: Фенікс, 1995. – 20 с.

Презентацію розміщено на диску [Історія книги1.ppt](#)

*Півненко Л. П., бібліотекар
Пустовітської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Миронівського району*

Методична розробка бібліотечного уроку-лекції «Книгодрукування в Україні» (для учнів 7-8 класів)

Вплив ідеології Відродження й Реформації знайшов відображення в розвитку літератури й книгодрукування. Винахід І.Гуттенберга, перехід від папірусу й пергаменту до паперу в XV ст. були передумовами активного розвитку книжкової справи в Європі. Більшість книг, особливо наукових, в цей період друкувалися латиною.

У кінці XV – на початку XVI ст. перші книги церковнослов'янською мовою надрукували Швайпольт Фіоль у Кракові і Франциск Скорина в Празі. В Україні поштовх для розвитку книгодрукарства дав Іван Федоров, власне, він відновив занедбане книгодрукарство. Втікаючи від переслідування реакційного духовенства у 60-х роках XVI ст., Федоров за допомогою меценатів створив у Львові друкарню, де роком пізніше надрукував знаменитий “Апостол” (збірник описів життя святих). Через деякий час Федоров

розорився, заклав друкарню й на запрошення князя К.Острозького, – одного з тих, хто зберіг відданість православ'ю, – переїхав у його маєток у м. Острозі. Саме в цей час тут за ініціативи К.Острозького здійснювався грандіозний проект – готувалося до друку перше в слов'янському світі повне видання Біблії церковнослов'янською мовою. Щоб уявити масштаби робіт, треба сказати, що з метою пошуків достовірного тексту К.Острозький спорядив послів до Чехії, Польщі, Московії, Болгарії, Греції, Палестини, вів листування з Вселенським патріархом, створив при Острозькій академії спеціальну комісію з перекладу Святого письма, залучив 72 перекладачів, грецьких вчених. У 1581 р. “Острозька Біблія” (1256 сторінок) побачила світ, ставши взірцем для всього православного слов'янства. Її примірники купили королівські бібліотеки Швеції і Франції, що свідчило про високий рівень видання. У Москві Біблія переписувалася, так що “Острозька Біблія” довго залишалася єдиним подібним виданням.

Друкарська справа отримала розвиток у всій Україні. Вже в першій половині XVII ст. тут нараховувалося близько 20 друкарень, найбільшою з яких була друкарня в Києво-Печерській лаврі. Друкарні створювалися на кошти меценатів, Війська Запорозького. Активно займалися організацією типографій братства.

Зростання книгодрукування в Україні ілюструється такими цифрами. Якщо за 30 років (1574-1605 рр.) друкована продукція всіх друкарень в Україні знаходилася в межах 460 друкарських аркушів (що приблизно еквівалентно 46 сучасним книгам на 150 стор.), то тільки за 5 років (1636-1640 рр.) – вже понад 1927 друк. аркушів.

Поряд зі стаціонарними друкарнями також були пересувні. До середини XVII ст. нараховувалося вже близько 40 різних друкарень. Найбільшу питому вагу в друкарській продукції мали книги релігійного характеру, але видавалися також наукові трактати, довідники, календарі, підручники. Деякі з підручників відігравали важливу роль в освіті. Так, граматику, автором якої був М.Смотрицький (1619 р.), М. Ломоносов назвав “вратами вченості”. Вона перевидавалася більше 150 років практично в незмінному вигляді. Примітний той факт, що в домашніх бібліотеках багатих львівських міщан нараховувалися десятки й сотні книг.

В Україні, яка перебувала під владою Москви, у XVIII ст. царський уряд проводить реакційну політику щодо книгодрукування. Були заборонені публікації українською мовою, введені цензурні обмеження. В інструкції друкарням, яка з'явилася в 20-х роках XVIII ст., говорилося, що книгодрукування повинно здійснюватися так, щоб “никакой розни и особенного наречия не было”. Через штрафи, накладені на Чернігівську друкарню, вона збанкрутувала. Після ліквідації Запорозької Січі у 1775 р. книгодрукування українською мовою занепало.

Розвиток книжкової справи був поштовхом для розвитку літератури. Ця сфера культури повною мірою відбивала перехідний характер епохи, той час, коли відбувалося формування національної мови, нових стилів і жанрів, піднімалися нові теми, які в попередні сторіччя вважалися забороненими або непотрібними. Найбільш яскраво нові тенденції відображала перекладна література. У XVI ст. були перекладені й опубліковані різні наукові трактати й довідники, наприклад, медичний довідник “Аристотелеві врата”. Поширюються переклади Святого письма, які представляли такий жанр, як *агіографія*. Одним з найбільш цінних вважається “Пересопницьке Євангеліє”, створене у 1561 р. Переклад з болгарської мови й

підготовка тексту були зроблені ченцями Пересопницького монастиря на Волині. Причому переклад Святого письма вперше зроблено на “просту” українську тогочасну мову “для лепшого виразуміння люду христіанського посполитого”.

Поряд з перекладною літературою з'являються оригінальні твори. У XVI ст. відмічається розквіт українського епосу - створюються думи, балади, історичні пісні, які Т.Шевченко ставив вище гомерівських поем. Наприклад, популярними були цикли дум “Маруся Богуславка”, “Самійло Кішка” та ін. Епічні твори присвячені визвольній тематиці, в них оспівуються лицарство й героїзм, братство й вірність православ'ю.

Сплеск літературного процесу в Україні був пов'язаний з Брестською церковною унією. Помітне місце в цій ситуації в літературній творчості зайняв жанр *полемічної літератури*, який виник як реакція на експансію католицької церкви в Україні. Письменники-полемісти Мелетій Смотрицький у творі “Тренос” (грец. - “плач” - плач православної церкви через відступництво її дітей); Захар Копистенський у “Палінодії” (“книга оборони”), Іван Вишенський у “Раді про очищення церкви” виступали проти втручання польського уряду в справи православної української церкви, викривав його політику за принципом “чим гірше, тим краще”. Справа в тому, що православні священники, які призначалися сеймом, часто були недостатньо освіченими, відрізнялися сумнівними моральними й особистісними якостями. Один із таких священників, Кирило Терлецький, постав перед судом за вбивство й зґвалтування. Мали місце здирство грошей у парафіян, розпродаж церковного майна й земель. Внаслідок цього, як і задумували ті, хто проводив таку політику, витіснення православної церкви католицькою було б неминучим.

Однак полемісти не обмежувалися проблемою боротьби з наступом католицизму. У своїх творах вони порушували питання реформування самої православної церкви, колективного управління її справами, висміювали відсталість і консерватизм православних ієрархів. Крім того, піднімалися й соціально-політичні проблеми: нерівноправності людей, експлуатації людини людиною й одного народу іншим. Особливий полемічний пафос виділяє твори Івана Вишенського. Наприклад, у “Посланні до єпископів” він викриває духовенство як користолюбців, що забули Бога. Єдиним способом порятунку людини від егоїзму й жорстокості світу він вважав чернецтво. Сам Вишенський емігрував до Греції й став ченцем-відлюдником в одній з святих печер на горі Афон.

У XVI-XVII ст. поетичні твори найчастіше створювалися мандрівними дияконами й піддячими - учнями духовних шкіл. У період літніх канікул вони подорожували й писали віршовані твори на замовлення, з метою заробітку. Зміст цих віршів міг бути хвалебно-величальним (панегірик) або пов'язаним зі смертю й похоронами будь-кого зі знатних людей (мадригал). Разом з тим багато епіграм, віршів, поем були авторськими. Наприклад: Себастьян Кленович – “Роксоланія”, “Звитязство богів” та ін., Симон Пелакід – “Про Острозьку війну”, Дем'ян Наливайко – “Про час”, “Про старожитний клейнод” та ін., ієромонах Дубненського монастиря Віталій – епіграми з книги “Діоптра, або Дзеркало”, Симон Симонід (Шимонович) – “Чари”, “Женці”, книга “Селянки”, Мелетій Смотрицький – “Лямент у світа вбогих...”, Касіян Сакович - “Вірші на жалісний погріб шляхетного рицаря Петра Конашевича-Сагайдачного”, Симон Зиморович – книга любовних пісень “Роксоланки, або Руські панни”, Софроній Почаський – поетична книга “Евхаристиріон, або Вдячність”, Афанасій Кайнофольський – книга “Тератургіма, або Чуда”, Кирило Ставровецький - збірник віршів “Перло многоцінне”, Олександр Мітура - “Узор доброчесности”, Лазар Баранович – вірші в книзі “Аполлонова Лютня” (1971), Іван Величковський – книжка “Зегар з полузегарком” та ін. Українські поети часто використовували біблійні теми, багато уваги приділялося проблемам моралі, релігії, що відповідало тогочасним смакам. У той же час в цих творах рідко присутні художні образи, інакомовність, метафора. Все це додає поезії XVI-XVII ст. дещо наївного, невитонченого характеру. Треба врахувати й те, що літературної норми в українській мові на той час ще не було, у зв'язку з чим віршовані твори важко

сприймаються сучасним читачем. Проте українська поезія XVI - першої половини XVIII ст. переживала важливий етап свого розвитку. Автори використовували т.зв. силабічну і несилабічну системи побудови рядків, уміло користувалися римою і віршованим розміром. Часто вживалися 4- і 5-стопний ямб і хорей. У XVIII ст. найбільші досягнення поетичного мистецтва були пов'язані з ім'ям Григорія Сковороди.

У XVII ст. популярною стає драматургія. Найбільш поширеними були два види драми: релігійна й шкільна. Релігійна драма, в свою чергу, поділялася на три форми: містерія - таїнство спокутування гріхів людей Ісусом Христом; міракл - події життя святих; мораліте - драми, в яких виступали алегоричні фігури Душі, Любові, Гніву, Заздрості та ін. і велися розмови повчального характеру.

Шкільна драма розробляла не тільки релігійні, але й світські теми. Її мета полягала передусім у допомозі учням і студентам у їх вивченні творів грецьких та римських авторів, а також Біблії. Поет Дмитро Туптало створив різдвяну драму "Комедія на Різдво Христове", Симеон Полоцький - драму "Про Навуходоносора", Григорій Кониський - "Воскресіння мертвих".

Своєрідним літературним жанром були літописи. Не будучи історичними дослідженнями в повному розумінні, літописи поєднують риси науки й мистецтва. Якщо перші редакції Київського літопису, створеного на початку XVI ст., тяжіли до давньоруської стилістики, то більш пізні редакції мають ознаки нового часу. У XVII ст. з'явилися літописи, які відобразили найбільш яскраві і важливі події того часу - формування козацтва, Визвольну війну 1648-1657 рр., літопис Самовидця, Григорія Грабянки, Самійла Величка, монастирські літописи. Нарівні з документами автори літописів використовували фольклорні джерела, власні спогади. Літописи відіграли важливу роль у розвитку літератури та науки.

Список використаних джерел

1. Ерасов В.С. Социальная культурология : учеб. для студентов высш. учебн. заведений. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: АспектПресс, 1996. - 591 с.
2. Культурология /под ред. А.А.Радугина. – М.: Центр, 1996. - 400 с.
3. Культурология : учебная помощь для высших учебных заведений. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1998. - 576 с.
4. Петров М.К. Самосознание и научное творчество. – Ростов-на-Дону: РГУ, 1992. – 268 с.
5. Рождественский Ю.В. Введение в культуроведение. – М.: ЧеРо, 1996. –

288с.

6. Скворцова Е.М. Теория и история культуры : учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ, 1999. - 406 с.

7. Теорія та історія світової і вітчизняної культури : курс лекцій. – Київ: Либідь, 1993. - 390 с.

*Іовженко Л.М, завідувача
бібліотекою ЗОШ І-ІІІ ступенів № 21
м. Білої Церкви*

**Методична розробка уроку-подорожі
«Книга із минулого в майбутнє»
(для учнів 8-9 класів)**

Мета: узагальнити знання учнів про книгу; розуміти історію створення; розвивати пізнавальні інтереси;

збагачувати словниковий запас учнів; виховувати любов і дбайливе ставлення до книги.

О книго! Божа ти рабине!
Народу й роду берегине!
Неопалима купина!
По всіх вертепах, і яскинях,
Неначе зірка провідна,
Великомученице, Ти
Нас освіти і освяти!
І рідну мову- Слово Боже-
Топтало плем'я зловороже.
Кричало: « Не было и нет! ».
Пророчило: « И быть не может! »
Ти свій розкрилювала лет,
І ринув твій небесний спів,
Як грім, на голови катів.

Ти ,мов цілющою водою,
Нас причащаєш колядою
І віщим словом Кобзаря.
Хай воскреса народ з тобою
І правди божої зоря
Осяє Українську Русь!
За це я, страднице молюсь.
Молюсь за працюваті руки,
І світоч правди і науки
Щоб в кожному серці запалав.
Щоб знали діти і онуки,
Хто, де , коли, за що страдав.
Господь мій! Нас ти не покинь,
Святого Духа на нас злинь! Амінь

Бібліотекар. Кожен шукає власну дорогу до істини, часто задаючи запитання: «що?», «як?», «чому?», «навіщо?».

Магічна сила друкованого слова спонукає шанобливо схилити голову перед тими, хто присвятив своє життя служінню книзі. Бо книга – це скарб, мудрість і досвід, ретельна праця й недоспані ночі, творча думка й презентація ідей.

Книга таїть у собі мудрість для багатьох. Найкращі книги стали безсмертними, вони увійшли в скарбницю світової культури; в них мудрість і краса, глибина людських переживань і поклик до щастя. Книги збирають перлини людської думки й передають їх нащадкам. Ми підемо у вічність, а книги збережуться нашим дітям, внукам і правнукам навіки.

Учень. Одного разу, прибираючи дякову «світлицю», Тарас набачив у дяка грубий зшиток синього паперу. Ще раніш хлопець помітив, як дяк у нього вписував щедрівки, пісні, вірші. Сидів над ними хлопець, мов прикипів, поки почув, як грюкнув дверима дяк. З нього школяру здаля відкрилася таємниця, як творяться на світі книжки. До жаги забажалося школяреві зробити самому таку книжечку. Це був перший прихований потяг до словесної творчості. Потяг непереможний, жагучий. Хлопцеві мріялося, навіть снилася мальована, позолочена книжка, у яку він по своїй вподобі уписував вірші. Де ж взяти того золоченого паперу? Була б добра книжечка і з абиякого, та й того, де візьмеш? Прохав дома – не дають, мати захворіла, лежить, кажуть, зажди коли намолотимо хліба, то повеземо до Богуслав'я, продамо. Дожидай, коли то буде, а тут - нетерплячка жити не дає. Аж помарнів. Ходить з отуманеними очима, й одна в нього думка – де узяти тих кілька копійок, хоч не набагато, хоч на один аркуш. Згорнув би його в шістнадцятеро, і була б, хоч не велика, а все ж книжечка.

Бібліотекар. Це уривок із повісті Степана Васильченка «В бур'янах». Із цього уривку ми бачимо як хотілося Тарасу Шевченкові вчитися й читати.

Учень. Уривок із оповідання Степана Васильченка «Чарівна книжечка»

Одразу стало в хаті тихо. Так тихо, ніби всі кудись повиходили. Визираємо: ні – всі коло столу. Посхилялися над тією книжкою, що приніс Хома, роздивляються. Далі знову тато почали читати. Мов грім по хаті загримів - залунали нечувані, дивні, нові у нашій хаті слова з книжки, що од них чомусь мурашки полізли поза спиною.

*Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами.
Нащо стали на папері
Сумними рядками?...*

Добре пам'ятаю: мов який вітер поносив нас, малих, із печі. Гупнули, як груші, на припічок, додолу бігли, самі не знаючи чого. Прибігли, за стіл посідали, повітрішали очі, нічого з першу не розуміючи.

Про що саме читали, тепер забув уже, пам'ятаю тільки, що весь час було чудово, й дивно, й радісно, ніби в хату до нас завітав разом з Хомою ще якийсь чарівний гість.

Учень. Уривок із оповідання Івана Кирія «Кобзар».

Холодного осіннього ранку однією з вулиць Дрогобича, що вела до центру міста, поспішав з книжками під рукою невеличкий сільський хлопчина. Був він у старенькому приношеному кошуку-бунті і таких же стареньких чобітках з коротенькими халівками. По усміхненому виразу обличчя можна було здогадатись, що хлопчина перебував у доброму гуморі, або мав у душі якусь радість.

Це був Іван Франко, учень Дрогобицької гімназії. А радів він з того, що між шкільними книжками, які міцно тримав під рукою, була одна з тих, про яку вже давно чув і мріяв прочитати. Книга ця називалася «Кобзар» Тараса Шевченка. Багато цікавих і розумних книг прочитав Іван відтоді, як став учитись у Дрогобичі, але такої, як «Кобзар», ще не доводилось. Вона не просто сподобалась, а запала глибоко в душу.

Учень. Уривок з повісті Миколи Олійника «Леся».

Чи не найбільшою родинною традицією були літературні вечори, що відбулися вдома. Леся навчилася читати дуже рано, в чотири роки, й теж захопилася літературою. Найпершою самостійно нею прочитаною була подарована матір'ю книга «Про земні сили», з якої дівчина дізналася про величезні багатства Землі та її походження. Потім одна за одною пішли: «Український орнамент», «Кобзар», поезії Міцкевича, казки Андерсена.

Коли ж влаштовувались літературні читання, починала їх Леся якимсь уривочком чи віршем.

Бібліотекар. Як бачимо, на прикладі життя й творчості наших українських письменників, яке незабутнє враження справляло на них перше випадкове знайомство з книгою.

Книги - це скарби людського розуму, які мають переходити у спадок від покоління до покоління на вжиток тих, хто народиться згодом.

Д.Аддісон

Довгим і тернистим був шлях до сучасної книги. Що тільки людина не використовувала для письма.

Учень. «Сторінками» перших книг були камені, скелі, стіни печер. Бо не було ані паперу, ні олівців. Перші малюнки первісних людей було знайдено на стінах печер. З них ми дізналися про їхнє життя, чим вони займалися, які тварини їх оточували. У колишній столиці Єгипту Фівах зберігається така кам'яна «книга», «сторінки», якої сягають у ширину 40 метрів. Це одна з найдавніших і найбільших книг у світі, які дійшли до нас крізь віки.

Учень. Більше 5 тис. років книгам, знайдених у древній Месопотамії. Ассирійці, шумери, вавилоняни робили свої книги із глини. На вологі глиняні таблички вони наносили знаки, схожі на клинці. Ця писемність називається - клинописом. Таблички сушили й загартовували у вогні. Та хіба на глиняних сторінках - цеглинах багато напишеш? А які книги були важкі та незручні. Минав час і люди навчилися робити зручні й легші книги - з тонкої козячої або телячої шкіри.

Учень. Першу таку книгу зробили в стародавньому місті Пергамі. Тонкий і міцний матеріал-пергамент. Великий лист пергаменту стали згинати у вигляді зошита. Декілька зошитів зшивали і утворювалася книга, подібна до сучасної.

Декілька пергаментних книг, створених у Київській Русі, збереглися й до наших днів.

ПЕРГАМЕНТ

Це – «Остромирово Євангеліє». Книгу було написано в 1056-1057 р. за князювання Ізяслава Ярославовича. Її було створено для заможного боярина Остромира. Зробив книгу дяк Григорій.

Щоб виготовити цю книгу з 294 аркушів пергаменту, використали шкури цілої череди телят - 60 голів. Книга цінувалася не тільки як духовний скарб, вона була великою матеріальною цінністю, тому що пергамент був дорогим. Вона була прикрашена орнаментом, заставками й трьома ілюстраціями з Євангеліє від Іоанна, Марка і Луки. Прикрашена золотом. Це справжній витвір мистецтва. Але використання пергаменту – це дорога річ, тому люди шукали чогось іншого.

Учень. У далекій Африці росте болотяна рослина, яка називається папірус. Одного разу чоловік лагодив хату, розрізав стеблину папірусу, витяг серцевину й поклав на сонце. Через якийсь час він побачив, що утворились сухі вузькі стрічки. Ще більше чоловік здивувався, коли побачив, що на стрічках добре зберігаються сліди фарби. Отже, на папірусі можна писати! Відтоді з'явилися папіруси. Писати на них було дуже зручно. Зроблений з папірусу лист не можна було складати або перегинати. Сторінки склеювалися в довжину і згущувалися в свити, довжина яких могла досягати декількох десятків метрів. Довгі стрічки намотувалися на паличку з ручкою. Але через декілька років вони так пересихали, що ламались і розсипались.

Учень. Крім пергаменту на Русі використовували звичайну кору берези – береста. Під час розкопок у Новгороді археологи знайшли берестяну грамоту, яка дійшла до нас із сивої давнини. На вирівняну кору кістяним чи міцним стрижнем наносили літери. Текст продряпувався, видавлювався писалом — загостреним металевим або кістяним стрижнем, на протилежному кінці якого (нерідко оздобленому) було вушко для підвішування його до пояса. Завдяки такому способу нанесення текст зберігався й у ґрунті. Ймовірно, берестяна писемність існувала повсюди на Русі та в Новгороді, але не скрізь місцевий ґрунт сприяв консервації берести. Про поширеність берестяних грамот свідчать численні знахідки у різних містах, у тому числі у Києві.

Учень. Вперше винайшли папір у Китаї 105 року нашої ери. Вважається, що це зробив китайський учений на ім'я Цай Лунь. Він зробив клейку масу з бамбука й води, розкотив її в плоский лист і залишив цей лист сушитися на сонці. А підказала Цай Луневі цей спосіб звичайна оса. За переказами, Цай народився в Південному Китаї. У 75 році нашої ери він поступив на службу до імператора Хо, а в 89 році був призначений начальником імператорського арсеналу. Будучи на цій посаді, Чай винайшов багато видів нової зброї для китайської армії. Під кінець свого життя він отримав посаду головного доглядача палацу.

Цай взяв участь у невдалій змові проти імператора. Щоб врятуватися від ганебної страти, він отруївся.

Проте існує легенда, згідно якої папір винайшов не Цай Лунь, а якийсь раб із Східного Туркестану. Китайський імператор повелів зберегти в таємниці ім'я винахідника, а його самого страчувати. Для винахідника була вготована почесна страта. Його примусили проковтнути золоту пластинку з вигравійованою на ній подякою імператора.

Секрет виготовлення паперу зберігали майже п'ять сторіч. Лише у 6 столітті про нього дізналися японці. У 751 році поблизу Самарканду арабам вдалося узяти в полон декілька китайських майстрів, які вимушені були відкрити секрет

виготовлення паперу. Так папір проник до Персії, далі до Аравії, звідки араби привезли її до Європи в 11 столітті.

Учень. Перші книги з паперу в Європі стали виготовляти в 13 ст., їх писали від руки. До авторів книг і до їхніх переписувачів люди здавна ставилися із надзвичайною повагою. Ця праця й почесна й складна. Окремі книги переписувались місяцями, а то й роками. Окремі листки скріплювали, переплітали. Обкладинки прикрашали коштовностями. Книги коштували дуже дорого. Але перш за все їх цінували за зміст написаного.

Видатною рукописною книгою є «Пересопницьке Євангеліє». Ця видатна пам'ятка історії нашого народу. В монастирі волинського містечка Пересипниця було перекладено Святе Письмо українською мовою, наближеною до розмовної мови українців. Ця книга з 482 аркушів. Оздоблена коштовностями, металевими застібками. Але до наших днів не збереглась, є лише її копія.

Учень. Більшість книжок переписували від руки, що вимагало ретельності й часу. Вже робилися спроби друкувати за допомогою вирізьблених вручну дерев'яних дошок, на кожній з яких була одна сторінка. Китаєць Бі-Шен навіть зробив для друку окремі літери з глини. У Кореї державні друкарські установи використовували літери з міді. Але друкування рухомими, окремо зробленими літерами, які можна упорядковувати відповідно до кожної нової сторінки, вимагало величезної їх кількості, ще ніхто не розвинув технології їхнього виготовлення. Це мав зробити Гуттенберг.

Будучи досвідченим майстром металевих справ, Гуттенберг усвідомив, що друкування найкраще виконувати за допомогою рухомих літер, які зроблено не з глини чи дерева, а з металу. Їх мали виливати у формах, а не вирізати чи випалювати в печі. Для цього потрібні були форми, в яких можна було б вилити всі 26 літер абетки – малі й великі букви, також в'язь, розділові знаки, символи й цифри. Всього необхідно було 290 окремих символів, кожного з яких має бути десятки копій. Майстерня Гуттенберга, в якій працювало десь 15 осіб, закінчила роботу над першою друкованою Біблією 1455 року. Було видано приблизно 180 примірників. Кожна книга мала 1282 сторінки, по 42 рядки на сторінку, в дві колонки. Уявіть, як довго потрібно було її створювати!? А скільки літер потрібно було для друку?! На кожній сторінці є приблизно 2600 знаків. Припускаючи, що Гуттенберг мав шість складачів, кожен з яких працював водночас над трьома сторінками, їм було потрібно десь 46000 стереотипів.

1455 рік приніс Гуттенбергу нечувану славу. Він став автором першої у світі друкованої книги.

Учень. На Русі першу книгу надрукували в 1564 р. Це «Буквар» Івана Федорова. Першодрукар опанував важку справу й заснував першу в Україні друкарню. У 1574 р. він

набрав перші друковані книги «Апостол» і «Буквар». Майстер знайшов спосіб друкування тексту двома фарбами одразу. З тих часів розпочалась епоха книгодрукування в історії нашої держави.

Учень. Сучасні друкарські машини працюють на електриці. Вони друкують кольори один за іншим на листі паперу, з якого потім виходить декілька сторінок. Віддруковані сторінки складаються в правильному порядку. Потім вони обрізаються до потрібного розміру, переплітаються і стають книгою.

Бібліотекар. Як бачимо який нелегкий і довгий шлях пройшла книга із минулого до наших днів. Далеко пішла сучасна книга від своїх стародавніх предків. Вона стала легша, радує око кольоровою палітуркою і картинками. І все-таки сучасна книга зберегла у своїй зовнішності риси, які склалися століттями.

Сценка. На сцені два учні. Один виходить із цеглинами. Кладє їх на підлогу, зітхає, витирає рясний піт.

1 учень. Хух! Хай йому грець із такими підручниками!

2 учень. Здивовано дивиться на хлопця і на цеглини. Де ти бачиш підручники? Ти про що?

1 учень. Як про що? Та про підручники! Оце вони і є. (показує на цеглини) Та це ще не весь підручник-це лише декілька перших розділів. А інші сторінки моєї читанки підвезе батько до наступного уроку на верблюдах.

2 учень. (здивовано) Щось я тебе ані трохи не розумію. Поясни, будь ласка, хто ти є і чому замість читанки у тебе цеглини?

1 учень. Хто-я? Я – школяр давньоєгипетської школи, ну тієї, що була за багато тисячоліть до нашої ери. Таких книжок, як це у вас, тоді не було: всі тексти видряпувалися на глиняних табличках, ось так.(дряпає на цеглині паличкою), а потім цеглини обпалювалися на вогні - і сторінка готова.

2 учень. То виходить, аби принести до школи декілька підручників, доводилося чимало потрудитися?

1 учень.(зітхає) І не кажи! Я ж тобі вже пояснив, оце мені навздогін іде тато з караваном верблюдів, везе інші сторінки моєї читанки. Ну я пішов, а то ще запізнюся! Бувай! (бере цеглини, іде геть)

2 учень. Справді школярам Давнього Єгипту не позаздриш! Ой! А це хто? (на сцену виходить ще один хлопчик, який несе під пахвою грубезні сувої)

3 учень (вітається) Привіт, друже! Ти не підкажеш, як пройти до школи?

1 учень. (здогадуючись) Мабуть ти теж школяр із давніх часів?

3 учень. Яких-давніх? Я-звичайний школяр із міста Пергам.

1 учень. (до глядачів) Він не здогадується, що потрапив у наш час! Не будемо його лякати, а відправимо слідом за нашим гостем. Той напевне знає дорогу в часі, яка веде із минулого – в майбутнє. (говорить до третього) Ага зрозуміло: ти – школяр із давнього міста Пергам! А що у тебе під пахвою? Напевно підручники?

3 учень. Ти не помиляєшся: це моя абетка(показує) А це - зошит із письма. А зроблені вони із пергаменту.

1 учень. Ага, чув! Пергамент - це такий матеріал для письма, який виготовлявся колись дуже давно з тонкої шкіри телят. Вперше його почали виготовляти в місті Пергам, отож і назвали пергаментом.

3 учень. (дивується) Що це означає - «колись, дуже давно»? Я нічого не розумію!

1 учень. Ой, вибач, будь ласка. Це я так, ну того... Одне слово-все нормально! Ти ідеш у правильному напрямку-тобі ось туди!

3 учень Дякую тобі, друже! Одне прохання! Можна?

1 учень Прошу! Прошу!

3 учень. Розумієш, я забув удома щоденник. Точніше не забув, а просто батько не встиг його ще зробити!

1 учень Ну то й що?

3 учень. Та він скоро гнатиме череду телят, ну щоб із їхньої шкіри зробити щоденника, то ти вже покажи, будь ласка, і йому дорогу, аби він не заблукав.

1 учень. Ну й ну! Оце уявляєте потрібно забити бідолашних теляточок, щоб виготовити підручник, зошит, щоденник? Згода! Я покажу дорогу, А ти іди собі туди!

1 учень. (до дітей) Все ж таки здорово, що ми живемо в наш час! Не треба ніяких верблужих караванів, аби книги до школи доправити, не треба череди телят, аби зошити для письма придбати. Важкувато жили наші ровесники у давні часи! Ми-інша справа! Напакував собі книжечок –і гайда до школи на уроки!

Ведучий. Таки справді на відміну від тих часів ми живемо краще! Ой, хто це?

(появляється учень – наш сучасник. За собою він тягне візок, завантажений купою підручників) Мабуть, непотрібні книжечки в макулатуру везеш?

4 учень. (важко зітхає, зупиняється) Яка там макулатура! Це –мої основні підручники для сьогоднішніх уроків! Поки донесеш-дотягнеш до школи, вже й сил не має на навчання!

Ведучий Справді, наші школярі сьогодні трішечки перевантажені, так би мовити знаннями.

1 учень. Але нічого: невдовзі наші школи перейдуть на комп'ютерне навчання. І тоді не потрібно буде носити стільки підручників. Вони легко будуть вміщуватись на одній дискеті. Поклав до кишені – і будь здоров!

4 учень. От було дуже добре! Ой! Біжу на урок, а то ще запізнюся (підхоплює візок і тягне за собою)

Учень. Сьогодні світ переживає бурхливу інформатизацію. Стрімко зростає кількість інформації, розвивається електронно-обчислювальна техніка, яка робить доступною інформацією кожному.

Як змінилась книга в наш час? Ми вже знаємо, що існують електронні книги, які можна покласти до сумочки, чи кишені. Вони працюють на батарейках до 5 год. Це і книга і бібліотека, і віртуальний книжковий магазин. Її пам'ять зберігає біля 30 книг по 500 сторінок кожна.

Останнє досягнення комп'ютерних технологій – це «жива книга». За допомогою комп'ютера можна не лише читати текст і переглядати малюнки, а й чути голоси персонажів, оживляти ілюстрації.

Сучасна бібліотека збирає не тільки твори друку, а також аудіо-і відеокасети, компакт-диски, комп'ютерні програми, бази даних. Бібліотека стає складовою сучасних інформаційних систем. Тому її називають «медіатека». Книга і комп'ютер –це два джерела інформації, які мирно співіснують і доповнюють один одного.

Бібліотекар. Ось і закінчилась наша подорож сторінками біографії нашої книги .

«Книга подібна до колеса машини. Стережіться цих чорних рядків на білому папері, це сили, вони складають комбінації, зливаються, роз'єднуються, входять одна в одну, крутяться одна в одній, розмотуються, зв'язуються, сполучаються, працюють, один рядок кусає, другий тисне і давить, третій тягне, четвертий зневолює. Ідеї-це своєрідна система зубчастих коліс. Ви відчуваєте, що книга вас затягує. Вона відпустить, надавши вашому розуму нової форми. Іноді читачі відриваються від книги зовсім іншими. Найбільш горді уми і найбільш тонкі, найделікатніші, найпростіші, найбільші підкоряються цій чарівності.» В.Гюго

 Презентацію розміщено на диску [Іовженко ЗОШ № 21,м.Біла Церква\подорож.ppt](#)

Методична розробка відео виставки «Українські видавництва – дітям»
(для учнів 4- 6 класів)

Мета: познайомити дітей з українськими видавництвами, що спеціалізуються на випуску дитячої книги; виховувати любов і дбайливе ставлення до книги.

📖 Презентацію розміщено на диску → [видавництва.ppt](#)

Методична розробка бібліотечного уроку «Книги дружать з дітворою»
(для учнів 1-5 класів)

МЕТА: виховати у дітей любов до книги, прищеплювати знання та вміння бережного поводження з нею.

І-й Ведучий:

Свято книги зазвучало
Серед міста, як сигнал.
За годину місто стало,
Як один читальний зал.
Всі читають урочисто –
І безвусі, й вусачі.
Скільки мешканців у місті,
Стільки в місті читачів.
У тролейбусах читають
Щось мугикають під ніс
Сторінки перегортають
Під ритмічний стук коліс.
Лиш з малими читачами
В хаті клопіт вечорами.
Від книжок, хоч треба спати,
їх ніяк не відірвати!
(О. Сенатович)

ІІ — й Ведучий:

В кожному домі, в кожній хаті –
У містах і на селі, -
Хто навчився вже читати,
Має книжку на столі.
Дружба з книгою - це свято,
Не було б його у нас,
Ми не знали б так багато,
Про новий і давній час.

І-й Ведучий:

Все ми в книзі знайдемо Кращої не знаємо,
Доброї і вірної,
Подруги малят.
Книгу зрозумілою,
Чесну, добру, сміливу
І дівчатка, й хлопчики –
Хочуть всі читати !

ІІ - й Ведучий:

Книги дружать з дітворою,
Полюби їх у житті
І улюблені герої
Будуть друзями в путі,

Сторінки книжок завітних Всіх нас доброму навчать -Працювати, і учитись,

І Вітчизну шанувать.

С. Михалков).

I-й Ведучий:

Давним - давно на землі не було книжок у сучасному вигляді, бо люди ще не вміли їх виготовляти. «Сторінками» найдавнішим книгам слугували камені, стіни печер, сокири, посуд, щити. Писали на всьому, і не було ані паперу, ані пер, чи олівців. Згодом люди додумалися писати на глині, яку потім сушили й випалювали на вогні. Та хіба на сторінках - цеглинках багато напишеш? До того ж ці книги важкі й незручні. Коли, б скажімо, якийсь учений збирався в дорогу й брав із собою дві - три такі «книги», йому потрібен був... віз.

З часом стали виробляти зручні й легкі книжки з тонкої козячої або телячої шкіри. Першу таку книжку виготовили у старовинному грецькому місті - Пергама - через те папір із шкіри й назвали пергаментом. Але вони були дуже дорогі, на виготовлення однієї книги потрібні були шкури з цілої череди телят. Отож люди шукали, з чого творити книги, щоб вони були дешевші й простіші.

II- й Ведучий:

В Африці вздовж річок є густі зарості болотяної рослини папірусу. Спочатку його використовували лише у будівництві. А згодом додумались так обробляти волокна рослин, що почали виготовляти з них папір. Від тоді з'явилися книжки, краще сказати, сувої з папірусу, писати на його сухих стеблах було зручно, але через кілька років такі «книги» ламалися і розсипалися.

Справжній папір, що на ньому пишуть і сьогодні, люди навчилися робити дві тисячі років тому, відтоді й почали в багатьох країнах писати на ньому.

У древній Русі дуже поважали книги. Вони тоді були рукописними. їх писали від руки книжники багато місяців. Кожну букву вимальовували, прикрашали орнаментом. Писались ці букви розтертими в порошок рубінами й смарагдами.

Книги писалися буквами старослов'янської азбуки - кирилиці, названо так по імені слов'янського просвітителя Кирила. Разом із своїм братом Мефодієм вони склали азбуку. В ній було 43 букви, кожна з яких по - особливому називалась. Від назв перших «аз» і «буки» й виникло слово «азбука».

Бабуся розповідала, що в давні часи букви називались не так, як зараз, а по -іншому: А - «аз», Б - «буки». Ось книгу, по якій вчили букви, й назвали «азбукою».

Перша Азбука, яка поклала початок всім букварям, була надрукована російським друкарем Іваном Федоровим. Йому поставлено пам'ятник у Москві.

Буквар - книга особлива. Це – ключ до всіх книжок. І російські діти, і болгарські, і білоруські, й всі - всі починають учитися з букваря.

I-й книголюб:

Що не кажіть, а найкращі книжки у світі - це казки! Я прочитав їх багато: казки О. Пушкіна, Н. Забіли, М. Носова, К. Чуковського, А. Костецького. І скільки б їх не читав, іще хочеться. Усе б життя читав.

II- й книголюб:

Теж мені! Такий дорослий, а ще казочки люблю. Книжки про війну, сміливих героїв - ото твори! У мене вдома про війну ціла полицка. Оце книжечки! Як є вільна часинка - обов'язково їх читаю.

III - й книголюб:

Хваліться, хваліться... Я мрію, як виросту, бути лісником. І зараз зміг би, та кажуть, ще малий. А я усе знаю - кожне деревце, кожен кущик, травинку. І про мурах дізнався, і чого птахи відлітають... Ліс - це чудо. Я можу прожити у лісі скільки завгодно, бо знаю, що можна їсти, і з чого приготувати. А все книжки. (Показує.) Ось вони мої вчителі.

I - й книголюб:

Ну, ви бачили - як кулики: кожний своє хвалить. А ми хто? Школярі! Тож мені до вподоби, книжки про школярів. Бажаєте веселі вірші? Будь ласка - відкрийте книжечки Г. Бойка, Д. Білоуса, І. Кульської.

Сашко в трамваї повному –
розсівся він «як слід»...
А біля нього згорблений
Стоїть старенький дід.
Хтось до Сашка звертається:
- Чи вас у школі вчать,
- Як місце дати старшому,
- Як старших поважають?
Та вчать, - Сашко відказує, -
але оце якраз
Розпочались канікули, -
ніхто не учить нас. (Г. Бойко).

Хочете оповідання - так це твори В. Нестайка, В. Карасьової. З них ти дізнаєшся і про себе, і своїх товаришів та багато чого цікавого.

Зайчик:

Скільки в небі зірок,
Скільки в лісі квіток,
Скільки крапель в Дніпрі -
Стільки книг на землі.

Дітки, вітаю вас зі святом. Ви ще не записалися в нашу бібліотеку? Я вже записався. Ось узяв книжечку почитати. Бажаю і вам стати хорошими читачами. *(виходить)*

(В супроводь музики з барабанним боєм вибігає на сцену Баба Яга)

I-й Ведучий:

Діти! До нас у гості завітала Баба - Яга, ви здогадуєтесь з якої вона казочки? Правильно . З казки про Івасика - Телесика.

(Баба - Яга бігає по сцені, вишукує щось.)

II - й Ведучий:

Люба бабусю! Кого ви тут шукаєте? Івасика Телесика забрало лебедятко на крилятко і понесло до матінки, до батечка.

Баба - Яга: Ну, Телесика я ще впіймаю, а зараз я ловлю іншого хлопчика - Буратіно, чи чули про такого? Знаєте, що він задумав? Подарувати чарівного ключика дітям, щоб вони могли багато читати, знати і все про мене довідаються. Я цього не хочу!

I-й Ведучий:

Вгамуйтеся, шановна бабусю. Краще привітайтеся з дітками. Бачите - публіка.

Баба - Яга: *{нюхає довкола}*

Та не бачу я ніякого бублика.

II - й Ведучий:

Та не бублика, а публіка, привітайтеся із дітками.

Баба - Яга: *(стає в загрозливу позу)*

Добрий день, коли голову не поморочите, та побитися зі мною не хочете.

1-й Ведучий:

Бабусю, у нас свято, а ви битися. І не соромно вам?

Баба-Яга:

Свято? А яке?

II-й Ведучий:

Свято книги. Привітайте читачів.

Баба - Яга:

Не дозволю, не дозволю! Все одно спіймаю отого поганця Буратіно. Не дозволю
(Вибігає зі сцени)

I-й Ведучий:

Гадаю їй не вдасться спіймати Буратіно, адже у нього стільки друзів. Правда ж, дітки.
Та й гостей ми запросили до нас, тільки довго щось ніхто не приходить.

Зайчик (з - за куліси)

Відкривайте двері, прошу.

II - й Ведучий:

Хто це стукає до нас?

Зайчик:

Це чарівний листоноша. Кожен день в той самий час. *(вбігає з телеграмами в руці).*

I - й Ведучий:

Телеграми? Цікаво, цікаво, хто ж їх нам послав?

Зайчик (поглянув). А вони без підписів...

II- й Ведучий:

Читай зайчику, а дітки нехай відгадують від кого ці послання.

Зайчик: (зачитує)

1. «Дуже засмучена Мишка випадково розбила моє яєчко, прийти не зможу» *(Курочка Ряба)*

2. «З'їв семеро козенят, болить живіт» *(Вовк із казки «Семеро козенят»).*

3. «Пришліть нам будь ласка краплі. Ми жабками нині об'їлись. І в нас животики розболілись» *(Чаплі із казочки К Чуковського «Лікар Айболит»).*

4. «Дорогі гості, допомагайте Павука - злодія зарубайте» *(Муха - Цокотуха).* К. Чуковський.

5. «Ніяк не витягнемо ріпку. Тому прибути не зможемо» *(Дід та Баба).*

(Звучить мелодія виходить Королева Книга. На ній корона і плаття з написом «Королева Книга» на шлейфі прикраси із назв книжок).

Королева Книга:

Ну ось ми й зустрілися мої маленькі добрі друзі. Рада вітати вас у своєму царстві. Огляньте мої володіння, поближче ознайомтеся з його мешканцями. Куди б ви не пішли, скрізь з вами будуть друзі – книги, надіюсь, що у вас, дітки, велике бажання ближче познайомитись зі мною й всіма жителями нашого книжкового царства. А їх у нас багато. Тут і герої книжок: барон Мюнхаузен і капітан Немо, мушкетери й старий Хотабич, Василь Тьоркін і Тимур, лікар, якого люблять діти всього світу. Як його звати, дітки? *(Айболит).*

(За сценою стогін. Виходить, шкутильгаючи книжка).

Королева Книга:

Що трапилось, книжечка? Хто тебе образив?

Книга:

Ой, я втекла від хлопчика, який мене бив і зовсім не беріг.

(Вбігає хлопчик, весь брудний, портфель розстебнуто, з нього виглядають кеди, пом'ята книга).

Хлопчик:

А, ось ти де, книжечка моя дорогоцінна. Я тебе шукаю скрізь, а ти тут. Я ж тобі нічого поганого не зробив, тільки вдарив тобою кілька разів свого сусіда по парті та вчора забув тебе у дворі. А вночі пішов дощ. Ранком я пішов тебе шукати, і ось де ти.

Книжка:

Королево, я не хочу повертатись до цього хлопчика. Заберіть мене до себе у бібліотеку!

Королева Книга:

Добре, ми тебе полікуємо у книжчиній лікарні, а потім ти разом з усіма книжечками стоятимеш на чистій полиці і читатимуть тебе хороші, добрі дітки, які не залишатимуть тебе під дощем.

Хлопчик:

А я буду без книжки? Я ж її дуже, дуже люблю.

Королева Книга:

Ну, якщо любиш, перш за все вилікуєш її.

(На сцену виходить Ведмедик із сумкою з червоним хрестом).

Ведмедик:

Є в новому домі двері заповітні,

Ще не всі відомі, та до всіх привітні.

В книжчиній лікарні у новім будинку

Я щодня працюю не одну годинку.

Хто навчитись хоче Книжки лікувати Приходьте, будь ласка, Буду вас навчати.

Королева Книга:

Забирай, Ведмедику, книжку у лікарню, а хлопчик нехай прочитає й запам'ятає правила поводження з книжкою. *(Хлопчик читає)*

- «Беріть книгу чистими руками» (А їх ніколи не мию);

- «Не перегинайте книжки, від цього випадають сторінки» (А ви теж перегинаєте книжки, як я?)

- «Не кладіть в книжку олівців та інших предметів, від цього вона рветься» (Ніколи б не подумав).

- «Не загинайте сторінки, користуйтеся закладками» (А в мене їх не має).

- «Не читайте книгу під час їди» (А коли ж?).

- «Щоб книга чи підручник довше служили вам, обгорніть їх» (У мене ж не одна книга не обгорнута).

Королева Книга:

Чи запам'ятали ці правила, діти? А ти, хлопчику?

Хлопчик:

Я все зрозумів, обов'язково виправлюсь. Можна, я побіжу в книжчину лікарню, провідаю свою книжечку, а може і допоможу Ведмедику. До побачення, діти. *(Вибігає).*

Королева Книга:

Любі друзі, бережіть книги, любіть їх. *(Вибігає Буратіно з ключиком у руках (ключ з картону обтягнутий фольгою)).*

Буратіно:

Королево Книго! Я утік - таки від Баба - Яги і приніс чарівного ключика дітям. Хочу вручити цього ключика тому хлопчику чи дівчинці, хто в школі найкраще зберігає книги. Бажаю всім вам берегти книги.

Зайчик:

Ми прощаємось із вами.

Ведмедик:

Ви частіше до нас ходіть.

Буратіно:

Просим, чистими руками наші книжечки беріть.

Зайчик:

Сторінок не загинайте.

Ведмедик:

Олівців не закладайте.

Разом: Просим, книги бережіть.

 Презентацію розміщено на диску [Свято книги.ppt](#)

Шкільна бібліотека завдяки засобам інформаційно-комунікаційних технологій надає нові послуги учням, педагогам і полегшує роботу самим бібліотекарям.

Сьогодні разом із книгами, журналами, газетами фонди шкільних бібліотек поповнюються документами на електронних носіях. Завдяки навчанню в обласній школі передового педагогічного досвіду бібліотекарів я навчилася складати електронні каталоги, вести електронний облік підручників, електронні картотеки. Яскраво й цікаво проводжу свята з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій.

**Методична розробка бібліотечного уроку «Ілюстрації до книги»
(для учнів 1-3 класів)**

Мета: дати уявлення про виникнення книжкової ілюстрації, її значення, виховувати поважне та бережливе ставлення до книги. Пояснити учням значення малюнків, для розкриття змісту книги; розвивати художній смак учнів, збагачувати мову.

Обладнання: книги з малюнками, мультимедійний супровід.

Дорогі друзі! Я дуже рада, що ви любите читати книжки. Та ще не

просто читаєте, а читаєте свідомо, вдумливо. Це дає вам змогу переказати точно прочитане, знайти і виділити головних героїв з поміж інших осіб.

«Наочне зображення» прочитаного дає змогу читачеві отримати насолоду від книги. Люди здогадалися про це дуже давно.

Ілюстрація була відома ще в стародавньому світі (Єгипті, Греції, Римі).

Дитячі книги схожі на свято, - яскраві, нарядні, так і просяться в руки. Все це завдяки праці художника. Художник дитячої книги – це такий автор, як і письменник, адже його малюнки доповнюють текст і роблять книгу ще привабливішою.

Я бачу ви й малюнки намалювали гарні. Вони відповідають змісту прочитаного твору.

- Я хочу в вас запитати, які книги ви любите? З малюнками чи без?

- Я думаю, що з малюнками.

Коли ви завітали до бібліотеки й вибрали книжку, на що ви звернете найбільше увагу? То ви любите яскраві книжки? Красиво оформлені, де дуже багато малюнків? Ну що, саме про малюнки в дитячій книзі ми сьогодні поговоримо.

(Заставка)

Малюнки в книзі – ілюстрація.

Ілюстрація – малюнок, розкриває зміст книжкового тексту. Отже, всі малюнки, які знаходяться в книжках потрібно правильно називати – ілюстрація. Тепер ви знаєте новий термін ілюстрація, який потрібно вам запам'ятати.

Подивіться на ілюстрацію.

Ілюстрації в книгах бувають різні. Ви повинні звернути увагу.

1. Заставки – на початку книжки або розділу.

2. Сторінкові – на весь листок.
3. Текстові – в тексті.
4. Кінцівки – в кінці книжки.

А чи знаєте ви хто ілюструє ваші улюблені книжечки? Перш ніж почати безпосередню роботу над ілюстрацією, художник уважно прочитує книгу, вивчає час, зазначений автором у книзі, характер дійових осіб, їх зовнішній вигляд, речі, побут, одяг, слідкує щоб ілюстрації відповідали текстові, продумує їх місце в тексті. І лише після цих факторів художник починає створювати малюнки.

Ось ви намалювали малюнки до прочитаного твору. А тепер я хочу запитати вас, чому саме ці ілюстрації ви намалювали?

Розкажи будь ласка, чому ти намалював цього героя?

Які вчинки тобі подобаються в цьому герої?

Якими, ти вважаєш, рисами характеру він наділений?

Таню, чому саме цей сюжет ти зобразила у своїй ілюстрації?

Чому ти вважаєш, що це є головним сюжетом цього твору?

Дмитрику, що на твою думку є найбільш цікавим у цій розповіді?

Ось ти намалював, чому саме цих героїв зобразив?

Чим саме герої тебе вразили?

Розглянемо малюнки які ви створили до книжок. Молодці! Ваші малюнки яскраві, виразні. З них добре видно, що ви зрозуміли те оповіданнячко, яке читали. Чи є ваші малюнки ілюстрацією?

Яку ілюстрацію ви намалювали?

Бачу це ви запам'ятали. А тепер, діти, відкрийте книжечку з заставкою.

Знайдіть ілюстрацію в тексті.

Я впевнена, що книжки, які ви братимете в бібліотеці не тільки читатимете й розглядатимете малюнки, а ще будете звертати увагу і на художника, який зробив багато для того, щоб порадувати вас чудовими, яскравими ілюстраціями. Щоб вам ще більш хотілося читати.

Ще дитячий письменник С.Маршак сказав «Майже в кожній книжці для дітей, особливо для маленьких, - два автори. Один із них – письменник, другий – художник».

А тепер знайдіть у своїй книжці прізвище художника, який подарував вам чудесні хвилини спілкування з його малюнками-ілюстраціями.

Особливо я вдячна тим учням, які багато читають і шанують книгу, шанують працю багатьох людей, які її створили. Адже, поки вона дійшла до нас це складний і довгий шлях її народження від задуму створення, оформлення, друку та шляху приходу книги до бібліотеки.

Я вдячна тим дітям, які читають і розуміють прочитане, вміють переказувати. А ще вдячна за те, що вони бережно поведуться з книгами.

 Презентацію розміщено на диску [Кишккові ілюстрації.ppt](#)

Творчий проект «Сьогодні ми актори»

Учасники проекту: БЛіц-Актив

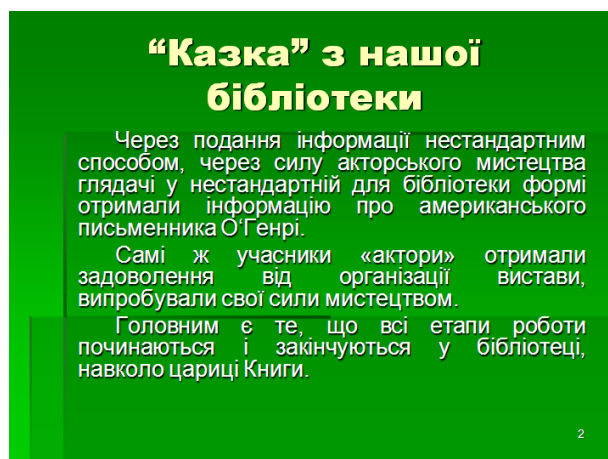
Керівники проекту: Я.Є. Іванова, завідувача бібліотекою,
Л.А. Хайрулліна, бібліотекар

Мета: познайомити глядачів з історією театру, через театральне мистецтво привернути увагу учасників заходу до творчості О'Генрі та Дж. К. Ролінга. Розвивати артистизм, творчість, акторську майстерність БЛіц-Активістів.

Актуальність даний проект проводиться в рамках Місячника книги та проекту «БЛіц-Актив», спрямований на залучення дітей до бібліотеки, читання, книги.

Навчальний предмет: основи інформаційної культури, зарубіжна література, історія мистецтв.

Оцінювання знань та вмінь: здійснюється за допомогою таблиці «Критерії оцінювання проекту», самооцінка акторів.

Учасники: БЛіц-Актив, учні І курсу

Очікувані результати: глядачі подивляться виставу «Казка» в ході якої познайомляться з творчістю американського письменника О'Генрі, отримають відомості про історію театру, дізнаються про додаткові джерела інформації з даного питання які наявні у бібліотеці.

Матеріальне й технічне забезпечення: бібліотека ліцею (приміщення, фонди, обладнання), проектор, екран. Декорації для вистави: імітовані хатка Баби Яги, камін, крісло-качалка, дрова, вогонь; таблички з

написами «Аптека», «Вігвам змія Горинича»; мандарин, персик, термометр, три книги «Гаррі Поттер», книга О'Генрі; костюми: Баба Яга, Змій Горинич, Аптекарь, дівчинка Таня, Фея, Свято, Він, Вона.

Кінцевий продукт: Масовий захід до Міжнародного дня театру «Сьогодні ми актори» вистава «Казка».

Опис проекту

Даний проект створений в рамках проекту «БЛіц-Актив» та Місячника книги в Славутицькому ліцеї. Особливою частиною проекту – є презентація у вигляді вистави «Казка», яка допомагає зацікавити слухача, сприяє легкому засвоєнню знань через подання інформації нестандартним способом. Через силу акторського мистецтва глядачі в нестандартній для бібліотеки формі (частіше роблять огляди літератури, презентації книги тощо), отримають інформацію про американського письменника О'Генрі та Дж.К.Ролінг.

Самі ж учасники «актори» отримають задоволення від організації вистави, випробують свої сили мистецтвом. Даний проект є цікавим та корисним як для бібліотекарів так і для учнів. Головним є те, що всі етапи роботи починаються й закінчуються в бібліотеці, навколо цариці Книги.

Орієнтовний план дій

<i>№ п / п</i>	<i>Вид роботи</i>	<i>Хто залучається</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Форма узагальнен ня</i>	<i>Відповідальні</i>
1	Засідання Бліц-Активу. Складання сценарію	Бліц-Актив	Лютий 2008	Список літератури	Іванова Я.Є. Хайрулліна Л.А.
2	Засідання Бліц-Активу. Розподіл ролей	Бліц-Актив	-«-		Іванова Я.Є.
3	Обговорення костюмів, декорацій з учасниками вистави	Бліц-Актив	-«-	Костюми, декорації	Іванова Я.Є., Хайрулліна Л.А.
4	Робота над оформленням костюмів, декорацій	Бліц-Актив	-«-	Костюми, декорації	Хайрулліна Л.А.
5	Проведення репетицій	Бліц-Актив	Лютий- березень 2008		Хайрулліна Л.А.
6	Вистава «Казка»	Учні I курсу, Бліц-Актив	Березень	Вистава	Іванова Я.Є., Хайрулліна Л.А.

 Презентацію розміщено на диску [Творчий проект «Сьогодні ми актори»](#)

Творчий проєкт «Бліц-актив» (бібліотечний ліцейський актив)

Учасники проєкту: учні ліцею

Керівники проєкту: Я.Є. Іванова, завідувача бібліотекою,
Л.А. Хайрулліна, бібліотекар ліцею

Мета: здійснення творчої співпраці бібліотеки та учнівського колективу, спрямованої на пошук різноманітних форм організації змістовного дозвілля ліцеїстів, залучення їх до активної творчої діяльності навколо книги та бібліотеки. Одна із цілей даного проєкту – виховання у дітей суспільної активності, кращих моральних якостей: почуття колективізму, дружби, відповідальності за доручену справу, розвиток творчості.

Актуальність: Даний проєкт спрямований на залучення дітей до бібліотеки, до читання, до книги. Часто бібліотека сприймається людьми як склад книжок, якимсь «мертве місце» і тому ми ставили перед собою завдання:

- об'єднати дітей, які часто відвідують бібліотеку, які люблять книгу та читання, у єдиний творчий колектив;
- проводити різноманітні цікаві заходи для ліцеїстів, щоб вони могли з гордістю говорити: «Наша бібліотека – це місце де цікаво, весело й комфортно».

Навчальний предмет: основи інформаційної культури

Оцінювання знань та вмінь: здійснюється за допомогою таблиці «Критерії оцінювання проєкту», само оцінювання, щоденник.

Учасники: учні I-III курсів

Очікувані результати:

- продуктивне функціонування самостійного, добровільного об'єднання учнів ліцею «Бліц-Актив»;
- сформований імідж бібліотеки як інформаційно-дозвілєвого центру ліцею.

Матеріальне й технічне забезпечення: бібліотека ліцею (приміщення, фонди, обладнання)

Кінцевий продукт: «Бліц-Актив» – бібліотечний ліцейський актив: добровільне об'єднання учнів, статут, щоденник.

■ проходять
щовівторка
протягом всього
періоду існування
об'єднання

Опис проєкту

Бліц-Актив – самостійне, добровільне об'єднання учнів ліцею м.Славутича. У своїй діяльності Бліц-Актив керується Конституцією України; Конвенцією ООН про права дитини; Законом України про загальну середню освіту; Кодексом етики, честі, порядності та ефективного управління Славутицької територіальної громади; Статутом Славутицького ліцею; Положенням про бібліотеку Славутицького ліцею та Статутом Бліц-Активу.

4

Мета і завдання організації :

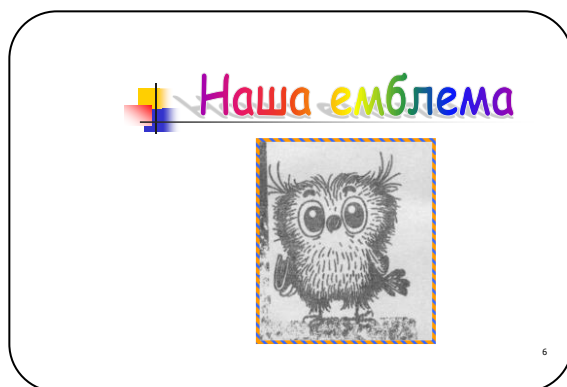
Мета : об'єднати дітей навколо бібліотеки та книги з метою проведення різних заходів, спрямованих на добрі та корисні справи, організацію змістовного дозвілля.

Завдання📖: виховувати в учнів любов, повагу та дбайливе ставлення до книги; навчати дітей роботі з книгою; допомагати дітям відчувати силу літературного мистецтва; розвивати художній смак дітей, збагачувати мову; розширювати кругозір дітей; навчати дітей вільно спілкуватися.

Організаційна структура 📖:

БЛіц-Актив формується на базі бібліотеки ліцею. Складається з шести секцій:

1. Дозорні – проводять рейди з перевірки підручників, випускають стінгазету за підсумками перевірок.
2. Лікарі – ремонтують книги, беруть участь у рейдах з перевірки стану збереження підручників, випуску стінгазети за підсумками перевірок.
3. Бібліографи – штампують книжки, заповнюють книжкові формуляри та каталожні картки, складають бібліографічні списки літератури.
4. Лектори – підбирають інформацію з книг та періодичних видань для доповідей, лекцій, презентацій. Виступають з ними перед ліцеїстами.
5. Організатори – готують та проводять масові заходи для учасників БЛіц-Активу та ліцеїстів.
6. Оформлювачі – оформлюють книжкові виставки, куточок бібліотечного активу, літературні газети, експрес-інформації, календар знаменних і пам'ятних дат, ведуть тематичні папки вирізок із газет.

Члени БЛіц-Активу📖

Членами об'єднання можуть бути учні I-IV курсів Славутицького ліцею. Члени об'єднання мають право📖: брати участь у всіх заходах активу; вносити пропозиції щодо організації заходів; входити в інші дитячі об'єднання, організації, клуби. Обов'язки членів БЛіц-Активу📖: брати активну участь у діяльності БЛіц-Активу, та ліцею; дотримуватись Статуту БЛіц-Активу; бути уважним, спостережливим, цікавим до знань; бути ввічливим та доброзичливим до оточуючих; виконувати доручення вчасно та сумлінно; стежити за чистотою одягу, тіла та думок, вести здоровий спосіб життя; не дозволяти собі пліткувати, сваритися, вживати лайливі та образливі слова; підтримувати ближніх, допомагати їм при потребі.

Закони БЛіц-Активу📖:

1. Закон єдності слова і діла.
2. Закон чесності і сумлінності.
3. Закон дружби і товариськості.
4. Закон турботи і милосердя.

📖 Презентації розміщено на диску: [БЛіцАктив.ppt](#); [Сухомлинский.pub](#); [Приймаченко.pub](#); [Візитка бібліотеки.pub](#); [Візитка 0001.wmv](#)

Проект
**«Сучасна бібліотека як науково-інформаційний центр
навчального закладу»**

Актуальність дослідження:

Пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційних технологій, які забезпечують доступ до мережі високоякісних баз даних, розширюють можливості учнів до сприйняття інформації. Новітні інформаційні технології діють у системі навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах. У епіцентрі їхньої уваги має бути шкільна бібліотека, що як структурний підрозділ школи має стати центром інтелектуального розвитку школяра, а сам бібліотекар – партнером учителя у вирішенні цього важливого педагогічного завдання.

Ускладнення функцій шкільної бібліотеки потребує постійного поновлення професійних знань, умінь бібліотечних працівників. Робота з формування інноваційної політики бібліотеки починається з оцінки інноваційної ситуації, сильних і слабких боків діяльності бібліотеки, протиріч і результатів її роботи, аналізу впливу зовнішніх факторів. Це дає можливість оцінити, «чим» бібліотека є для читача-учня, педагога, чи є резерв розвитку і який він. Реальна оцінка сьогодення дозволяє сформулювати й реальні цілі бібліотеки на майбутнє.

Цілі змін:

- досягнення комфортності та високої якості обслуговування користувачів;
- розширені можливості бібліотеки, вихід на «нові ринки»;
- зміцнення іміджу бібліотеки, розвиток системи її суспільних комунікацій;
- досягнення ефективності управління бібліотекою, нормалізація внутрішньорганізаційної культури бібліотеки;
- підвищення професійної компетентності працівників, їх інноваційної активності, розвиток кадрових ресурсів, покращення умов праці.

Джерела ідей:

- потреби школи, бібліотеки, користувачів;
- нормативно-правова база органів влади та управління освітою;
- досягнення педагогіки, психології, бібліотечної справи;
- бібліотечна практика, передовий бібліотечний досвід;
- власний професійний досвід, інтуїція, практичне мислення;
- аналіз результатів і процесу функціонування шкільної бібліотеки;
- друковані професійні видання, люди, техніко-інформаційні системи.

Етапи інноваційної діяльності:

1. Ініціювання інновації (що змінювати у бібліотеці?).
2. Пошук необхідних нововведень (вивчення «ринку нововведень»).
3. Визначення всіх майбутніх змін.
4. Апробація інновацій (експериментальне впровадження).
5. Впровадження та використання інновації (засвоєння).

Засоби виробництва:

- технічні засоби пошуку, обробки, перетворення та подання інформації;
- нові види носіїв інформації;

• автоматизовані бібліотечно-бібліографічні засоби обліку, обробки та систематизації інформації (документів);

Технологічні процеси:

• зміна методів організації обслуговування, забезпечення комфортності, доступу бібліотечних послуг та продукції;

• розробка, адаптація та впровадження нових (або залучених із досвіду бібліотек) засобів і методів комплектування, організації та зберігання документів;

• забезпечення рентабельності та ефективності основних технологічних процесів : комплектування, обробки та збереження фонду (нові засоби захисту, обліку, розташування фонду, каталогізації, бібліографування тощо).

Організаційний розвиток:

• створення нових відділів, секторів, служб, тимчасових проектних колективів (команд);

• зміна (розширення, скорочення) традиційних функцій відділів (структур) бібліотеки;

• зміни в практиці планування;

• зміни в методиці вивчення та оцінки ринку, попиту ресурсів (можливостей);

• зміни в застосуванні прийомів, засобів і методів суспільних комунікацій бібліотеки (канали та засоби реклами продукції, publicity, public relation, методів фандрайзинга);

• зміни бібліотечних цінностей, ідеалів, принципів функціонування.

Послуги та продукція:

• диверсифікація асортименту (запозичення послуг, застосування нових нетрадиційних видів обслуговування, пошук нових потенційних ринків)

• диференціація асортименту (формування нових видів послуг у відповідності з потребами конкретних категорій користувачів);

• використання різних видів спеціалізації (галузевої, жанрової, функціональної).

Соціальна база бібліотечної діяльності:

• напрями та методи управління персоналом, профілактики конфліктів, функціонального розвантаження, формування організаційної культури, стимулювання праці, ініціативи та зацікавленості персоналу;

• зміни у лідерстві, формування лідерського корпусу, оцінки ступеня задоволеності роботою в колективі, залучення в штат висококваліфікованих співробітників, зміни в системі підвищення кваліфікації, кар'єрного зростання співробітника;

• зміни в поведінці та культурі співробітників, якості їх діяльності, активність у пресі, на конференціях, семінарах, по радіо і телебаченню, виробничих зборах, внутрішньоорганізаційних заходах (посвячення у професію, проводи на пенсію, професійних і організаційних святах тощо), підтримка нових організаційних обрядів, базових ідеалів тощо.

Види стратегій інноваційної діяльності:

• профілювання (організація спеціалізованого обслуговування, у відповідності з домінуючим напрямом діяльності бібліотеки;

• диференціація (організація пріоритетного обслуговування певної групи користувачів);

• диверсифікація (це стратегія нових можливостей, розширення видів послуг і продуктів).

Види спеціалізації:

• Галузева (математична бібліотека).

• Жанрова (бібліотека поезії).

• Функціональна (бібліотека-музей, бібліотека-театр, бібліотека-дискусійний клуб, бібліотека-літературна вітальня).

Групи користувачів

• першокласники;

• випускники;

- керівництво школи та методичного об'єднання;
- вчителі.

Послуги та продукція:

- Пошуково-дослідницька робота.
- Робота бібліотеки за певною програмою.
- Організація клубної роботи та тематичних лабораторій.

Етапи роботи з профілювання:

1. Підготовчий:

- визначення профілю;
- вивчення внутрішніх і зовнішніх ресурсів;
- вивчення досвіду роботи;
- вивчення читацьких інтересів;
- встановлення контактів.

2. Програмування або проектування обраної моделі:

- презентація програми.

4. Робота з програмою.

Типи профілювання:

1. Бібліотеки галузевого та жанрового профілювання:

- бібліотека - музей;
- бібліотека - центр зростання народної культури;
- бібліотека екологічного виховання;
- фольклорні, історичні, естетичного виховання;

2. Профільовані бібліотеки за типами і видами видань:

- бібліотека періодики;
- бібліотека поетичної літератури.

3. Функціональне профілювання:

- бібліотека - молодіжний центр;
- бібліотека - ігротека;
- бібліотека - виставковий зал;
- бібліотека - центр дозвілля.

Нові структурні підрозділи бібліотеки:

- сектор краєзнавства;
- сектор довідково-пошукового апарату (ДПА);
- зал інформаційної підтримки педагогів;
- комп'ютерний зал;
- відділ літератури з екології;
- сектор обслуговування малюків;
- кафедра науково-дослідних праць учнів;
- лабораторія навчальної літератури.

Бібліотечні програми і проекти:

- «Рукописи та стародруки у книгозбірнях України»;
- «Основи інформаційної культури»;
- «Українські письменники - дітям»;
- «Бібліотека. Книга. Родина»;
- «Поетичний рядок»;
- «Найкращий читач бібліотеки»;
- «Юний еколог»;
- «Бібліотека і вчитель».

Завдання центру:

- організація доступу до інформації;

- забезпечення користувачів навчальними й допоміжними документами та інформацією;
- створення інформаційно-бібліотечного середовища як сфери забезпечення спеціальними бібліотечними та інформаційними засобами;
- керівництво формуванням інформаційного світогляду користувачів і просування знань із самозабезпечення навчальної, професійної та іншої пізнавальної діяльності;

Напрями діяльності інформаційного центру (ІЦ):

- формування інформаційних ресурсів;
- формування політики в області інформаційно - бібліотечного обслуговування;
- довідково - інформаційне обслуговування користувачів;
- керівництво процесом навчання технологій інформаційного самообслуговування.

Формування інформаційних ресурсів:

- формує єдиний фонд інформаційного центру;
- здійснює аналітико-синтетичну переробку інформації;
- організує та веде довідково-пошуковий апарат (ДПА) інформаційного центру;
- здійснює бібліографування інформаційних потоків.

Формування політики інформаційно-бібліотечного забезпечення.

Довідково - інформаційне обслуговування користувачів:

- організовує діяльність секторів, відділів інформаційного центру;
- формує репертуар інформаційних, бібліотечних і бібліографічних послуг і продуктів;
- надає підтримку користувачам інформаційного центру у вирішенні інформаційних завдань, що виникають у процесі їхньої навчальної та професійної діяльності;
- організовує рекламу інформаційних ресурсів інформаційного центру;
- проводить масові заходи, які мають освітню, виховну та культурну функції;
- використовує телекомунікаційні технології у розв'язанні завдань інформаційної підтримки й організації доступу до інформації.

Керівництво процесом навчання технологій інформаційного самообслуговування:

- надає методичну (консультативну, практичну, індивідуальну) допомогу у розв'язанні інформаційних завдань;
- проводить заходи, орієнтовані на формування інформаційної культури користувачів;
- надає інформаційно-бібліотечну підтримку діяльності педагогів щодо створення інформаційних навчальних продуктів (документів, баз даних, Web-сторінок тощо);
- при наявності в навчальних планах і програмах предмета, факультативу, тем занять з формування інформаційної культури співпрацює з викладачами, є базою для проведення практики.

Формування політики у сфері інформаційно-бібліотечного обслуговування:

- розробляє поточні та перспективні плани роботи інформаційного центру та розвитку системи інформаційного обслуговування;
- використовує розподілене інформаційне середовище та здійснює взаємодії з підрозділами, іншими установами та організаціями, що мають інформаційну спрямованість діяльності;
- готує пропозиції з метою розмежування, диференціації ступеня участі в інформаційному забезпеченні інформаційного центру та інших підрозділів і фахівців;
- пропонує і здійснює проекти, що сприяють становленню інформаційної культури сучасних педагогів та школярів.

Етапи створення центру:

1. Підготовчий

- визначення нормативно-правової бази;
- розробка програми, проекту;
- матеріально-технічне оснащення;
- формування штатів.

2. Організаційний

- визначення секторів, спеціальних зон;
- планування і розміщення меблів, обладнання, документального фонду;
- накопичення фонду нетрадиційних матеріалів;
- підвищення кваліфікації співробітників центру;
- освоєння нових форм діяльності, розширення асортименту послуг та продуктів.

3. Впровадження

- включення центру в єдину локальну мережу;
- розробка модуля центру;
- перенесення накопиченої інформації в Інтернет;
- активне поповнення бази даних;
- створення електронного каталогу;
- пошук «можливих» мережових партнерів.

4. Узагальнюючий

- аналіз виконаної роботи;
- моніторинг основних результатів діяльності;
- виявлення найбільш ефективних технік і технологій у результаті роботи центру;
- узагальнення та поширення досвіду роботи.

Ознаки інформаційного центру:

- наявність нормативно-правової бази;
- наявність потреб користувачів;
- наявність інформаційних ресурсів.
- впровадження в діяльність нових інформаційних технологій;
- стратегічне планування, цільові програми, проекти;
- наявність підготовленого персоналу;
- наявність користувачів;
- наявність спеціалізованих інформаційних підрозділів;
- наявність системи інформування користувачів про ресурси і послуги;
- визнання бібліотеки інформаційним центром.

Очікувані результати:

- підвищиться оперативність, повнота й точність одержуваної інформації при обслуговуванні абонентів;
- розшириться номенклатура послуг, що надаються, інформаційного забезпечення й довідкового обслуговування, пов'язаних з підготовкою, введенням і оперативним наданням довідкової інформації;
- підвищиться комфортність роботи користувачів і персоналу центру;
- скоротяться працевтрати на виконання технологічних операцій (комплектування, організації та використання фондів, довідково-інформаційного обслуговування);
- будуть оптимально використовувати документальні й інформаційні ресурси як свого центру, так і інших організацій та установ;
- центр дозволить задовольняти потреби користувачів у спеціально розроблених для Інтернету нових видах та формах інформаційних освітніх засобів для самостійних занять з навчальних предметів, а також різних аспектах виховного процесу.

Підсумок:

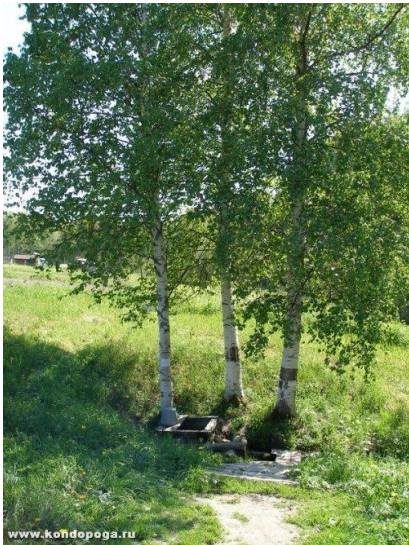
- утворення підрозділу, здатного зібрати й поширювати інформацію з метою розширення знань учнів і підвищення професійної майстерності педагогів за допомогою засобів ІКТ;
- регіональна система освіти отримає готову платформу для об'єднання всіх бібліотек в єдиний ресурс і тим самим створить передумови для входження їх в український та світовий інформаційний простір.

Проблеми, що вимагають більш ретельного вивчення:

- методи оцінки результативності інформаційного центру;
- продуктово-асортиментна стратегія;
- підготовка бібліотеки до організаційних змін;
- розробка проектів і програм;
- залучення громадськості до модернізації бібліотеки;
- психологічні проблеми впровадження нововведень;
- розробка нормативно-правової бази;
- робота з кадрами та підвищення кваліфікації персоналу інформаційного центру.

 Презентацію розміщено на диску проект бібліотекass.pub

**Учнівський проект «Літературна Броварщина»
(для учнів 7-11 класів)**

Я воду п'ю із того джерела,
в яким насага трепетна й цілюща.
З кринички, що край нашого села
живе з віків, мов пам'ять невмируща.
О.
Соловей „Джерело”

Ведучий: Шановні друзі!

Світ літератури великий та багатогранний і дуже дуже цікавий. Зазвичай, ми більше знайомі з «великою» літературою, визнаними класиками, а література рідного краю залишається осторонь і невідома широкому колу читачів. Бібліотекарі нашої школи, учителі кийвцинознавства постійно збирають матеріал про наших місцевих письменників та поетів і сьогодні на ваш глядацький розсуд представляємо проект учнів 11 класів «Літературна Броварщина», в якому був опрацьований та узагальнений матеріал, що є у шкільній бібліотеці і той, що

зібраний учнями. То ж, слово нашим групам дослідників.

Група «Філологи»

Якщо ми відкриємо „Великий тлумачний словник”, то зможемо дізнатися, що „криниця, як і джерело, дає початок чого – не будь, звідти постає, черпається щось, 3) вихідне начало, це скарбниця чого – не будь”. Взагалі джерело, вода – це життя. Тому, мабуть, через те з давніх давен всі народи охороняли джерела, криниці, вважаючи їх святими місцями. Криниця мала могутню притягальну силу, була магічним знаком, давнім язичницьким символом, була в наших предків і Богиня Криниця. В давнину край кожного села стояла криниця, з якої подорожній міг напиться смачної джерельної води. І легше ставало на душі, і дорога ставала коротшою, і пісня неодмінно лилася із серця. Найцінніше ж духовне значення криниці, бо це чисте джерело наших душ. Цей домашній оберіг об'єднує покоління, пульсуючи і невмирущі джерела наших животоків, адже криниці копають батьки, а п'ють із них і бережуть пам'ять родоводу їхні діти і онуки – прийдешні покоління.

Край стежки у полі
в дзвінку косовицю
я викопав людям
глибоку криницю.
Вода в ній прозора,
Як небо ясна,
Ще й квітами, травами
Пахне вона.
В ній райдуга стрічки
Свої умивала,
І, навіть, повірте, гарнішою стала.
Сюди прилітали
Ще й диво – жар – птиці,
Пили, смакували, водицю з криниці.
В людей веселіють, світлішають лиця,
Їм силу бадьору вернула криниця.

Ми не просто так згадали про величезне значення криниці з чистою джерельною водою. Наша щедра броварська земля була колискою, зростила та пройшла через долі турботливою матір'ю, благословивши у великий світ свою „Криницю”. Це „Броварське літературно – мистецьке об'єднання „Криниця” – гордість, велич і слава нашої землі. Якщо в криниці смачна вода – можна не сумніватися – вона витікає з глибинних джерел. А якщо ті джерела потужні – криниця ніколи не пересохне. Броварська літературна „Криниця” витікає з глибинних джерел нашої історії, людської пам'яті, незамулених духовних і мистецьких джерел. Вона образно кажучи, є своєрідною природною криницею, в яку впадають літературні струмочки з Броварів та усіх поселень Броварського району. Броварське літературно – мистецьке об'єднання „Криниця” – це колиска культурного життя всієї Броварщини, де народжується та відроджується рідне українське слово.

У рідній мові – вічність джерела.
Вона лікує, живить, будить силу.
У лузі полум'ям калина зайнялась,
Зірниці до весла мого тулились,
А я пливу в пісенну суть її,
І древньо осяває світ Ярило.
У нього я снаги прошу і сили
Пізнати її глибинну чисту суть,
Пізнати, зберегти і захистити,
Щоб квітла багатоцвітно веселково
Найвищий Божий дар, Першооснова
Життя, і світу, і Його Любові.
Благословенна будь, моя співуча
Мово!

Н. Гамалій „Рідна мова”

Група «Генезис»

У пошуках витоків нашої броварської „Криниці” слід звертатися й до фольклору, й до колись суших на Броварській землі літераторів: етнографа Опанаса Шафонського та письменника Митрофана Олександровича. Не можемо, безперечно, не згадати про перебування безсмертного Кобзаря на території нинішньої Броварщини та зв'язок його творчості з броварською землею. Козацьке село Гоголів подарувало нам феноменальну постать поета Грицька Чупринки, Бровари – поета Дмитра Чепурного. У довоєнних Літках розпочав свій педагогічний шлях письменник Михайло Стельмах, який свій перший вірш „Дош” надрукував саме в нашій броварській газеті „Стахановець”.

Організоване літературне життя на броварських теренах починається з 1924 року. Започаткував його гурток творчої молоді, який діяв у системі Спілки селянських письменників „Плуг”. Це була перша спроба броварської літературної студії.

Більше півстоліття проминуло з того часу, коли на сторінках броварської газети „Стахановець” (нині „Нове життя”) була вперше опублікована літературна сторінка із віршами початкуючих поетів нашого краю: агрономів, вчителів, учнів та інших.

Відлік сучасної біографії „Криниці” започатковується 1954 роком. Першим керівником літстудії став Василь Денисович Пиндюра, який з 1959 по 1962 роки був редактором „Стахановця”. Газета почала виходити ще в довоєнні часи й була районною трибуною для місцевих літераторів. З того часу „Криниця” й далі живе своїм літературним життям, висвітлює перебіг творчих подій і публікує літературні твори.

У подальші роки літературною студією керували Панас Висікан, Федір Петров, Іван Шарапов, Микола Габрійчук, Микола Сом, Марія Воробей, Лесь Качковський. У грудні 1994 року до 40 – річчя „Криниці” накладом 5 тисяч примірників вийшла колективна збірка „Криниця. Поезія. Проза. Переклади”, до якої ввійшли добірки творів двадцяти дев’яти авторів та проба пера двадцяти шести авторів.

Хай глибшає життя мого ріка...
У бистру воду я зайду по груди,
По саме серце, де нема остуди.
Куди б не йшов – я думаю усюди
Про стежку ту, що лине до струмка.
Життя ріка, солодка і гірка...
Та дивуватись я не перестану
Росі і вітру, сонцю і туману.
Куди б не йшов – іду до океану,
Який зачавсь од стежки і струмка.

Група «Хронікери»

Джерело почало бити з новою силою, коли весною 1995 року керівником літературної студії було обрано Марію Григорівну Овдієнко, секретарем Валентину Олександрівну Ковалівську. Наша „Криниця” на сьогодні переросла в Броварське літературно – мистецьке об’єднання. Членами об’єднання крім численних поетів та літераторів, стали: лірник, кобзар, кандидат мистецтвознавства Михайло Хай, композитори Володимир Іленський, Наталія Багмут, Галина Ольховська, художники Світлана Ключко, Людмила Рубінська, Інна Музиченко, фотожурналісти Микола Семиног і Олексій Мілько, краєзнавець Володимир Гузій та інші.

Найбільшим досягненням діяльності „Криниці” стало видання авторських книжок. Першими поетичними збірками „криничан” стали „Повінь душі” 13 – річного Максима Лижова учня ЗОШ № 10, „Моя фортеця” Валентини Ковалівської, „Зов душі” Людмили Радзівіл, „Вверх по теченню” Тетяни Чебрової, „Древо прозріння” Людмили Голіциної, „Камертон любові” Катерини Бальохи, „Долі моєї сенс” Надії Одинець, а також книги Віри Холошвій, Володимира Якубовського та інших.

У 1997 році вийшла друком краєзнавча книга Володимира Гузія „Золота очеретина”, в 2004 році побачили світ книги „Наше село - Пухівка” (співавтор – „криничанка” Віра Холошвій) та „Дума про Оглав” (співавтор – „криничанка” Марія Овдієнко). У 2005 році побачила світ антологія „Незглибима „Криниця”. У ній творчий доробок представили п’ятдесят чотири поети, п’ять перекладачів, чотири гумористи, шість прозаїків, сім дослідників, дев’ять композиторів, десять художників, двоє майстрів світлопису, а також по одному віршу тридцять чотири автори. Всього в ній вміщено твори ста тридцяти одного автора. Вона продовжує антологію, розпочату збірником „Криниця”, що вийшла друком у 1994 році.

Батьківська криниця –
Посріблене плесо,
Вода – студениця,
П’єш і не нап’єшся.
Голуб на дубочку,
Голубка на вишні.
Річечка в ярочку,
Кругом верби пишні,
За вербами – жито
Аж в обрій – стіною,

Ним пропахлий вітер
Гомонить зі мною.
Може, банальна
Для когось картина.
Це мій край сакральний –
Дідівський, окраїнний.
Де не кину зором,
Все ніби в спокої,
Та все ж ходить горе
Десь тут стороною.
Може, вже обходить,
Йде у хаші, прірви.
Тут мій рід від роду
У добро лиш вірить.
Спіє в полі жито,
В росах колос гнеться.
Будем, будем жити –
Квітне віра в серці.
Рунь п'янка довкола,
В сонці край мій мріє.
Бачу свою долю,
Що йде, лебедіє.

Збірник «Криниця»

Група «Вийсні кореспонденти»

Відстежити зростання „Криниці” ми зможемо за допомогою літературної карти, яка з роками стала ширшою й багатшою. Запрошуємо вас у мандрівку.

Поетичне слово над чарівною Десною здавна користується особливою любов'ю та пошаною. Тому нашу подорож ми почнемо саме з придеснянських сіл.

Найкраща пора року на Десні – пишна весна, що стрімко приходить з великою водою в заплаві річки. Тоді квітнуть жовто – золотим лози й верби, білим – сади й черемха. Серед цієї краси розкинулося село Погреби, яке подарувало нам поетесу, відмінника народної освіти України, члена Спілки письменників України Варвару Гринько. В її творчому намісті – збірки ліричних творів та книги для дітей. Колись довгими зимовими вечорами дерли селяни пух – перо, лушили квасоллю, старші розказували бувальщини з давніх літ про життя – буття мешканців Деснянського городка, нині село Пухівка.

Цей народний колорит увібрала в себе творчість пухівської гумористки Віри Холошвій. У 1996 році вийшла її перша гумористична книга „Тримай язик за зубами”, у 2004 році побачила світ збірка гуморесок „Якби я була Президентом”.

ГУМОРЕСКА „ЧХАЛИ МИ НА ВАШІ ЦІНИ”

Ну й життя... Ну й комедіанти... Знову піднімають, піднімають... Думали, налякали нас високими цінами? Аякже! Так уже і злякалися. Та ми звикли до них за три роки, як жуки колорадські до хлорофосу.

Думають, мітингувати підемо, голодуватимемо. Та ми ще лишки братнім народам за безцінь вивеземо! Чотири роки вивозять і ніяк не вивезуть.

Хліб подорожчав, однак всі купуємо і жуємо. Ніхто зуби на полицю не поклав. Бо на хліб, спасибі керівникам, ще дають гроші.

Учитися дорого? А навіщо? В нас і так вистачає розумних людей. А ще як усі будуть розумними, то хто ж тоді свиней годуватиме? За верстатом хто стоятиме місяць за шматок ліверної ковбаси й кілограм хамсички?

Ольга Мусійова он як не дурна, то пішла після дев'ятого класу в Київ, кішечку перської породи годує в однієї пані. І добре платять валютою. І харчі, буває, залишаються після Маркізи.

А Грицько Деркач собак породистих почав розшукувати за винагороду отих, що губляться. Не пропадати ж їм. І сам у достатку зажив.

Отож, нас нічим не залякають, ніякими цінами.

Он Володька Шусть п'ять років безробітний, дружина теж, і дітей двоє. А ще й досі живуть. У цьому році навіть стягнулися й купили синові „Вольво”. Сам же сердешний ще на „Волзі” їздить, а жінка з горя на Канарські острови подалася.

Ми, дивлячись на них, теж тягнутися почали. Вже Іванові справили валянки та ще й фуфайку. І чхали ми на їхні ціни.

В чарівному селі Соболівка, яке сховалося серед соснового бору, народилася поетеса Марія Воробей.

Хоча зараз вона працює в місті Афіни, Греція, але не забуває про свою рідну землю. Після першої книги „Любич” 1988 року видання, Марія у 2001 – 2003 роках підготувала повість „Княгиня гір”, книжку віршів для дітей „Зелені святки”, а також низку новел та повість, об'єднані під назвою „Досвітки”.

Сто разів проклену, сто разів переплачу,
Як босоніж по стернах одна перейду:
І пекучі вуста, і той погляд гарячий
На сльозу, на журу, на біду.
Сто разів зацвіте, сто разів і померкне,
Сто річок воскресатиме і наповниться вщерть.
А без тебе – у склепі живому осмеркне,
За літа і століття не розвидниться ще.
Чи гординю свою поставлю ураз на коліна?
Чи квіткам розкажу, коли зацвісти...
А нащо любов, як подумки й то невільна,
І нащо весна, коли не зі мною ти...

Старовинне ремісниче півтисячолітнє містечко майстрів Літки, вічне як деснянська вода і літківська земля виплекало поетів Миколу Наліса, Володимира Куца, Людмилу Сотник, які відіграли значну роль у розвитку національної свідомості та культури літківчан.

Володимир Андрійович Москвич – учитель, поет, керівник літературних гуртків, народився в селі Семиполки, де живе і нині. Чимало віршів Володимира Андрійовича покладено на музику, його пісні „Червоні ягідки калини”, „Любов - трава”, „Вишнева таємниця” можна часто чути по українському радіо.

Хто тебе таку красиву вигадав?
В саяві зір милішої нема.
Я пливу до тебе білим лебедем,
Доки не підкралася зима.

А зима заплуталася в срібло
Літ солодких з першої весни.
Спалахнуло в серці щастя світло,
Народились красені - сини.

Берегине, Ладо моя, Ладонько!
Ти така, як тисячі жінок.

Та, мабуть, тебе, кохану, вигадав
Лиш для мене, лиш для мене Бог.

В.А.Москаль

Наша подорож літературними дорогами продовжується до селища міського типу Калита, де протягом багатьох років жив, творив і працював Анатолій Федорович Луценко. Залишилися ненадрукованими вірші, сотні етюдів, малюнків, акварелей, так як 19 жовтня 2002 року митця не стало. Ця незвичайно талановита людина з дуже цікавою та нелегкою долею дала нам можливість довгі роки насолоджуватися його поезією.

Мово моя, мово,
Материнська мово,
Кожне твоє слово
З ніжності, з любові.
В кожному слові плине
Материнська ласка,
Пісня солов'їна,
Калинова казка,
І Кам'янки – річки
Хвиля світло – синя

Й весільної стрічки
Червона гординя...
Дідівських порогів
Щира доброта,
І степів розлогих
Воленька свята,
І теплого поля
Дзвін спілого жита,
Рідна мово – доле,
Вічно тобі жити.

А.Ф.Луценко

На літературному небосхилі Броварщини яскраво засяяла нова зірочка в селі Богданівка - директор Богданівської загальноосвітньої школи Галина Петрівна Іваненко. Нещодавно, а саме 16 березня відбулася презентація її нової книги - „Час покаятися”. Присутні академік Петро Петрович Кононенко та поет і письменник Микола Сингаївський високо оцінили цей твір.

Селище міського типу Велика Димерка зустрічає нас трепетними рядками молоді поетеси Альбіни Маляр, студентки КПІ, авторки поетичної книжки „Причетність”. Пульс її поезії по – молодому пристрасний, прискорений.

Просто так не коїться ніщо,
І мені повіриш ти, якщо
Сам переконаєшся колись:
Просто так не падатиме лист
З дерева, що зовсім пожовтіло, -
Осіллю його заповонило.
Просто так і вітер не повіє –

Певно, він несе комусь надію,
І тому цей вітер дуже треба.
Просто так дощем не плаче небо –
Це з людини, у якої горе,
Сум змива краплинок чисте море.
Просто так нічого не буває...
Кожен з нас цю істину пізнає.

А.Маляр

Без гумору наше життя було б неясраве та сіре. Без сліз сміху не можна читати дружні пародії поета – гумориста, прозаїка, поета, мешканця села Красилівка, члена національної спілки письменників Володимира Якубовського. Познайтися з його новими гуморесками „Мусив збрехати” та „Щось воно не так” ви можете в книзі „Незглибима „Криниця”.

Неподалік від Броварів знаходиться давнє село Требухів. Сьогоднішній Требухів над озерцем Шелухою – це родове гніздо поета Миколи Сома, Надії Одинець, Марії Овдієнко, українців не лише за національністю, а й за світоглядом. У їх віршах червоною ниттю проходить любов до рідного краю та прагнення щасливої долі Україні. Але, як справжні поети, вони не оминають і ліричні теми у своїх творах.

„РОЗКАЖИ”

Розкажи мені казку
Теплим голосом ночі,
Теплим голосом ночі,
Срібним променем дня.
Розкажи мені казку
Так, щоб очі в очі,
Щоб бездонна була глибина.

Намалюй мені казку
Кольорами веселки,
Кольорами веселки
Про рай – птицю в саду.
Намалюй мені казку,
Поки очі не смеркли
І горять у любовнім чаду.

Заспівай мені казку
Солов'їним розливом,
Солов'їним розливом
На усі голоси.
Заспівай мені казку,
Яка дихає дивом,
Заспівай, намалюй, розкажи...

Н. Одинець

„Вишиванка”

З вечора тривожного аж до ранку
Вишивала дівчинка вишиванку.
Що тоненька голочка для сорочок -
А ще тонший в дівчини голосочок.

Вишивала дівчина, вишивала,
На полотно білее душу клала,
Вишивала дівчина, вишивала,
Чорну і червону нитку брала.

Що та чорна ниточка – розставання,
А червона ниточка – то кохання,
Що та чорна ниточка часто рвалась,
А червона ниточка легко слалась.

Я піду в неділеньку на гулянку,
Подарую милому вишиванку.
Сердься, мій соколику, чи не сердься –
Будеш ти носить її коло серця.

М. Сом

Група «Шкільні кореспонденти»

Місто Бровари зустрічає нас плеядою зрілих і молодих митців літературного слова, людей, які вкладають в свої твори душу й серце. Серед них Володимир Зикий, Надія Гамалій, Геннадій Іванюк, Людмила Галіцина, Таїсія Мельник, Олександр Чернишов, Людмила Радзівіл, Юрій Нікулін, Анатолій Лемпіцький, Михайло Шмаль, Наталія Багмут, Наталія Чемериченко та багато інших.

Наша школа теж прилучилася до виховання поетичних паростків, з наших стін вийшли поети Максим Лижов, лауреат Міжнародного літературного молодіжного конкурсу „Гранослов”, автор поетичних збірок „Повінь душі” та „Болевидобувна шахта”, свою першу книгу видав у 13 років; Юлія Шелудько – поетеса, член літературно – мистецького об’єднання „Криниця” з 1995 року; Артем Костенко – молодий поет, дебютував зі своїми віршами в газеті „Нове життя”.

Муза не полишає нашу школу і сьогодні. Раді познайомити вас із молодого талановитою поетесою ученицею 6 – А класу Анастасією Сібірьовою.

Здавна в народі кажуть :”Який господар - така й криниця”. Сьогодні ми маємо щасливу нагоду особисто привітати дбайливу господиню літературно – мистецького об’єднання „Криниця”, цікаву жінку, талановиту журналістку та поетесу Марію Григорівну Овдієнко. Її ім’я відомо не тільки броварчанам. Марія Григорівна була першим головою Броварського Товариства української мови, одним з організаторів Народного руху в Броварах. Зараз вона працює редактором видавництва „Знання”, очолює культурно – просвітницький центр „Українська ідея”. Крім трьох збірок поетичних творів Марія Григорівна є співавтором краєзнавчої книги „Дума про Оглав” та перекладачем творів з польської мови. Знаючи проблеми молодих талантів, вона як мати опікується ними, приділяє багато уваги розвитку їх таланту та популяризує творчість молоді.

Я чула, як ромашка небесам
Читала вірші. Боже, що за диво!
І білих пелюсток туга коса
Мені щокру приємно холодила.

Я мовби прикипіла до трави.
Я слухала і дихати не сміла.
Як жаль, що віршів тих не чули ви
І записати їх для вас я не зуміла.
Марія Григорівна, запрошуємо Вас до слова!

М.Г.Овдієнко

Перед вами нова поетична збірка Валентини Олександрівни Ковалівської „Ключі від брами”. Автор цієї збірки сьогодні в нас у гостях.

Читаючи вірші Валентини Ковалівської, доходиш висновку, що ця людина пройшла нелегкий життєвий шлях. Тому поезія пронизана любов’ю до своїх батьків, тугою за рідним Сіверським краєм. Вірші Валентини Олександрівни ліричні, жіночні, написані від душі, серця й рідної землі.

Життя по спіралі.
І ми - по спіралі.
то злет, то падіння, то знов крутизна.
отак і живемо:
у щасті й печалі, а доля, замислимось,
тільки одна.
куди спішимо ми?! немає зупинку.

чому зупинились?
життя ж бо одне!
я тільки маленька беззахисна жінка
тримайся за мене! підтримуй мене!

В.О.Ковалівська
Група «Мистецтвознавці»

Варто відзначити, що всі пориви душі, які ми вичитуємо у віршах, у малюнках майстерно та лаконічно може передати Світлана Іванівна Клочко. Сьогодні вона серед нас. Вітаємо Вас, Світлано Іванівно! Кожен штрих її олівця, мазок її пензля – це настрої, почуття, емоції, світосприйняття. Деякі роботи Світлани Іванівни представлені на слайдах.

Наступні слайди представляють роботи Світлани у якості художника – ілюстратора до збірок різних авторів.

Не міліє „Криниця” і не зміліє ніколи. Життя триває, проходять роки, заб’ють нові ключі в нашій „Криниці”. Допоки є на світі такі творчі натхненні люди, вони не зможуть жити без цілющої криничної води, без чистих джерел. А ми й надалі будемо насолоджуватися їх творчістю.

Я б, може, віршів більше й не писала,
Якби на ріках крига не скресала,
Якби сади плодами не тяжіли,
Якби у горі люди не тужили.

Я б, може, більше й не шукала Слова –
Малого зерна світобудови, -
Якби душа так тяжко не боліла,
Якби людина в світі не маліла.

Я б, може, у поезію й не вірила,
Якби життя лише роками міряла.
Воно ж нуртує, з Космосу тече...
Зіпруся, Слово, на твоє плече.

С.І.Клочко

Бібліотекар: Шановні гості! Бажаємо вам творчої наснаги, щоб Муза не залишала ваших сердець, щоб з під вашого пера лилися життєдайні рядки рятівного слова. Дякуємо, що ви своєю творчістю робите наше життя кращим і даєте змогу створювати свято. Щиро вдячні, що відвідали нас. Зичимо щастя, здоров’я, родинного тепла та довгого цікавого життя. На знак своєї вдячності даруємо вам танок танцювального колективу нашої школи під керівництвом Долінської Аліни Миколаївни.

Шановні учні! Вдячні за вашу цікаву роботу, бажаємо, щоб любов до літератури рідного краю жила у вас подібно джерелу невичерпаному, повноводному, що втамовує спрагу духовного.

До зустрічі з новими проектами!

 Презентації розміщено на диску:

[БЗОШ № 10 Літературна Броварщина.ppt](#)

[Кохановська О, Бровари\Бібліографія.ppt](#)

[Кохановська О, Бровари\Дитячі періодичні видання.ppt](#)

[Кохановська О, Бровари\Книжчина доля 3 клас.ppt](#)

[Кохановська О, Бровари\Подружись із книгою 4 клас.ppt](#)

[Кохановська О, Бровари\Памятка ЗОЖ1.pub](#)

Методична розробка вистави для учнів початкової школи

«СКАЗКА»

Действующие лица: Автор (голос за кадром)

Он
Она
Праздник
Баба Яга (в избушке на курьих ножках)
Змей Горыныч (о трех Головах)
Аптекарь
Девочка Таня
Фея

Сцена 1

Автор: В некотором царстве, в некотором государстве жили-были Он и Она. (Он и Она появляются на сцене). Приближался праздник (появляется Праздник, проходит мимо, махая рукой)... пришла пора подумать о подарках.

Он: ...(имя), что бы ты хотела получить в подарок на праздник?

Она: Хочется чего-нибудь теплого, летнего и необычного.

Он: Наверно, цветов?

Она: Нет.

Он: Тогда солярий?

Она: Нет.

Он: Может, фруктов?

Она: Да! Хочу персик! И еще (задумчиво и медленно) новеллу О.Генри с названием «Персики».

Он: Где ж я тебе персик возьму? Рано еще... Может, тебя мандарин устроит и популярная книга про Гарри Поттера?

Она (капризно): Нет, хочу персик и О'Генри!

Он (озадаченно): Ну и ну. Персик... О'Генри ... Надо же.

Сцена 2

Автор: И пошел Он, куда глаза глядят, искать персиковые сады... и библиотеку. Шел Он, шел, долго ли, коротко ли, и набрел на избушку Бабы Яги.

(Появляется Баба Яга в избушке на курьих ножках)

Он: Избушка - избушка, повернись к лесу задом, ко мне передом. (Избушка ковыряет лапами землю, но не поворачивается) А ну, повернись, добром прошу!

(Избушка поворачивается, выглядывает Баба Яга, в руках – мандарин)

Баба Яга: Фу-фу-фу! Русским духом пахнет. Зачем, добрый молодец, ко мне пожаловал? С подарочком праздничным, али так – без подарочка?

Он: Здравствуй, бабушка. Не с подарком я к тебе, а за подарочком. Заказала мне моя краса ненаглядная к празднику персик.

Баба Яга: На что тебе такая экзотика? Не сезон ноне, милок. Возьми лучше мандарин.

Он: Не хочет моя капризуля мандарин, хочет персик. А еще хочет книгу с новеллами О'Генри. Подскажи, где взять?

Баба Яга: А это что еще за фрукт?

Он: О.Генри – американский писатель 19-20 века.

Баба Яга: Э-э... милоч. Есть, есть у меня персики в зимнем саду, а как же. Да вот беда, отопление отключили за неуплату, мерзнут мои деревья. Ты сходи к Змею Горынычу, огня попроси для печи. Тогда и поговорим. И про книгу свою редкую – раритетную у него спроси, может, он и знает.

Сцена 3

Автор: И пошел Он дальше по стежкам-дорожкам, по лесным пепелищам да пожарищам искать Змея Горыныча.

(Слышен кашель. Появляется Змей Горыныч о трех головах, с градусником, мандарином и книгами, все три головы сильно кашляют, шеи замотаны шарфами.)

Змей Горыныч - 1 голова: С чем, добрый молодец, пожаловал? Али в рацион ко мне просишься? Конь – на обед, молодец – на ужин.

2 голова: Так ведь нет же коня...

3 голова (сильно кашляет).

2 голова: На, съешь витаминку, болезный (кормит долькой мандарина третью голову).

Он: Здорово, Змей. Огоньку не найдется?

1 голова (угрюмо): Не найдется. Глянь, какая сырость развелась.

2 голова: Проклятые рудники.

3 голова: Пожалел бы ящерку старую, сбегал бы за пилюлями. А то, вишь, пламя не идет.

Он: Ладно, Змей, будут тебе пилюли. Жди. Только скажи еще, где искать мне книгу О.Генри.

1 голова: Где-где?! Пилюли – в аптеке, книгу – в библиотеке.

2 голова: А может, тебе про Гарри Поттера книги нужны?

3 голова: Хочешь – первый том, хочешь – второй или третий?

Он: Нет, спасибо, мне О'Генри нужен.

Сцена 4

Автор: И отправился Он дальше на поиски лекарей да знахарей. Рано ли, поздно ли, набрел на аптеку.

Он: Здравствуйте. Мне бы от горла что-нибудь.

Аптекарь (скороговоркой): Горло болит – ответ один:

Принимайте себидин.

Колдрекс – семь бед – один ответ.

Панадол-экстра – отличное средство:

Избавит вас от кашля, жара и кариеса.

Он: А может быть, ми-и-нто-о-о-о-н?

Аптекарь: А зачем было по горам в рубашке шастать?!

Он: Так это же не мне, это Змею Горынычу. У него аккумуляторы сели, горная сырость замучила.

Аптекарь: Ну, на - держи (дает минтон)

Он: Спасибо (уходит)

Аптекарь (вслед): Эй! На праздник не опоздай!

Автор: Вернулся Он к Змею Горынычу, отдал минтон, проглотила каждая голова по таблетке, выдохнула пламя, понес Он огонек Бабе Яге, отдала ему Баба Яга персик, и отправился он дальше – искать библиотеку. А навстречу ему идет девочка и плачет.

Сцена 5

Он: Ой, сколько слез, целых три ручья. Что случилось?

Девочка (рыдая): Наша Таня громко плачет,

Уронила в речку мячик...

Он: Тише, Танечка, не плачь,
я бы дал тебе калач...

Но калача у меня нет, есть только персик, но он для моей ненаглядной...

Девочка (навзрыд) : Хочу перси-и-и-к!

Он: Я не могу его отдать. Он у меня один...

Девочка (ревет еще громче): Пожалуйста-а-а!

Он (вздыхая): Волшебное слово!...Ладно, бери, не плачь.

Девочка (сразу перестает плакать): Ура! Персик! Спасибо!

(Убегает вприпрыжку).

Он (растерянно): Что же теперь делать? Как праздник встречать? Без подарков? Ни персика, ни книги.

І ніхто не знає про письменника О'Генрі...

12

Сцена 6

(Появляется Фея)

Фея: О чем печалишься, Юноша?

Он (удивленно): А Вы кто?

Фея: Я – Фея.

Он (радостно): Вы-то мне и нужны. Заказала мне моя краса ненаглядная на праздник персик в подарок и книгу.

Фея: Персик – это сложно. Давай я для нее килограмм мандаринов наколдую.

Он: Да нет, она персик просила...

Фея: Ну что ж, все мечты в праздник

должны сбываться. Попробую, (колдует). Надо же, получилось. Держи свой персик.

Он: Спасибо, добрая Фея! А вот как мне нужную книгу найти? Новеллы О'Генри.

Фея: А для этого даже колдовства не надо. Ведь я – хозяйка библиотеки. А О'Генри – псевдоним американского писателя Уильяма Сиднея Портера. Он – автор известных романов, новелл, рассказов. По многим из них были поставлены фильмы. Вот – почитай: «Короли и капуста», «Дары волхвов», «Вождь краснокожих», «Последний лист», «Персики».

Он: Спасибо! Почитаю.

Фея: С праздником!

Автор: После долгих скитаний, многих дорог и странствий Он вернулся к своей ненаглядной.

Она (зевая): Где ты был так долго?

Он (радостно): ходил за тридевять земель, нашел для тебя и персик, и книгу О'Генри.

Она: Спасибо, конечно, но я бы сейчас лучше мандаринку съела и про Гарри Поттера почитала.

(Он падает)

Она: До чего ж народ слабонервный пошел.

Після вистави...

ми стомилися, але дуже задоволені

14

Список використаних джерел

1. Мусский И.А. 100 великих актеров [Текст] / И. А. Мусский. – М.: Вече, 2003. – 528с.
2. О'Генри Деловые люди [Текст]: рассказы / О'Генри – М.: Издательство Эксмо, 2005. – 520с.

3. Полякова Ю.Ю. У світі прекрасного [Текст]: ілюстрована енциклопедія для дітей / Ю.Ю. Полякова. – Х.: Веста, видавництво «Ранок», 2006. – 128с.
4. Скляренко В.М., Таболкина Т.Б. 100 знаменитых актеров [Текст]/ В.М. Скляренко, Т.Б. Таболкина. – Х.: Фолио, 2003. – 511с.
5. Смолина К.А. 100 великих театров [Текст]/К.А. Смолина. – М.: Вече, 2001. – 480с.
6. Шкода М.Н. Традиції і свята українського народу [Текст]/М.Н. Шкода. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2007. – 500с.
7. Энциклопедия для детей; Искусство; Музыка, театр, кино [Текст]/ гл. ред. В.Володин. – М.: Аванта, 2004.– т.7, ч.3 – 624с.

📖 Презентацію розміщено на диску [Сьогодні ми актори.ppt](#)

*Слободенюк Т. М., бібліотекар
Сквирської ЗОШ І-ІІІ ступенів №3*

**Методична розробка сценарію «Світлій пам'яті письменниці-землячки
С.А.Музиченко присвячуємо...»
(для учнів 7-8 класів)**

Мета: ознайомити учнів з відомою землячкою та її життєвим і творчим шляхом;розвивати пізнавальні інтереси; виховувати любов і дбайливе ставлення до співвітчизників.

Біжить дорога полуденна
І час дорогою мина.
А от і Сквирі,
Знаменна?
Тут народилась Саліма...
В.Скрид

Ведуча: Саліма Ахметівна Музиченко народилася 8 листопада 1927 року у м.Сквира. Була бібліотекарем за фахом і письменницею – за покликанням. З-під її пера вийшли майже 100 новел, понад 30 етюдів для дітей, повість «Дороші», які сьогодні стали національним надбанням і гордістю не тільки сквирян, а й усієї України.

Працювала в районній бібліотеці. Після смерті вийшли збірки новел:

- “Зігрій теплом своїм”(1996)
- “На терезах долі”(1997)
- “Стежками сподівань”(1998)
- “У тенетах буття”(1999)
- “Я повертаюсь” (2000)
- “Золоті гноми”(2002)
- “Долі не обминеш”(2004)

Ще змалку Саліму над усе вабили книги. У неповних шість рочків уже випрошувала їх у бібліотеці.

- “Зігрій теплом своїм” (1996)

Учень 1: Непересічний талант, спостережливість, уміння щиро сприймати чужий біль дозволили їй залишити після себе чималу спадщину рукописних творів.

Тільки надмірна скромність та вимогливість до себе завадили видати їх своєчасно, - пише чоловік Саліми Ахметівни, Валентин Олександрович.

Після смерті дружини його зігрівають своїм теплом оповідання коханої дружини.

“На терезах долі” (1997) - друга збірка письменниці. Багато сюжетів оповідань взято безпосередньо з життя, певною мірою автобіографічні. “Іда”, “Не треба”, “Стежками сподівань”(1998)

Оповідання, що входять до цієї збірки розповідають про незвичайні долі людей, які до кінця лишаються порядними, вірними своєму обов’язку, мужніми за будь-яких обставин, чистими у коханні. “Я повертаюсь...”(2000 р.) “

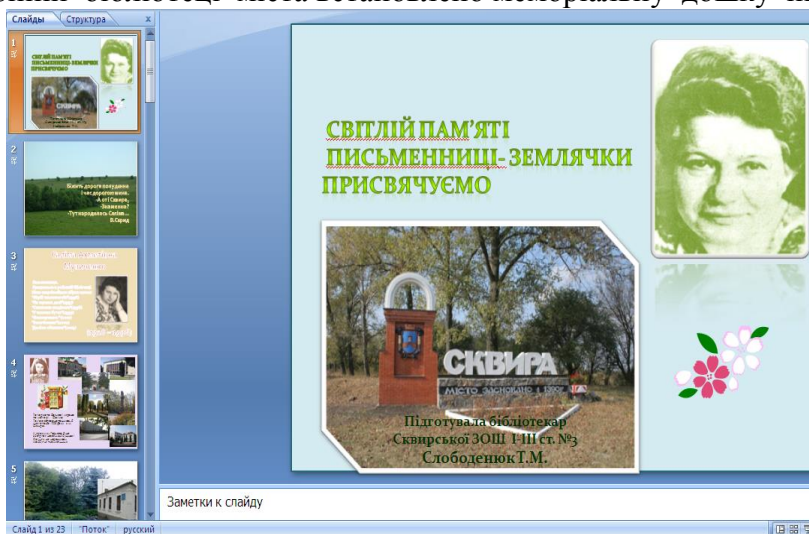
Я повертаюсь...” Винесений в назву книги заголовок однієї з новел глибоко символічний. Він ніби засвідчує повернення письменниці через свої книги із небуття в сьогодення “Золоті гноми” (2002)

Абсолютна більшість сюжетів творів Саліми Музиченко взята безпосередньо з життя. Відтворено чимало реальних ситуацій та подій. Іноді лише частково змінені імена.

“Долі не обминеш” (2004) Це вже сьома збірка творів Саліми Ахметівни.

Сюжети їх, як правило, взяті з життя. “Долі людські надихають мене”, казала письменниця. Разом з своїми героями вона сміється і плаче, радіє їх удачам і сумує, коли їм важко.

6 листопада 2008 року, напередодні 80-річчя від дня народження С. Музиченко на центральній районній бібліотеці міста встановлено меморіальну дошку письменниці.

Учень 2:

Гімн Сквирі

Смарагдове диво ти, Сквиро моя,
Початок життя й батьківщини.
Сквиряни, в нас з вами своя тут земля,
Свій дім, свої святі могили...
Свій перший слід на цій землі
Лишаєм тут, мої сквиряни,
А вирушаючи в путі,
Ми тут серця свої лишаєм.

С.Музиченко

Схилилось віття на алею,
Десь тут, десть тут її сліди...
Ми стоїмо,
Мов стрілись з нею,
І попрощались назавжди...

📖 Презентацію розміщено на диску: [Саліма Музиченко.ppt](#)

**Методична розробка бесіди «Голодомор 1932-1933рр. на Сквирщині»
(для учнів 5-6 класів з мультимедійним супроводом)**

У Сквирському районі до 1932 року була достроково завершена суцільна колективізація з усіма негативними її наслідками. Але грубе порушення добровільності при вступі в колгоспи, надмірна поспішність у проведенні колективізації, порушення принципу зацікавленості трудівника призвели до зниження продуктивності праці, впала культура обробітку землі.

Негативну роль відіграло також жорстоке ставлення до заможних селян, яких розкуркулювали, тобто влада знищувала справжніх хліборобів. Всього на Сквирщині було розкуркулено 118 сімей. Селяни чинили опір примусовому вступу до колгоспів, почався стихійний забій домашньої худоби.

Як свідчать архівні матеріали, під час колективізації на Сквирщині масово застосовувались репресії щодо тих, хто зволікав зі вступом у колгосп, до членів партії, голів колгоспів та сільських рад, уповноважених по селах, яким не вдавалося виконувати нереальні плани збирання посівного матеріалу в населення, плани хлібозаготівлі. В 1930-1933 роках в районі було засуджено 55 осіб, з них на 3 роки позбавлення волі – 43, на 5 років – 3, на 7 років – 1. Серед засуджених 6 колгоспників, три священники, два вчителі, один робітник, один службовець та два, що тимчасово не працювали.

Навесні цього року переважна більшість господарств не мала достатньої кількості посівного матеріалу у зв'язку з тим, що для виконання надмірних планів хлібозаготівель забирався навіть посівне зерно. Це вплинуло на те, що урожай 1932 року був нижчим за

За даними обласного архіву та шляхом опитування старожилів вдалося встановити втрати населення в населених пунктах району:

Назва населеного пункту	Загальна кількість померлих	Кількість встановлених жертв по прізвищах та іменях
Антонів	183 чол., в т.ч. 55 дітей	12 чол. в т.ч. 2 дітей
Буки	183 чол.	38 чол.
Безугляки	281 чол.	202 чол.
Великі Єрчанки	654 чол., в т.ч. 334 дитини	185 чол., в т.ч. 10 дітей
Великопольське	922 чол.	194 чол., в т.ч. 83 дітей
Горобівка	498 чол.	86 чол., в т.ч. 26 дітей
Доманівка - Квітневе	150 чол.	72 чол., в т.ч. 36 дітей
Дулишківе - Безпечна	не встановлено	48 чол., в т.ч. 16 дітей
Дулишківе	91 чол.	91 чол.
Каленив	937 чол., в т.ч. 183 дитини	122 чол.
Кам'яні Гребля - Золотуха	не встановлено	128 чол.
Красноліси	172 чол.	32 чол.
Красівка	83 чол.	83 чол.
Кришталівці - Цапівка	267 чол.	55 чол.
Ленінське - Нова	200 чол.	175 чол.
Пустоварівка	102 чол.	102 чол.
Малі Єрчанки	419 чол.	419 чол., в т.ч. 47 дітей
Миньківці	165 чол.	165 чол.
Монастирська	485 чол.	485 чол.
Рибниць	не встановлено	39 чол., в т.ч. 5 дітей
Хутір Ульянівка	не встановлено	57 чол.
Орлівське	900 чол., в т.ч. 40 чол., за даними обласного державного архіву	417 чол., в т.ч. 143 дітей
Пиньки	не встановлено	45 чол., в т.ч. 11 дітей
Пустоварівка	не встановлено	165 чол., в т.ч. 7 дітей
Рогівка	539 чол.	486 чол.
Рудя	не встановлено	36 чол., в т.ч. 5 дітей
Саміридок	не встановлено	48 чол., в т.ч. 11 дітей
Селівка	154 чол., в т.ч. 36 дітей	149 чол., в т.ч. 36 дітей
Таборів	351 чол.	49 чол., в т.ч. 27 дітей
Терешки	не встановлено	35 чол., в т.ч. 18 дітей
Чубинці	322 чол.	31 чол., в т.ч. 23 дітей
Шапівка, Токарівка	300 чол.	137 чол., в т.ч. 79 дітей
Шалівка	не встановлено	27 чол., в т.ч. 10 дітей
Шарайівка	900 чол., в т.ч. 300 дітей	769 чол.

Сльоза омиває душу

Очіма свіжків

Всього на Сквирщині під час голодомору загинуло більше як 9124 земляків, в тому числі 888 дітей, з яких відомі імена лише 5146 осіб, з них 594 дітей, хоча ці цифри - не точні, тому багато убогих душ попили в небуття, імена і прізвища яких ми ніколи не дізнаємось.

Заметки к слайду

попередні роки. Але його цілком вистачило, аби держава знову не довела до сіл явно нереальні, завищені плани хлібозаготівель. Для їх виконання спочатку вивезли все зерно,

навіть посівне і фуражне, з колгоспів, а потім почали відбирати у всіх без розбору селян. Разом з зерном місцеві активісти відбирали або знищували всі продукти харчування.

Після цього почався страшний голод. Він охопив усі села району. Найбільше постраждали Каленна (померло 937 людей), Великополовецьке – 922, Рогізна – 554, Пустоварівка – 520, Горобіївка – 448.

Масштаби голодомору в районі засвідчує “Записка по прямому проводу Київського обласного відділу ДПУ голові ДПУ України про кількість голодуючих на Сквирщині станом на 1 березня 1933 року”:

У 48 населених пунктах було голодуючих дорослих – 8129, дітей – 7155, хворих – 180, опухлих – 561, померлих – 802, випадків людодїства -1, випадків трупоїдства -3. Цифри теж явно занижені, але й вони дають уявлення про жахливу картину голоду.

За даними обласного архіву та шляхом опитування старожилів вдалося встановити втрати населення в населених пунктах району.

Всього на Сквирщині під час голодомору загинуло більше як 9124 земляків, в тому числі 888 дітей, з яких відомі імена лише 5146 осіб, з них 594 дітей, хоча ці цифри – не точні, тому багато убієнних душ полинули в небуття, імена й прізвища яких ми ніколи не дізнаємося.

 Презентації розміщено на диску [Голодомор.ppt](#); [В.Нестайко.ppt](#); [Гоголю 200 !.ppt](#)

*Голомоза Л. М., бібліотекар
Великомотовилівської ЗОШ І-ІІІ ст.
Фастівського району*

Методична розробка народознавчого вечора «Традиції та звичаї українців» (для учнів 6-7 класів)

Учітесь, читайте,
І чужому наuczайтесь,
Й свого не цурайтесь.
Бо хто матір забуває.
Того Бог карає,
Того діти цураються,
В хату не пускають.

Бібліотекар: Сьогодні як ніколи є важливим вивчення й усвідомлення традицій та звичаїв українського народу з метою відродження й ставлення світоглядних принципів, національної гідності та самосвідомості молодого покоління. Кожна людина прагне чогось прекрасного, справжнього, рідного, яке живе в цілющих джерелах української народної пісні, народних обрядах, тому що це – наша душа, наше минуле, сьогоднішнє й майбутнє.

Учень 1: Кожна нація, кожен народ має свої звичаї, які формувалися протягом багатьох століть, передавалися від батьків до дітей. Наша Україна багата й славна прекрасними традиціями, які протягом тисячоліть вбирали в себе народну мораль, добрі стосунки, людяність, мудрість, і є безцінною духовною скарбницею українського народу.

Ми, українці, є нацією дуже давньою, і свою культуру наші пращури почали творити задовго до прийняття християнства. Разом із християнством Візантія принесла нам свою культуру, яка приєдналася до нашої рідної батьківської. Ще й до тепер помітне в українських звичаях і усній народній творчості поєднання давньоукраїнської, дохристиянської культур.

Але ми до цього так звикли, що іноді не можемо розпізнати, де кінчається в народних звичаях давньоукраїнське і де починається християнське, бо давньоукраїнські традиції ввійшли у плоть і кров наших звичаїв, і тепер ми не уявляємо собі Різдва без куті, Великодня без писанки. Все це – наша дохристиянська культура, наша найдавніша традиція. Кутя – це символ урожаю, писанка – це символ народження весняного сонця. Зелене гілля охороняє житло від нечистих духів, що прокидаються разом із воскресінням природи, – від русалок, мавок, перелесників... Купало – це типове дохристиянське свято з усіма давньоукраїнськими атрибутами. А Свят-вечір символічно об'єднує людей, що належать до одного роду, однієї нації.

Учень 2: Одне з найважливіших родинних свят, один із найбільш магічних днів, коли кожна сім'я і словом, і ділом створила у своїй оселі атмосферу затишку, багатства, щастя й миру – Свят-вечір, що припадає на 6 січня. Вся родина цього вечора неодмінно має бути разом, щоб і протягом року пам'ятати про міцність родинних зв'язків. Коли ж починає вечоріти, хазяїн дому вносить пшеничний сніп, символ урожаю – дідух. А господиня приготувавши святковечірніх дванадцять пісних страв, разом з дітьми святково накривають стіл. Їсти починають коли сходить вечірня зоря. Першою традиційно слід куштувати кутю.

Після вечері діти оббігали рідних і близьких, сусідів з колядками. Колядування – співання ритуальних пісень – побажань господарям осель та їх родині. У цьому дійстві брали участь і молодь. Вони вдягалися в різні костюми й ходили з різними колядками колядували, від хати до хати. За колядування господарі будинку пригощали їх різними ласощами. Таке дійство описано у творі М.Гоголя «Ніч перед Різдвом» та створено фільм.

Учень 3: Серед весняних свят українців особливим багатством обрядових дій і звичаїв вирізнявся великодній цикл – Великдень. Це свято на честь Воскресіння Ісуса Христа, тобто перемоги добра над злом і світла над пільмою, життя над смертю. За тиждень до Великодня наставала Вербна неділя. З цього дня починали безпосередньо готуватися до Великодня. Найважливішою справою було випікання святкових пасок та розписування писанок.

На святкування Великодня до церкви сходилося все село. Під час служби святили яйця, паску й воду. Потаємні бажання, загадані під час великоднього богослужіння, мають магічну силу. У відповідь на священникове «Христос воскрес!» треба відповідати «Воістину воскрес!», якщо загадати заповітне бажання – воно обов'язково здійсниться.

Учень 4: У нас в Україні також святкується ще й свято Івана Купала – час літнього сонцестояння, що припадає з 6 на 7 липня, найкоротших ночей і найдовших днів, коли життєва енергія природи досягає свого апогею: трави й квіти набирають найбільшої цілющої сили, дозрівають овочі й хліба, відбувається весілля Сонця й Води.

Обрядові ігри та вірування в ніч на Івана Купала супроводжувалися купальськими піснями, веселими ігрищами, хороводами, плетіння вінків та купанням.

Перед заходом сонця на вигонах, біля річок, збирались дівчата з квітами та вінками в руках. Хлопці приносили зрубану розлогу вербу, з якої робили Купало. Його вбирали вінками з калини та барвінку, завітчували волошками, духмяним зіллям, чорнобривцями, червоним маком. На берег річки сходились усі жителі села. Хлопці розпалювали вогнище, через яке стрибали учасники свята, аби «очиститись» купальським полум'ям. Наприкінці дійства Купала топили в річці, а дівчата пускали вінки зі свічками на воду з тим, щоб відгадати власну долю.

До самого ранку тривало гуляння. В цю ніч вирушали в ліс по папороть, яка, за переказами, мала зацвітати в ніч на Івана Купала. Хто побачить її цвіт, той, вважалося, буде щасливим, а хто ще й зірве цю квітку, той здобуде чарівну силу. Про святкування Івана Купала дуже добре описано в творі Миколи Олійника «Дочка Прометея».

Учень 5: З родинних свят в українців найважливішим було весілля, яке включало в себе цілу низку обрядових дій. Це унікальний народний обряд, своєрідне колективне свято, якому передують перед весільні дійства – сватання, заручини, оглядини.

Сватання – це перша зустріч представників двох родин для досягнення згоди про шлюб. Порадившись із батьками, наречений запрошував двох родичів до старостування. Це були поважні, вже одружені чоловіки. Сватати дівчину вирушали пізно ввечері, щоб у разі відмови зберегти сватання в таємниці. Після традиційних вітань і промовлянь вводили дівчину й кликали молодого, який стояв у сінях. Після того, як обоє молодих виявляли прилюдну згоду, дівчина пов'язувала руку молодого хусткою, а старостів – рушниками, а у разі відмови підносили гарбуз. Обряд сватання прекрасно висвітлив у своїх творах Г.Квітка-Основ'яненко «Маруся», «Сватання на Гончарівці».

Учень 6: Незабаром після першої дії сватання відбувалось ще дві зустрічі шлюбних сторін, що називались оглядинами та заручинами. Оглядини на Пороссі майстерно описав І.Нечуй-Левицький у повісті «Кайдашева сім'я».

Після сватання дівчина носила в косі червону стрічку, це означало, що дівчина засватана.

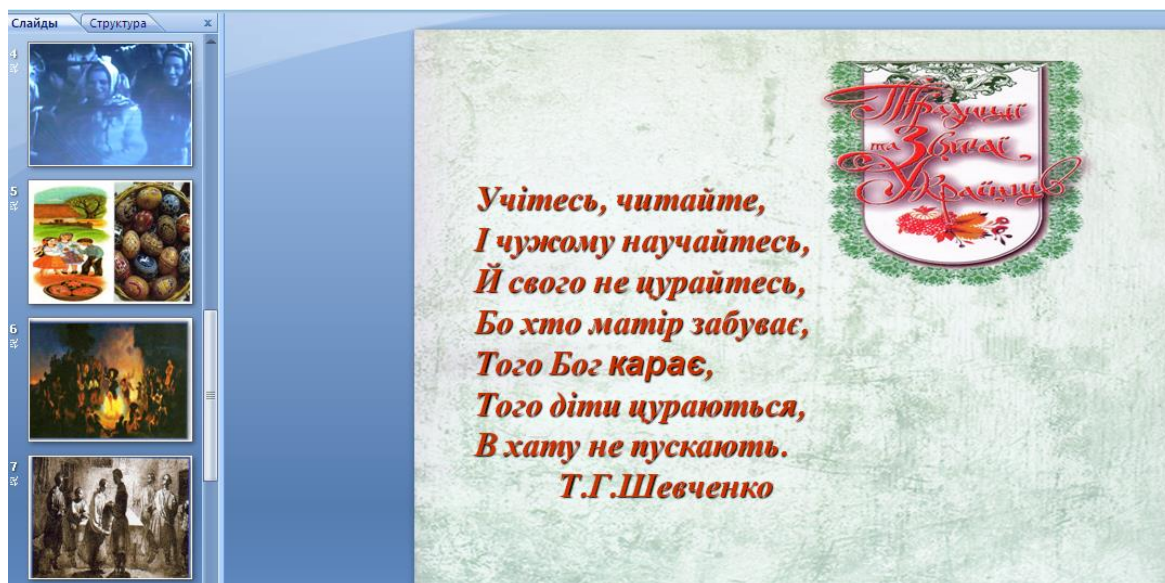
Українське весілля – це неповторне обрядове дійство в побуті нашого народу. Одне з таких обрядових дійств – це вінчання. В 70-ті роки вважалося, що вінчання – це церковний захід, і його майже не згадували. Так знищувалася традиція, яка зараз знаходить своє відродження, прагне увійти в правічне русло.

Учень 7: Звичаї – це ті неписані закони, якими люди керуються в найменших щоденних і найбільших загальнонаціональних справах. Звичаї – це ті, найцінніші елементи, що об'єднують окремих людей в один народ, в одну націю. В усіх народів світу існує повір'я, що той, хто забув звичаї своїх батьків, карається людьми і Богом. Він блукає по світі, як блудний син, і ніде не може знайти собі притулку, бо він загублений для свого народу.

Отож, не забуваймо, що ми – українці, і пам'ятаймо свої народні традиції. Будемо ж вивчати, підтримувати, берегти традиції, цілющі народні джерела, щоб наша Україна стала заможною і красивою.

Вірш «Українка я маленька» (з народного)

Бібліотекар: Хто зацікавився нашою духовністю, може звернутися до літературних видань, які пропонує наша шкільна бібліотека.

*Голомоза Л. М., бібліотекар
Великомотовилівської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Фастівського району*

**Методична розробка літературного вернісажу «Поезія – надбання вічності»
(для учнів 8-9 класів)**

Мета: ознайомити учнів з літературними перлинами України.

Під музику з'являються слова, які читає учень

Страшні слова, коли вони мовчать,
Коли вони зненацька причаїлись,
Коли не знаєш, з чого їх почать,
Бо всі слова були уже чиймись.

Хтось ними марив, мучився, болів,
Із них почав і ними ж і завершив.
Людей мільярди і мільярди слів,
А ти їх маєш вимовити вперше!

Все повторялось: і краса й потворність,
Усе було: асфальти й спориші.
Поезія – це завжди неповторність,
Якийсь безсмертний дотик до душі.

Л. Костенко.

Бібліотекар: Любі діти! Шановні гості! Сьогодні, 21 березня, відзначається Всесвітній день поезій. І ми сьогодні разом з вами поринемо у світ доброти, щирості, співчуття, любові й краси – у світ поезії. І щоб душі наші, як колись листочки кактуса, не зсохлися так, що стали колючками, то будемо говорити про поезію.

Ведуча: Кожна людина має свій характер, свої уподобання, інтереси, смаки. Одні у нас совісні, працьовиті, чесні, до людей привітні, у всякій справі на них можна покластися. А інші, грубі, невиховані, безвідповідальні. Чому це так? Думаю про себе і своїх друзів. Ми теж дуже різні. Але мені здається, що у кожного з нас мусить частіше проявлятися доброта, чуйність, милосердя, чесність і відповідальність за свої слова та вчинки. Про кращі людські чесноти нагадує вірш В.Симоненка «Ти знаєш, що ти – людина...»

(Читає вірш учениця 7 класу)

Ти знаєш, що ти – людина.
Ти знаєш про це чи ні?
Усмішка твоя – єдина,
Мука твоя – єдина,
Очі твої – одні.
Більше тебе не буде.
Завтра на цій землі
Інші ходитимуть люди,
Інші кохатимуть люди –
Добрі, ласкаві й злі.

Сьогодні усе для тебе –
Озера, гаї, степи.
І жити спішити треба,
Кохати спішити треба –
Гляди ж не проспи!
Бо ти на землі – людина,
І хочеш того чи ні –
Усмішка твоя – єдина,
Мука твоя – єдина,
Очі твої – одні.

Ведучий: Сьогодні важко сказати, де і коли розпочалося те джерело, яке на сьогодні, подолавши багато століть, мужніючи і розвиваючись, витворилось у могутній потік, який ми називаємо поезією.

Від часу Котляревського до днів Шевченка, а від них до епохи Франка, Лесі Українки й аж до наших днів українська поезія, будучи живою гілкою рідної літератури, збагачувалась неповторними зразками поетичного мистецтва. Поезія і музика мають багато спільного. Музика – рідна сестра поезії. Тому й не диво, що для багатьох поетів музика є невід'ємною частиною мистецтва. (*Пісня «Чорнобривці» слова М.Сингаївського*)

Ведуча: Сьогодні ми будемо говорити про поетів рідного краю, а також наших юних поетів-школярів, які роблять перші поетичні спроби.

(*Демонстрація збірок поезій рідного краю, та збірки поезій учнів нашої школи «Думки у слово переллю»*).

1. Володимир Косовський (*портрет, уривок з вірша, що присвятила дочка, титульна сторінка збірки*).

На столі велике фото.
Задивилась в обличчя ясне.
І очей твоїх добрий дотик
До сльози зворушив мене.
Добрі зморшки і сиві скроні
Випромінюють біль і тепло.
Легка усмішка, щирості повна –
Ніби й горя в житті не було.

Ведучий: Косовський Володимир Іванович народився 28 липня 1923 року в селі Веприк на Фастівщині. Почав писати вірші в 1938 році. Володимир Косовський – відомий український поет, автор багатьох статей, засновник у своєму рідному селі Веприку, що на Київщині, музею композитора Кирила Стеценка. Життя поета – важке і прекрасне, з болями і муками, перемогами й radoщами, втратами й здобутками, втілене в численних віршованих рядках – красивих і мудрих. А ще у дітях і онуках, яких він навчав любити рідну землю, рідне слово так само широ, як любив їх сам.

В.Косовський – лауреат літературної премії ім. Валерія Марченка.

Помер В.Косовський 29 травня 2000 року. У місті Фастові 2003 року заснована щорічна літературно-мистецька премія ім. В.Косовського.

(*Учень 7 класу читає вірш*)

Говорила мати:
«Не забудь ти, сину,
Як збудуєш хату,
посади калину,»
Білий цвіт калини –
радість України,

А вогнисті грона –
наша кров червона,
Зоряний пучечок –
предковічні люди
Клали козакові
мертвому на груди.
В сніговій метілі
кров'ю червоніє,
Оживе весною –
цвітом зарясніє,
Прикраша садиби
і луги веселі
Іменем цим славним
називали села.
Щоб байдужі руки
віти не ламали,
Дівчина в легенді
калиною стала.
Зоряна калина –
і краса, і врода,
Символ і безсмертя
нашого народу.
Пам'ятайте ж, діти:
що сказала мати:
«Посадіть калину
в себе коло хати.»

В.Косовського «Зоряна калина» 1985р.

2. Жук Світлана Михайлівна (*портрет з написом, титульні сторінки збірок «Мамині квіти», «Земля берегинь», «Дитяча світлиця»*)

Ведуча: Жук Світлана Михайлівна народилась 1938 року в селі Велика Офірна, що на Фастівщині. Закінчила Кременецький педагогічний інститут, хіміко-біологічний факультет. Друкувати вірші почала з 80-х років у газеті «Перемога». 34 роки вчителювала у школах Фастівського району. Вийшли у світ її збірки «Мамині квіти», «Земля берегинь» та «Дитяча світлиця». Проживає в селищі Борова.

А зараз учениця 9 класу прочитає вірш «Дякую матусю»

Росяним світанком червоніють вишні
І не замовкає пісня солов'я,
А моя матуся на подвір'я вийшла,
Не заспить ніколи матінка моя.

Не заспить ніколи пташка моя рання,
Скрізь вона встигає, всюди поспіша,
А лягає спати, як завжди, остання,
Лиш тоді спочине мамина душа.

А душа у неї ніжна та співуча,
З піснею вертає в молоді літа,
То вона сумує, як верба плакуча,

В радості, мов квітка, пишно розквітла.

Грілась я в промінні маминої казки,
Казки, що чекала доброго кінця.
Все добро на світі, вся любов і ласка,
Вперше народились в маминих серцях.

Ти прости, матусю, за безсонні ночі,
Вдячна тобі, мила, за казки й пісні.
Я до них, рідненька, і тепер охоча,
Все, що ти любила, віддала мені.

Жук С.М.

3. Гречко Віра Василівна (*титulyнi сторiнки збiрок «Небесними дорогами» та «Сакура цвіте», портрет з написом*)

Ведучий: Гречко Віра Василівна народилася 6 січня 1942 року в селі Кожанка Фастівського району на Київщині в сім'ї робітників. Має вищу педагогічну освіту. Вчителювала, викладала суспільні науки у військових закладах, друкувалася в періодиці.

З 1985 року очолювала у Печерському районі м.Києва, товариство «Знання». У 2002 році вийшла на пенсію. У 2000 році побачила світ перша її збірка поезій «Туга журавлина», у 2002 році у співавторстві з Володимиром Оберенком вийшла друга збірка поезій «Небесними дорогами», а у 2005 році збірка «Сакура цвіте». Ось один з її віршів, епіграфом до нього є слова Володимира Оберенка:

«Ми – дві долі, що їх
для кохання й жалю
Божа воля у ціле єднає»

А вірш називається «На роздоріжжі долі обнялись».
(*вірш читає учениця 9 класу*)

«Курли», «курли», «курли»...
Журавонька підбита плаче.
З пораненим крилом, одна на самоті.
Нестерпний біль свій винесла терпляче,
Сльозою вмившись, притулилась до землі.
Осиротіла. Друг злетів у вирій,
А діточки свій шлях в житті знайшли.
І день туманом вже умився сивим,
І сивим димом скроні обросли...
«Курли», «курли», «курли»...

Самотній журавель прощається з гніздом,
Бо загубив подруженьку навіки.
В зажурі гірко помахав крилом,
Злетів шукати у недолі втіхи.
«Курли», «курли», «курли»...
А, летючи, стомивсь. Сів відпочити з дороги.
Помітив птаха з раненим крилом,
І хутко поспішив на допомогу,

З любов'ю ніжно обгорнув теплом.
Красиві і засмучені обоє
На роздоріжжі долі обнялись,
І, розпрощавшись з тугою гіркою,
Крильми обнявшись, вгору піднялись.
«Курли», «курли», «курли»...

Гречко В.В.

Ведуча: Школа – це берег дитинства, від якого відчальюють у самотійне плавання маленькі човники, щоб повернутися кораблями чи навіть океанськими лайнерами. І сьогодні хочеться згадати наших випускників Бурдюженко Ліду та Бараболю Таню. Навчаючись у школі, вони писали вірші, які ми зібрали у своїй шкільній збірці «Думки у слово переллю»

(Демонстрація збірки та коротенькі відомості про Л.Бурдюженку і Т.Бараболі)

Учень читає вірш «Найдорожче»
Для українського народу
Рідна мова – найдорожча:
В лиху чи сонячну погоду
Для всіх однаково хороша.
Чарівні й ніжні є слова
У тебе, Мово солов'їна, -
А є глибокі, як Дніпро,
Немов пшениця – золоті,
Як небо, що несе добро,
Як мир і щастя у житті...
Вона – єдина, калинова,
Така прекрасна повсякчас,
Привітна й ніжна, Наша мова –
Найбільший скарб, що є у нас!

Т.Бараболя

Учениця читає вірш Л.Бурдюженку «Упади в мої обійми, Україно!»

Упади в мої обійми, Україно!
Світло-сонячними фарбами засяй!
Пригорну тебе до серця мов дитину.
Я люблю тебе безмежно, Рідний Край!!!
Марю я твоїми зорями у травні,
Марю росами твоїми у степах.
І мені болять всі рани твої давні,
І печаль твоя, оспівана в піснях.

Л.Бурдюженко

Бібліотекар: До цієї збірки ми додаємо вірші інших наших поетів-аматорів, які хочуть попрабувати свої сили у поетичному слові. Їхні римовані рядки – то перші несміливі кроки в прекрасну країну Поезію.

Учні 11 класу читають свої вірші
Домбровська Анжела «Шкільна бібліотека»
Доля Ірина «Дитинство»
(Пісня «Мамина вишня» слова А.Малишка.)

Бібліотекар: Хто заперечить, що «поезія любить не всіх, поезія всім не дається». А тільки тим, хто тонко відчуває слово, дорожить ним, розуміє, що воно – початок усього світу,

бо приносить радість творчості, задоволення від спілкування. Тому нашу презентацію я закінчую словами

Як білих журавлів,
Як первоцвіт казковий,
Як невмирущий спів,
Плекаймо рідне слово!

📖 Презентацію розміщено на диску [Голомоза Л.Поезії.ppt](#)

№	Реєстрацій	Автор та іні	Назва	Кл	Рік в	Поле1	Видавництво	Дата отрим	Предмет	Ціна	К-т	Сума	Відмі
143	9230	Скуратович О.	Географія	6	2000					4,95	17	84,15	
135	9237	Ільченко В.Р.	Природознавств	5	2000					4,50	2	9,00	
145	9239	Мусієнко	Біологія	6	2000					6,73	2	13,46	
154	9241	Масляк П.О.	Географія Україн	8-9	2000					5,86	1	5,86	
155	9245	Сиротенко Й.	Географія україн	9	1999					5,89	3	17,67	
156	9253	Чиркова О.С.	Зарубіжна літ.	11	2000					3,58	15	53,70	
157	9255	Борецький	Зарубіжна літ.	11	2000					7,00	6	42,00	
153	9260	Цимбалюк В.В.	Українська літ.	7	2000					6,07	2	12,14	
150	9261	Сафарян	Зарубіжна літ.	7	2000					4,97	5	24,85	
41	9265	Івасько Н.С.	Живий	2	2000			19.10.2000	народознавств	7,07	2	14,14	
151	9274	Карліна О.	Історія середніх	7	2000					7,39	1	7,39	
126	9278	Алатон А.	Пригоди у Країні	1	2000					1,54	18	27,72	
38	9279	Коструба С.С.	Золоте джерело	2	2000			03.04.2000	народознавств	7,42	1	7,42	
59	9283	Івасько Н.С.	Дивосвіт	3	2000			20.02.2001	народознавств	6,49	3	19,47	
152	9284	Карліна О.	Історія середніх	7	2000					7,18	17	122,06	
127	9291	Місюра Т.В.	Математика	5	2001					6,18	1	6,18	
13	9293	Лужний В.М.	Музика	1	2001		К."Пед-на дум	23.03.2001	музика	3,20	1	3,20	
24	9295	Білецька М.А.	Рідна мова	2	2001		К."Освіта"	23.03.2001	укр. мова	6,01	18	108,18	
29	9296	Богданович М.	Математика	2	2002		К."Освіта"	23.03.2001	математика	5,52	20	110,40	
7	9302	Вашуленко М.	Супутник буквар	1	2001		Інст. пед. АПН	25.04.2001	читання	3,15	15	47,25	
142	9303	Пасічник Є.	Українська літ.	6	2001					6,85	30	205,50	
123	9304	Вашуленко М.	Буквар	1	2001					5,18	3	15,54	
2	9305	Савченко М.	Математика	1	2001		К."Освіта"	23.03.2001	математика	4,11	27	110,97	

*Півненко Л. П., бібліотекар
Пустовітської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Миронівського району*

Методична розробка уроку-реквієму «За полеглих і живих...» (для учнів 9-11 класів)

Мета: Висвітлення події війни в Афганістані.

Ведуча: Офіційне введення регулярних частин Радянської армії в Афганістан почалося 25 грудня 1979 року, а їхнє виведення було завершено 15 лютого 1989 року.

Афганістан болить у нас в душі
На тій землі ви всі були чужі
Та ви солдати. Вам дано наказ,
Те пекло ви згадали сотні раз.

Н. Смаглюк

Війна в Афганістані ще довго буде озиватися болем у серцях нинішніх і прийдешніх поколінь.

Адже через полум'я афганського полум'я пройшло понад 620 тисяч військовослужбовців, 21 тисяча робітників та службовців колишнього Радянського Союзу.

За 9 років людські втрати склали 14453 чоловіки. З них 4 генерали, 2129 офіцерів, 632 прапорщики, 11549 сержантів і солдат, 139 робітників і службовців...

Убито в боях 9511 чоловік, померло від ран 2386, від хвороб 817, 1739 пропали безвісти, в полоні.

Україна дала кожного п'ятого бійця – «афганця», понесла чверть усіх матеріальних витрат СРСР на допомогу Афганістану. Військово-транспортна авіація була укомплектована в основному літаками АН-26, які виробляли в Україні. Багато танків, БМП та БТРів також вироблялись у нас.

Їм було двадцять років. До лав радянської армії вони приходили ще безвусими хлопчиками, на плечі яких ліг тягар війни на чужій землі. Як було їм там? На чужій, гарячій афганській землі, яка не могла дати такого тепла, яке випромінювала навіть у люті морози рідна батьківська земля. Що відчували вони, коли замертво падали на розпечене каміння і з розкритими від подиву очима дивилися в чуже важке небо. Хто закривав юні очі, і хто поклав грудочку такої рідної, легкої землі на безіменну могилу? Мабуть, наша пам'ять про них і нестримні материнські сльози, пролиті за ці довгі роки без рідної кровинки.

Миронівщина провела на чужину 94 своїх синів.

Через пекло афганської війни пройшли й наші земляки.

Це:

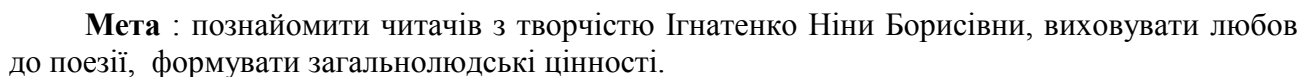
- Гуленко Володимир Михайлович
- Красноліцький Віктор Іванович
- Залізний Іван Васильович
- Гниденко Петро Володимирович
- Таран Сергій Миколайович

Ведучий: Пішло 10, а вернулося дев'ять. Десятого, Галіченка Василя привіз ескорт молодих струнких солдатів, одягнених у парадну форму. Але це був сумний ескорт і солдати відводили погляд від рідних Васі, ледве стримуючи сльози, проводжаючи його в останню путь. Він прожив коротке життя, але не знав, що його пам'ятатимуть довгі роки, що назвуть вулицю його ім'ям, що кожного року до його могили та обеліску будуть лягати живі квіти. Але ж хіба це виправдання? Життя перервано й майбутнього немає.

19 років – це чималий відрізок часу. 19 разів журавлі відлітали в далекі теплі краї і верталися назад на батьківщину. За такий час люди досягають певної мети у житті. А ким були б вони, ті, які не змогли залишитися живими. Можливо хтось став би генералом, а хтось вченим, лікарем, учителем або просто доброю людиною. Можливо, в цей день до них зробили б перші кроки їх внуки, а діти промовили б слова: «Спасибі, тату, що залишився живим».

 Презентацію розміщено на диску [Миронівчани в Афганістані.ppt](#)

**Методична розробка зустрічі з відомою письменницею Бориспільщини
Ігнатенко Ніною Борисівною «Титулована українська Мадонна»
(для учнів 9-10 класів)**

Вислів : « Людська душа немов велика скриня,
Висока, повна, щедра і багата»
Н.Ігнатенко

Ведуча 1. Шановні гості! Сьогодні в нашій школі велике свято – зустріч з талановитою поетесою, яка має вже 6 дипломів переможця щорічного літературного конкурсу ім. П.Чубинського, авторки чотирьох власних збірок, титулованої української Мадонни 2007 року - Ніною Борисівною Ігнатенко.

1. Народилась Ніна Борисівна 25 травня 1955 року в селі Гусинці Бориспільського району, якого давно вже немає у зв'язку з будівництвом Канівського водосховища.

Лиш зацвітає котик на лозинці,-
 У снах мені з'являються Гусинці,
 І далина Дніпрова неозора,
 Луги, озера і піщані гори.
 Заб'ється серце швидко, як у пташки,
 Згадаються, як блюдечка, ромашки,
 Шовкові трави в пояс, наче коси,
 Дніпрові хвилі і сріблясті роси.
 Згадаю Горобіївку, Цегельню,
 Кулидиху, Горби, - ту рідну землю,
 Що палко я кохала так малою,
 А стати їм судилося дном моря.
 Болять в мені лелеки на тополі,
 Болять озера й хвилі проса в полі,
 Болять акації, шовковиці і кручі,
 Болить Старик розбурханий, ревучий.
 Жалію все: від жолудя до плоту,
 Пісенного свого жалію роду.
 Лише того, хто глумить так природу,
 Того, клянусь, не пожалію зроду.
 Лиш зацвітає котик на лозинці,-
 У снах мені з'являються Гусинці...
 (Збірка « Барви життя» , - 2006р. « Спогад»)

1. Писати вірші Ніна Борисівна почала ще в другому класі. Її перший вірш був про маму, адже мати прищепила їй любов до пісні, до рідного слова, до вишивання.

2. Довгими вечорами в с.Гусинці, де вони тоді жили, співали жалісних рекрутських і веселих козацьких пісень, вишивали при каганці і при свічці.

1. Ніна дуже любила співати. Коли вона була дитиною, думала, що невміння співати – це якась вада у людини, бо в їхній сім'ї співали всі.

2. Від неньки впадкувала я любов
 До пісні, слова і до вишивання.
 За посаг цей я вдячна знов і знов
 За щирість, правду, мудрії повчання.
 В житті моєму сіяло й мело,
 Ревло й шуміло, віяло й крутило...
 Я твердо знаю: що б там не було,-
 Горя не звідавши, я не булаб щаслива.
 Тепер, як літо в осінь поверта,
 Живу не пишно й не завжди затишно.
 Горджусь дітьми, за них болить душа,
 Вже внучку маю, як квітучу вишню.
 Люблю людей і землю цю люблю.
 Козацька вдача – це мені від тата.
 Я народилася в квітучому маю,
 То ж збережу його до листопаду.
 Лиш 50 мені... Навіщо лік,

Коли ще хочеться і жити, і творити.
Горить свіча...Кують зозулі вік...
Його ні врізати, кажуть, ані доточити.
Тож хай пінує вишня за вікном,
Хай ягоди її смакують птиці.
Нехай співають друзі за столом,
Бо стежку топчуть лиш до доброї криниці.
(Збірка « Барви життя», - 2006 р.)

1.Сім'я Ніни Борисівни після того, як Канівське водосховище затопило с.Гусинці, переїхала в інше – Сошників, яке стало другою рідною домівкою для поетеси. Про мальовничий Сошників, де

« ранок трусить срібні сльози» розповідає вірш « А ви були хоч раз у Сошникові?» (Учень читає вірш)

2.Закінчивши Сошниківську восьмирічну школу, Ніна Борисівна навчалась у Переяслав – Хмельницькому педучилищі.Там теж продовжувала творити, співала у хорі, тріо, соло, квартеті.

1. Лірична героїня поезій Ніни Ігнатенко – це жінка...Поряд з мотивами любові до рідної землі, до свого роду вагомим є й мотив кохання, осмислення своєї долі, філософське осмислення свого призначення на цій землі.

Живу, мабуть, немарно на землі,
Бо все мені отут до болю рідне:
Садок в цвітінні, полечко дорідне,
Її турботи і її жалі.
Про неї мої вірші і пісні.
На рушниках жарка калина квітне.
Живу, мабуть, немарно на землі,
Бо все мені отут до болю рідне.
« Не варто жити, щоб важче лиш землі», -
Це мами заповіт.Неспокій серця,
Завзяття неміліюче озерце –
Плодючі сходи на душі ріллі.
Живу, мабуть, немарно на землі...
(Збірка «Цвітуть на хатнищах бузки»,-2009р.
«Живу, мабуть, немарно на землі»)

2. Життя у Ніни Борисівни ,як у кожного на цьому світі, має і чорні і сірі кольори.Але вона намагається їх не помічати, бо в житті прагне « щирості й любові, порозуміння, спокою, тепла». Любов і тепло дає їй родина:

В розлуці й Розпачі, бува, Ридаєш Ридма –
Вже Ряст Розтоптано, Розчарувань Руїна...
Рецепт Рятунку і Розрада від Рутини –
Моя Релігія – це Родовід, Родина...
(Збірка « Від цвіту до плоду» , -2007р.
« Родина»)

1. Своїм дітям та внучці Ніна Борисівна передала

« натхнення, творчість й одкровення світу». Донька Ніни Борисівни - Алла Богуш, відома журналістка газети « Трудова слава», авторка багатьох статей, нарисів, етюдів. Алла, як і мама, закохана в поезію. Вона є лауреатом поетичних конкурсів. Великою чистотою і ніжністю сповнена її поезія:

Коли ти біля мене, я –весна,
Я – ніжність, я – тепло, цвітіння.
Тебе нема – і я немов зима,
Де злетів не бува, самі падіння...
Живи в мені, поки я ще живу.
Світи в мені, поки я ще палаю.
Прошу, не залишай мене одну...
Якби ти знав, як я тебе кохаю!
(Збірка « Від цвіту до плоду» 2007 р.
« Якби ти знав, як я тебе кохаю!»)

2. Внучка Ніни Борисівни – Віталіна Богуш, учениця Вороньківської школи, відмінниця навчання, художниця, неодноразова переможниця районних олімпіад з образотворчого мистецтва, історії, української мови, головний редактор загальношкільної газети « Велика перерва».

Моя білявочка, моя волошка,
Ти на бабуню не схожа й трошки.
Моя веселка, щастячка краплинка,
Ти колосу родинного зернинка.
Ти наша білочка, ніжна кульбабка,
Ти подарунок для мами й татка.
Вишнева гілка і легка хмаринка,
Любові диво – рідна Віталінка.
Волосся з льону мов, в очах зірниця,
У серці щирім добро іскриться.
Ти незабудка, чарівна ромашка,
Дарунок божий, невгамовна пташка.
Засяйся зоринкою у надвечір'ї,
Впади сніжинкою нам на подвір'я.
Твоє наймення – з сонця і привіту,
Ти – перша квітка бабиного літа
(Збірка « Барви життя» 2006 р. « Моїй внучці»)

1. Ніна Ігнатенко має щастя, поділене на двох. Вони завжди разом. А їх прості і багаті душі заповнювати не потрібно. Вони лише доповнюють один одного.

Лиш помітно сивина вплелась у коси...
Ти сказав мені, що то срібляться роси.
І байдуже, що літа, як сни, минають,
Ти ще юна, і тебе я так кохаю!
А з тобою не колотиме ожина,
А з тобою не прогіркне горобина,
А з тобою спростувалося подвір'я,
Що приходить вже до мене надвечір'я.
Ти сказав, що рано жити нам минулим,
Що куватимуть ще довго нам зозулі.
І сказала я, увагою зігріта:

Так не хочеться ще бабиного літа!
А з тобою вік помилкою вважаю,
А з тобою ворогів за друзів маю.
А з тобою відвернули ми нещастя.
Що колись розбили, - то на щастя.

(Збірка «Барви життя», - 2006р.

«З тобою»)

2. Як бачите, вірш присвячений чоловіку Ніни Борисівни – Івану Васильовичу. Він працює вчителем музики у Головурівській та Кийлівській школах та є керівником хору Головурівського сільського Будинку культури, який нещодавно відзначив своє 30 – річчя. Іван Васильович пише музику на вірші різних поетів.

1.Свій перший музичний твір, « Пісню про Головурів» на слова Ніни Ігнатенко, написав у 1983 році. До збірки самодіяльного композитора ввійшли пісні на слова місцевих авторів –

В. Литвина, А. Форостовського, І.Гольоси, Н.Король, С.Кулик, С. Бажан.

2.Син Віталій – працівник Бориспільського аеропорту.

Щораз, як вирушаєш ти в дорогу,
Твій шлях прошу благословити в Бога,
І подумки плету вінок із мрій.
Завжди з тобою я, синочку мій!

Лиш переступиш рідні пороги,
Крізь двкрі в хату прошмигне тривога,
І роздува, й ворухить без угаву
Мою, і так розбурхану, уяву.

Коли тебе нема додому довго,
Веде мене тривога на дорогу.
Лічу хвилини у обіймах ночі...
Крізь темінь світять материнські очі...

Мої молитви, і мої повчання,
Мої поради, інколи бурчання,
Моє безсоння, і мої тривоги,
Мій вузлик із обідом у дорогу,
Моя сльоза, і навіть, наш поріг,-
Все це священний мамин оберіг.

Щораз, як ти в дорогу вирушаєш,
Молитвою твій шлях благословляю.
І сотні непомовлених пробачень
На запізнiлий спомин проміняю...

(Збірка « Від цвіту до плоду» , - 2007 р.

« Синові»)

1. Душа Ніни Борисівни схожа на глибоку криницю, чисту та прозору. Це її крила, що не дають упасти у відчай, зневіру, сіру буденність.

Не все в житті спізнаєш і збагнеш.
Свій календар життя тонкий листаю...
У відповідь на звичне: « Як живеш?»
« Живу, як три меди» ,- відповідаю.

За все, що маю, вдячна долі й Богу.
Ще ряст топчу, пишу свої вірші...
Моє єство переповня тривога:

Як віднайти дієту для душі?

Нестерпно так, коли болить вона,
Як томиться в щоденному терпінні
Чутлива, мов натягнута струна,
На вічне сподіваючись спасіння...

Душа так прагне щирості й любові,
Порозуміння, спокою, тепла...
І, захисту шукаючи у слові,
У царстві рими прихисток знайшла.

Вона, немов сполохане пташа,
То падає вниз, то високо злітає.
Та, відлетівши раз, людська душа,
Із вирію німого не вертає.

То ж саме СЛОВОМ не образьте, люди!
Воно – розрада і душа моєї суті.
Слова пробачень недоречні будуть:
У пеклі віяла, як бач, не подають.

Лікуймо душі! Хай у трьох медах
Їм буде солодко. Нехай від щастя сяють!
А ще нехай кохаються в піснях
І спраглих добротою напувають!

(Збірка «Від цвіту до плоду», - 2007р.

«Дієта для душі»)

2. Ніна Борисівна працює у Головурівській ЗОШ I-III ступенів бібліотекарем. Її поважають і люблять учні та колеги, бо вона вміє в кожному побачити особистість.

1. У школі вона веде гурток вишивання, на заняттях якого виховувала в учнів почуття прекрасного, шану до українських звичаїв і традицій. Разом з дітьми вишивали ікони, рушники, серветки, пейзажі, натюрморти.

2. «Вишиваю, бо це вічне заняття для душі. Люблю дарувати людям прекрасне», - говорить майстриня.

1. Поетеса назавжди закохана у вічне – музику, поезію і зараз веде гурток «Рідне слово». Уміє розгледіти, відчувати у буденному високе та чисте.

Ти- син Землі, чи ти знамення Бога?
Акцент з народження, чи ти приходиш згодом?
Любов потрібна, щоб тобі зростати,
А може ненависть, чи разом все узятє?
Несподіваний такий і часом дивний-
Таємний дар – ТАЛАНТ людини.

(Збірка «Цвітуть на хатнищах бузки», - 2009р.)

2. Ніна Ігнатенко – активна учасниця художньої самодіяльності, незамінна ведуча концертів, автор святкових сценаріїв.

1. Вона вражає людей феноменальною пам'яттю, знанням величезної кідькості пісень, анекдотів, умінням завжди знайти влучне слово, скласти незабутнє віршоване вітання.

2.Свої таланти, що передала їй мати з Божого благословення, вона подарувала від серця до серця – дочці Аллі та внучці Віталіні.

1.Про неперевершений талант Ніни Борисівни говорять вірші, слова в яких починаються на одну букву - тавтограми.

Пахне Прощаннями Причал,
Прогірклим Присмаком Полинним.
Перевезе Пором Печаль,
Пізнi Пробачення, Провину.

Постій, Подумай, Пригадай

Поезію Палких Побачень.

Птах Перелітний, Прощай!

Покайся...Повертайсь...Пробачу...

(Збірка «Барви життя», - 2006р.)

Сховали Сірі Сутінки Село.

В Святковій Суєті Садиба Сяє.

Скидає Сокіл Стремена й Сідло.

Схвильована Сім'я Сватів Стрічає

(Уривок із вірша « Свата Сокіл Соколицю»

Збірка « Від цвіту до плоду», - 2007р.)

Надумалось, Намріялось, Наснилось...

Наворожила Нічка, Нашептала.

Між Нами Недовіра Народилась,

Німотна Недомовленість Настала.

(Уривок із вірша « Надумалось, Намріялось, Наснилось»

Збірка « Від цвіту до плоду», - 2007р.)

2.Таких віршів у Ніни Борисівни – 27. Це свідчить про неабиякий талант авторки, про тонке чуття рідного слова.

Ніно Борисівно! Скажіть, будь ласка, А чи є хоч одна буква, на яку немає ваших поезій?

(Відповідь Ніни Борисівни)

1.Як бачите, біля мікрофону знаходиться сама Ніна Борисівна. Тож надаємо їй слово.

(Виступ Ніни Борисівни)

2.Шановні учні, вчителі, гості ! Як бачите творчість Ніни Борисівни своїм корінням живиться від землі, має цілющу силу, бо болить їй все суще на землі і та відплачує їй любов'ю.

Відцвіло моє літо молоде, золоте...

Осінь так плодовито дивословом цвіте!

Я запрошую радо на обжинки прийти

До осіннього саду скуштувати плоди.

Вмістилось в них усе, що я надбала.

Свій посаг хочу донести до вас,

Аби колись про мене ви згадали,-

Душі моєї це іконостас...

Все, що пишу, поезією зветься.

Що бачу, чим живу, - мої вірші...

Щаслива буду з того, що знайдеться,
В цих віршах щось для вашої душі.
(Збірка « Цвітуть на хатнищах бузки», - 2009р.)

1. На цьому наша зустріч підходить до кінця. Ніна Борисівна! Нехай вас ніколи не залишає тепло, радість, святковий та бадьорий настрій.

2. Бажаємо вам щирого визнання у читачів, нових творчих злетів і видання нових збірок. Велике вам спасибі, що знайшли час і завітали до нас.

(Вручення квітів)

1. До побачення.
2. До нових зустрічей!

Список використаних джерел

1. Ігнатенко Н. Барви життя: поезії Ніни Ігнатенко [Текст] – Бориспіль: Кузьмичова Р.Ю., 2006. – 55с.: іл.
2. Ігнатенко Н. Від цвіту до плоду: поезії Ніни Ігнатенко [Текст] – Бориспіль: Кузьмичова Р.Ю., 2007. – 103с.: іл.
3. Ігнатенко Н. Трава сонця: поезії Ніни Ігнатенко. [Текст] – Бориспіль: Кузьмичова Р.Ю., 2008. – 65с.: іл.
4. Ігнатенко Н. Цвітуть на хатнищах бузки: поезії Ніни Ігнатенко [Текст] – Бориспіль: Кузьмичова Р.Ю., 2009. – 88с.: іл.
5. Ігнатенко І. Пісні Головурівських джерел: пісенник [Текст] - Бориспіль: Кузьмичова Р.Ю., 2008. – 51с.

 Презентацію розміщено на диску [Титулована українська Мадона.ppt](#)

